

NOVA SERIJA

LASO

CIJENA 4 din BROJ 137

JAHACI ZORE

FRANK GRUBER

JAHČI ZORE

»Laso« Nova serija 1976.

Frank Gruber: JAHACI ZORE

Naslov originala: THE DAWN RIDERS

(Copyright: Frank Gruber)

Recenzija: Lidiya Krleža, profesorica

Prijevod: Marjan Krmpotić, prevodilac

»Laso« — Izdavač OOUR Informativno-revijalna izdanja
NISP »Vjesnik«, Zagreb, Ljubice Gerovac 1 — Glavni i
odgovorni urednik Borivoj Jurković — Tisak: OOUR no-
vinsko revijalna štamparija i OOUR TMG »Vjesnik« Za-
greb, Ljubice Gerovac 1 — Zagreb 1976.

Copyright (sva prava za Jugoslaviju) VJESNIKOVA
PRESS AGENCIJA, Zagreb

Cijena 4 d. Za inozemstvo: DM 1.60; ASCH 8; SFRS 1.60; HfI 1.30.

Oslobodeno plaćanja poreza na promet mišljenjem Republičkog sekretarijata za
prosvjetu, kulturu i fizičku kulturu SRH broj 2935/7 — 1973 od 26. XI 1973.

I

Obdan borova je šuma ubijala zaparom, premda su zrake sunca mjestimice obasjavale močvarno zemljište, a obnoć bi se kužna izmaglica spustila na šumu smrdljika. Najgušća je bila oko zgrada kažnjeničkog logora.

Smrt je nemilice harala među kažnjenicima. Neki bi poludjeli već prvi mjesec, drugi bi podlegli bolesti ili slaboj ishrani, treći nastradali pri očajničkom i neuspjelom bijegu. Jedva bi dvadeset posto kažnjenika okovanih verigama o isti lanac preživjelo jednu godinu, ali neprestance pristizahu novi; slali su ih iz državnih kaznionica ili okružnih tamnica.

Nitko se više nije sjećao kad je Sam Parker stigao u logor, jer su se i stražari i nadglednici često mijenjali. Neki su se razboljeli, neki umrli. Većina je napustila taj posao i otišla trbuhom za kruhom, jer su više voljeli i oskudniji život dalje od borovih šuma.

Sam Parker bijaše najstariji robijaš po godinama provedenim u logoru. Bio je i najgori, nepopravljivi robijaš u Logoru broj tri. Bičevali su ga u prosjeku tri puta mjesečno a u međuvremenu počesto udarali šakama, ponekad čak žestoko dohvatili i kundakom puške.

Parker je bio neugodno čeljade. Bio je podao i okrutan. Bio je i jak. Leda mu bijahu išarana modricama od biča, a tijelo prekrilo s toliko ožiljaka da ih

se nije moglo izbrojiti. Zacijelo, bijaše imun na groznicu i bolesti. Mrznja ga je održala na životu.

Mrzio je posao koji je radio. Mrzio je gospodare koji su ga na nj tjerali; sili i njega i njegove drugove robijaše da rade taj ubitačan posao. Mrzio je sustav koji je dopuštao da država iznajmljuje robijaše kao jeftinu radnu snagu poduzetnicima za bijednu nadnicu.

Mrzio je dan, mrzio noć. Mrzio je svako živo biće na zemlji. I stoga je i uspio preživjeti u logoru u borovim šumama, gdje se skupljao terpentini.

Dvadeset je ljudi spavalo u daščari; deset sa svake strane. Svaki robijaš bijaše okovan u negve i kad bi ih utjerali u daščaru, provukli bi im lanac kroz negve. Deset ljudi sa svake strane daščare bijahu lancem vezani jedan za drugog, tako da je pojedinačan bijeg noću bio onemogućen. Da se svi istodobno oslobode s lanca, svi bi mogli pobjeći, a ako se samo jedan ne oslobodi, nijedan od njih ne bi mogao pobjeći.

No, o bijegu se samo moglo maštati. Iz borovih se šuma nije moglo pobjeći. Ne bez hrane, ne bez oružja. Ne do tle dok na bjegunce huškaju krvoločne pse, koji bi ih gonili lajući i trgali na komade.

Svanuo je grozan dan. Temperatura zraka bijaše vrlo visoka. Jedan je kažnjenik umro oko podneva, sedmorica su se onesvijestila od sparine i zadu-

he, ostali su se jedva micali. Zatvorski poduzetnik nije bio zadovoljan poslom.

Kruh je bio pljesniv, a crvi su plazili iz usoljene govedine. Voda je bila mutna, mlaka i sluzava. Neki novajlija glasno je jecao, ali nitko se na nj nije obazirao. Čemer i bijeda bijahu problem pojedinca.

Parker, pri kraju niza robijaša s desne strane daščare, znao je da će ih Bucko Smith, nadglednik, te večeri posjetiti.

I, pogodio je. Bucko je došao i sa sobom doveo dvojicu stražara, umjesto samo jednog kako je običavao. Ušao je u daščaru i zastao uz vrata, njišući se na petama.

— Dobro, gos'podo — reče poslije kraće stanke — lijepo vas je vidjeti kako se odmarate poslije naporna posla koji ste danas obavili. Čestito ste se namučili. — Nogom je gurnuo čovjeka koji mu bijaše najbliže.

— Eh, Bucko? — Robijaš bješe ostariji čovjek, koji je znao da mora držati jezik za zubima.

Smith se naceri, iskesivši zube poput vuka.

— A ti si pošteno odradio današnji dan, zar ne? — Jednim zamahom ruke razmotao je kožni bič. — Ej, Bucko te nešto upitao!

Bič propara zrak, prasne i liznu niz leđa robijaša. Pucao je, ponovo i ponovo; pet udaraca.

Dvojica stražara pođoše niz lijevu stranu daščare, dijeleći udarce bičem... tri, pet, deset, robijašu koji je izostao s posla jedan sat zato što se onesvjestio.

Buck nikom nije odalamio manje od pet udaraca bičem, a trojica robijaša dobila su po deset. Preskočio je samo jednog od prve devetorice. Stigao je do Sama Parkera.

— Oh, gos'pon Parker — reče s ogromnim užitkom, dok se ukipio iznad najotpornijeg robijaša u Logoru broj tri. — Kako se osjećate večeras, gospodine?

— Udari, pa prolazi — odbrusi mu Parker.

— Deset udaraca? Ili, možda, večeras želiš da vam odrapim dvadeset?

— Dvadeset, pa sutra ne moram na posao.

Bucko Smith potrese glavom od divljenja.

— Nikad se nećeš razmekšati, zar ne, Parker?

— Zar bi to išta izmijenilo?

— Ne, ali ipak dobio bi što te pripada, možda i koji udarac više. Nu, večeras imam za te posebno iznenađenje. Pravo iznenađenje... — Busko se naceri. — Nikad ne bi pogodio, Parkere, da živiš sto godina!

— Trideset udaraca? — ravnodušno upita Parker.

Stražari, pošto su završili bičevanje, stadoše iza Smitha. Cerili su se kô sove.

— Pogledajte tog vojnog junaka, momci! I trideset udaraca bičem za nj niš' ne znače.

— Oh, znače, Busko, znače! Neću ti ih nikad zaboraviti.

— Pa, onda upamti, Parkere! Večeras ćeš dobiti trideset udaraca!

— Prije ili kasnije, ubit ćeš me, Bucko! — tiho odvrati Parker.

U naduzničarevim očima crvenih vjeđa tinjala je želja da to i učini.

— Ne, Parkere, neću te ubiti! Mislio sam da ću te slomiti, ali pobijedio si me. Nastojao sam svim silama da te ubijem, ali bio si prežilav za mene. Sad si slobodan.

Smicalica, naravno, pomisli Parker. Bit će slobodan samo kad umrem.

Čekao je da ga bič oplete. Međutim, Bucko Smith reče:

— Svemu jednom dođe kraj. Odrobijaš si svoje.

Oslobodili su ga s lanca. U kovačnici, slinuše verige s njegovih gležnjeva. Potom mu vrate njegovo odijelo, koje su moljci izjeli. Dali su mu svežanj u kojem bijaše umotan odrezak suha mesa i hljebac pljesniva kruha:

— Tridesetak milja odavde — reče mu Bucko — možda trideset i pet, naići ćeš na željezničku stanicu. Skoči u vlak ili otpješači, ali tornjaj se odavde.

— A psi? — upita s nevjericom Parker.

— Još mi ne vjeruješ, zar ne?

— Vjerujem jedino u bič... u bič i u pušku. I ništa drugo. Predugo sam trunuo ovdje.

— Koliko, Parkere? Koliko si godina odsjedio ovdje?

— Kad bih i znao, ne bih ti rekao.

Smith kimnu ljubazno glavom.

— Takva ću te se i sjećati. Nikad nisi zacvilio, nikad molio za milost. Nekad je u Logoru broj sedam robovao čovjek što bijaše kano i ti, ali jednog si je dana ostrim borovim iverom probo grkljan, zaklao se. Nadao sam se da ćeš se i ti zaklati jednog dana, ali nisi. Sve si nas porazio, Parkere.

II

Sloboda.

Krumpiri iskopani noću u polju, kukuruz strgan kradomice, pile ukradeno iz kokošinjca i razno voće u prigodnim zgodbama bijahu mu hrana.

Sloboda je značila i rad, mukotrpan rad na sječi drva, ali rad bez bičeva, za novac. Ne mnogo novca, ali dovoljno da se kupi najnužnije.

I tada, jednoga dana u gradu pokraj rijeke, Parker ugleda kalendar u izlogu dućana. Bio je 2. svibanj 1874.

2. svibanj.

Taj ga datum podsjeti na 2. svibanj 1837, samo nikako se nije mogao sjetiti zašto mu je baš taj datum tako poznat.

Pošao je korak dalje niz ulicu i odjednom mu sine: njegov rođendan! Rodio se 2. svibnja 1837! Ako je, pomisli, danas 2. svibanj 1874, onda je njegov rođendan... njegov trideset i sedmi rođendan.

Ne, ne može biti. Imao je samo dva-deset i šest godina kad je...

Jedanaest godina!

Prije jedanaest godina, 1863...

Osvrtao se oko sebe i, leđima okrenut izlogu, stade promatrati prolaznike: muškarce, žene, djecu.

Nigdje nijednog vojnika.

Ljudi su bili odjeveni što u grubu odjeću, što u crna odijela sa zlatnim lancima preko prsiju.

U daljini zazviždi brodska sirena i Parker se uputi prema rijeci. Uskoro zakorači na drveno пристаниšte, pa zastane i poče promatrati kako toware pamuk na palubu parobroda.

Brodski ga blagajnik izazovno pogleda.

— Idete li u St. Louis? — upita ga Parker.

— Pet dolara. Karta za palubu.

— Karta za palubu?

— Spavate na palubi.

Parobrodska sirena propara zrak ostrim zviždukom, a Parker posegne rukom u džep i izvadi novce. Izbrojio je pet dolara u srebru i pružio ih brodskom blagajniku.

I ukrcao se na brod.

* * *

Dva dana Parker je lutao ulicama St. Louisa. Dolazio bi na пристаниšte i promatrao parobrode kako plove. Vukao se sporim korakom niz Market Street i Olive. Šetao po Chouteau i Pineu. Prošao je pokraj hotela »Plenters«, gdje je nekoć stanovao tri dana...

Valjalo je da se za nešto odluči. Ono nekoliko dolara što je zarađio na sječi drva gotovo je potrošio, pa bi morao nešto poduzeti. Nije znao kamo da pođe. Sjever i Istok nije poznavao, na Zapad nije smio.

U St. Louisu nije mogao ostati. I to je dobro znao.

Uvečer je sjeo na trijem pred hotelom u пристаниštu i motrio kako svjetiljke putuju s parobrodima u noći. Kad ujutro plati prenoćište, ostat će mu još jedan dolar. Noćas mora odlučiti što će.

Ustao je i sišao na ulicu. Polako je šetao пристаниštem i uskoro ušao u jedan od lučkih saluna. Bila je to obična krčma puna lučkih radnika i mornara. No, uz bar stajao je čovjek koji nije bio ni jedno ni drugo.

Na sebi je imao izlizan dug crn kaput i otrcan, zgužvan šešir, izgažen, reklo bi se, a u šaci je stiskao debeo svitak zelenkastih novčanica.

— Zovem se Jim Duke — obznanio je svima — a ovamo sam Chisholmovom stazom dognao stado dugorogih krava. Vraćam se u Teksas, po još jedno stado. Večeras ću se tako oblokati da se dva dana neću otrijezniti. Ne volim sam piti i bit će mi drago da svaki gost ispije po jednu s Jimom Dukeom. Ja častim.

Odjeknuli su veseli povici i ljudi se počеше skupljati oko tezge. Viski je tekao potokom. Boca je stigla i do mjesta gdje je stajao Parker i polagano pio pivo.

Zanijekao je glavom i dodao bocu dalje.

— Besplatno! — ponuka ga krčmar.

Odjednom, nedaleko Parkera, Jim Duke tako zaurla da su zazvečale čaše na policama iza tezge. Svojom lijevom rukom šćepao je za ruku čovjeka koji je držao svitak novčanica što ih je malčas spremio u džep svog kaputa.

— Džepar! Uhvatio sam te na djelu!

Izvinuo je zglavak džeparove ruke i novčanice se rasuše po podu. Zatim odalami džepara preko nosa. Momak odskoči, i u njegovoj ruci bljesnu nož.

— Mister — procijedi džepar kroza zube — velik ste i jak, ali ja ću vas ipak zaklati i rasjeći kô teksaško gove-
do!

Hitro je zamahnuo na Dukea, i nožem proparao ovratnik od baršuna na njegovu kaputu. Proparao mu je i od-
jeću ispod kaputa: prsluk, košulju i potkošulju. Proparao mu je i kožu na prsima.

Duke snažno odgurnu momka, a ruka mu sunu pod rasječen kaput i izvuče velik revolver.

— Zakolji me ako možeš, sluzavi ri-
ječni štakore! Prorješetat ću te kô sito!
— urlao je Duke.

Možda bi to i uradio da džepar nije imao drugara u krčmi, gorostasa na-
strušenih obrva, koji je odnekle izvu-
kao kratku, kožom presvučenu toljagu i zviznuo Dukea po ruci u kojoj je držao revolver. Dohvatio ga je baš po zglavku. Dukeova ruka protrne i ispu-
sti revolver, koji se otkotrlja po podu.

— Mrzim Teksašane. Najviše ih
mrzim dok se razbacuju s novcem, a
ja nemam što jesti već četiri dana —
reče čovjek s toljagom i krupnog Tek-
sašanina udari toljagom po licu.

Jim Duke vrisnu i posrnu, a gotovo istodobno primi udarce po uhu. Duke se zavrti, prisloni o tezgu i kliznu na pod. Čovjek se odmakne, da što jače može zamahnuti toljagom, no u žurbi zapne o Parkera. Kako bi ga sklonio s puta, zamahne toljagom i udario ga preko lica.

Parker, koji se inače ne bi umiješao u tučnjavu pa makar napadači i ubili Dukea, pobjesni. Zamahnu šakom i dohvati gorostasa točno u potiljak. Čovjek tresnu glavom o rub tezge i

sruši se. Parker se okrenu na peti i nađe se oči u oči s džeparom.

— Tako, i ti si jedan od njih — procijedi džepar kroza zube, pa se u polukrugu počne približavati Parkeru, s nožem u ruci. Parker poskoči i navali na džepara, pa ga uhvati za ruku u kojoj je držao nož i divljački mu je zavrnu. Bolan krik zapara džeparovo grlo. Nož zvečeći pade na pod.

Parker odgurnu džepara i nogom šutnu nož preko poda. Momkova je ruka visjela, slomljena, a on se svijao i stenjao od boli.

Duke se pridigao i pogledao. Kad vidje da su njegovi napadači sređeni, obrati se Parkeru.

— Hvala vam, gospodine. — Jedva se držao na nogama i oslanjao o tezgu.

— Ranjeni ste — upozori ga Parker.

— Ogrebotina, sitnica — reče Duke. Odjednom je bio potpuno trijezan, te nastavi: — Da li biste me htjeli otpрати-
ti do hotela — zamolio je Parkera. — Odsjeo sam u hotelu »Planters«.

Sad kad sam se već u to upetljao, pomisli Parker, odvest ću ga i u hotel. Zastajkivali su i u nekoliko je navra-
ta gotovo morao nositi krupnog Teksa-
šanina. Kad su stigli u hotel, Duke se jedva popeo na treći kat do svoje sobe.

Dok su čekali liječnika Parker mu je pomagao da svuče kaput. Košulja i pot-
košulja bile su natopljene krvlju. Rana nije bila duboka, ali Duke je izgubio mnogo krvi.

Kad je hotelski liječnik pregledao ranu, zaklimao je glavom i rekao:

— Moram je sašiti.

— Ja ovdje više nisam potreban. Laku noć! — reče Parker.

— Čekajte — poviče za njim Duke. — Želio bih s vama razgovarati — i doda uz slabašan smijehak — čim me sašiju.

Kad je liječnik otišao, Duke poče pomno promatrati Parkera.

— Ne znam kako da vam se zahva-
lim, gospodine...

— Parker.

— Ne bih htio da vas uvrijedim i da vam ponudim da platim sve što ste za mene učinili, ali ako postoji način na koji bih vam se mogao odužiti...

— Ne postoji.

— Ne, ne mogu vas pustiti da odete tako... — zaintačio se Duke. — Živite u St. Louisu, zar ne?

— Zasad, da.

— Znači, nezaposleni ste?

— Tražim posao. Naći ću već nešto.

— Što ako ne nađete?

— Poći ću na jug.

— Dođite sa mnom. Bit će mi ugodno u vašem društvu. Slušajte, Parkeru, porazgovarajmo otvoreno. To vaše odijelo... oprostite, vi ste bez novaca.

— Nije mi prvi put.

— Tražite posla, kažete. Zar vam nije svejedno gdje radite? — Kako Parker nije odmah odgovorio, Duke nastavi: — Zašto ne biste pošli sa mnom u Teksas?

— Nemam ništa protiv Teksasa.

— Dođite onda sa mnom.

— Gospodine — reče iskreno Parker — pomogao sam vam samo zato što me je onaj čovjek slučajno udario. Da nije, ne bih pomakao ni mali prst da vam pomognem.

Duke kimnu glavom i nasmiješi se.

— Znam da ne biste. No, sad sam previše pospan da bih s vama raspravljao. Dođite sutra da zajedno doručujemo. To je najmanje što za vas mogu učiniti — reče Duke i zijevnu.

Parker se oprostio od Teksašanina.

Vratio se u svoj jeftin hotel u luci, ali bilo je prevruće i presparno da bi se moglo spavati. Stajao je neko vrijeme ispred hotela, a onda sjeo u stolice za ljuljanje na terasi hotela.

III

Svjetla su putovala rijekom, kako su brodovi plovili, a sijaset svjetiljaka gorjelo je na suprotnoj obali, u državi Illinois. Kako su ljudi odlazili na počinak, polagano su se gasila.

Pošto je tako sjedio neko vrijeme, Parker dohvati otrcan časopis što je ležao na praznoj stolici uza nj. Lijeno ga je listao, a onda iznenada ugleda članak s velikim naslovom.

RATNO KRVOPROLICE

Dopunjavao ga je manji podnaslov:

Krvoločni Bill Quade opustošio Weber, Kansas i usmrtio 120 golorukih ljudi.

Neki je umjetnik ukrasio članak crtežom čovjeka neodređena izgleda: Najkrvožedniji čovjek ovoga stoljeća. Najomraženiji ratnik. Bič krajine.

Parker pročitao članak. Bijaše to krvav opis ozloglašenog gerilca Billa Quadea Krvoločnog, koji je sa svojim odredom od stotinjak ljudi držao u neprekidnoj ratnoj pripravnosti dvadeset tisuća vojnika Sjedinjenih Država, a njegovo je najveće zlodjelo bio pokolj golorukog muškog stanovništva u gradiću Weber u Kansasu.

Posljednje nedjeljo Quadeova je gerila počinila u kolovozu 1863. Odred se, najvjerojatnije, raspao poslije tog događaja, a njegovi su se članovi negdje posakrivali ili pritajili. Međutim, pisac članka je tvrdio da je dobio povjerljive izjave iz prve ruke o sudbini Quadea — od ljudi koji su se borili u njegovu odredu.

Jedan od potkazivača tvrdi — kazivao je pisac članka — kako je posve siguran da je Quade poginuo u bitki za Westport, u listopadu 1864. Šest pari osušenih ušesa visjelo je nanizano na njegovim uzdama.

Drugi potkazivač, međutim, poriče da je Quade poginuo u državi Missouri. On kaže da je u srpnju 1865. bio s Billom Quadeom u Kentuckyju. Quade je s ostacima svog odreda prešao u Kentucky potkraj 1864. i kad je vidio koliko je taj kraj pogodan za njegov način ratovanja, počeo je sijati strah i trepet u gorama Kentuckyja.

Vojska Sjedinjenih Država ustrojila je naposljetku vlastite gerilske odrede da unište Quadea i njegovu družbu. Krvoločni Bill pade smrtno ranjen u jednom okršaju. U bolnicu ga je prenio osobno taj potkazivač. Pošto je dva tjedna lebdio između života i smrti, tu je Quade i preminuo. Pokopan je u Kentuckyju, pod tuđim imenom.

Parker ponovo pogleda crtež Billa Krvoločnog. Nije to bila slika Billa Quadea, al' mu je ipak malčice nalikovao. Mora da je nekoć umjetnik vidio živog Quadea, ili mu je pomogla osoba koja je poznavala Billa i opisala ga umjetniku.

Znači, još ga nisu zaboravili. Mrzili su ga kao u vrijeme rata, kad je samo njegovo ime bilo dostatno da se

sljede srca stanovnika Kansasa i Missurija.

Još su živi ljudi koji ga mogu prepoznati. Ma koliko se izmijenio, ma koje god ime uzeo, što mu to vrijedi kad još ima ljudi koji će ga na prvi pogled prepoznati.

* * *

Nemirno je spavao te noći. Ustao je još prije nego je zarudjela zora i sjeo u stolac za ljuhanje na trijemu.

Oko sedam sati odšeta do hotela »Planters«.

Jim Duke bijaše još u krevtu. Lice mu se izdužilo, bio je u groznici, ali sretan što vidi Parkera.

— Ako nemate ništa protiv, naručio bih doručak u sobu. Ne želim se previše zamarati danas, kako bih bio što jači za put sutra. Hoćete li poći sa mnom!

— Hoću, ako me budete htjeli pošto vam kažem svoje pravo ime.

Duke podigne desnu ruku, dlanom naprijed.

— Ne morate mi reći ništa što ne želite. Nikada. Vaš privatni život tiče se samo vas i nikog drugog. — Pokazao mu je rukom na putnu torbu što je stajala na stalku nedaleko od kreveta. — U torbi držim novac. Uzmite koliko hoćete i kupite novo odijelo i sve što vam je potrebno. — Potiho zakikota. — Ponovo su počeli uzgajati pamuk, dolje na Jugu, pa na brodu redovito ima nekoliko vlasnika plantaža. Ponekad povedu i svoje žene, ili kćerke.

— Radije bih ostao u ovoj odjeći.

— Do vraga, čovječe, ne dajem vam milostinju nego predjuam na plaću — povišenim će glasom Dulce.

— Kolika će biti moja plaća?

— Kažite koliko hoćete.

— Ja čak ne znam o kakvu je poslu riječ. — Parker je oklijevao. — Koliko sam razumio imate ranč.

— Da, imam svoj ranč: Dukov ranč.

— Pogledao je oštro u Parkera. — Zar nikad niste za nj čuli?

Parker zanijemlji glavom.

— Ah, vi Sjevernjaci! — nasmije se Duke i ponovo mu pokaže na torbu. — Hajde, otvorite je.

Parker posluša. Torba je bila nabijena svežnjevima novčanica; reklo bi se sve same novčanice od stotinu dolara.

— Što mislite koliko ima u toj torbi? — upita Duke.

— Ne znam. Mnogo.

— Prodao sam pet tisuća i dvije stotine junaca u Doge Cityju, Kansas, a za svako grlo u prosjeku dobio dvadeset i dva dolara. I računam da ću još ove godine dognati tri, možda i četiri stada. Moj je otac došao u Teksas da pomogne Samu Houstonu — 1836. godine i ostao tamo. Kupio je zemlju, oko milijun rali. Za rata svi su otišli u vojsku, pa je stoka ostala bez nadzora i podivljala. Nitko nije znao čija je. A to nije ni bilo važno u ono vrijeme. Bila je bezvrijedna. Neki su se ljudi bavili štavljenjem kože i prodajom loja, ali valjalo je to otpremati u New Orleans, a to jedva da se isplatilo. Tek 1867, ili 1868, došli su neki trgovci stokom iz Kansasa. Kupovali su stoku i plaćali odmah u gotovu. U to je vrijeme na našim pašnjacima paslo nebrojeno mnogo goveda, a na ranču je bilo dvije, tri stotine ljudi koje je valjalo prehraniti, pa smo skupili veliko stado i odagnali ga na sjever. Otada se samo time bavimo. Ja upravljam rančom od 1871. lada je stari Jim odao.

— Ja ću za vas raditi u Teksasu, a ne u Kansasu — reče Parker mirno.

Duke ga je jedan čas zamišljeno promatrao.

— Dobro. Parkeru. A sad uzmi novce i kupi pristojno odijelo.

Sam izvuče jednu novčanicu iz svežnja u torbi.

— Vratit ću vam ostatak.

Duke se počeo od srca smijati.

Parker otiđe do velikog dućana u Market Streetu i kupi novo odijelo, čizme, šešir i tri košulje. Kad se vratio u Dukeovu sobu, položio je šezdeset dolara na stol uz torbu nabitu novcem.

Duke ga natjera da se okupa u njegovoj kupaonici. Parker se obrijao i okupao a lada se pojavio u novoj odjeći, Duke ga kritički odmjeri od glave do pete.

— Da si kupio nešto pomodnije, svi bi držali da si neki plantažer iz Missisipija, ili profesionalan kartaš. Kartaši imaju oči vrlo nalik na tvoje. Kartaš li? — upita Duke uz smijeh.

— Poslije rata nisam baš mnogo kartačio.

Rančer podigne ruku.

— Eto, opet ti postavljam pitanja, a obećao sam da te ništa neću pitati. — Duke pokaže na novac što je stajao na komodi. — Uzmi za sitne troškove. Trebat će ti na brodu.

— Koliko plaćate svoje kauboje u Teksasu?

— Četrdeset mjesečno, uz stan i hranu. Oženjeni imaju i svoje kućice i sve što im treba za cijelu obitelj. A kad se vratim kući s debelim svežnjem novčanica, onda s njima podijelim jedan dio. Tako sam ih naučio, i Meksikance i ostale. Neki u mene rade već mnogo godina, otkad su se rodili. Žive tu i ne poznaju drugog mjesta osim Dukeova ranča.

— Ako ste sporazumni, uzet ću jednu plaću unaprijed.

— Četrdeset dolara! Pa to je plaća obična govedara! — iznenađeno će Duke.

— Ja želim baš to biti... običan govedar.

Kako je tvrdoglavo ostao pri svome, Duke mu izbroji četrdeset dolara.

IV

Rano idućeg jutra Duke i Parker ukraše se na »River Queen«, jedan od riječkih parobroda. Jedva su za sobom zatvorili vrata kabine, kad brodski služnik pokuca i Dukeu uruči posjetnicu.

— Mr. Fargo me je zamolio da vam je uručim — uljudno će služnik.

— Fargo — promrmlja Duke. — Taj ne može dočekati da me opet očerupa. Dođi, da čujem što misliš o njemu. On je, navodno, najbolji kartaš pokera na rijeci Mississippi.

Premda je brod još bio vezan uz pristanište, brodski je salon već bio ispunjen ljudima, a za nekim se stolovima kartalo. Čim su ušli u salon, neki mršavko, sušićava lica, mahne rukom Dukeu.

— Vidio sam vaše ime u popisu putnika, mister Duke. Drago mi je da vas opet vidim — reče mršavko.

— A ja ću vam reći koliko mi je bilo drago što smo se opet sreli tek

kad stignemo u New Orleans — odvrati Duke dok se s njime rukovao.

Privukao je stolicu i sjeo. Zatim kimnu glavom Parkeru, koji je ostao stajati.

— Same, upoznaj se s gospodinom Fargo. — Duke ih predstavi.

Mršavko ustane, rukova se s Parkerom i predstavi ga ostalim za stolom. Jedan je bio plantažer, drugi neki poslovan čovjek. Plantažer se zvao Abercrombie, onaj drugi Shell.

— Hoćete li nam se pridružiti, mr. Parker? — upita ga Fargo.

Parker upravo htjede odbiti, ali Duke mu je već primaknuo stolicu.

— Ne boj se. Oni su opasni samo pod kraj putovanja. Podijelite karte, Fargo — obrati se Duke mršavku.

Parker izvadi svojih četrdeset dolara, koje je uzeo od Dukea na račun prve plaće, i položi ih na stol. Fargo pogleda zabrinuto u tih nekoliko novčanica.

— Igramo na dvostruk ulog. Plaćam dolar — reče Fargo.

Abercrombie je imao oko stotinu dolara pred sobom na stolu, Shell dva puta više, a Fargo otprilike tisuću u zlatu. Duke je izvadio debelo svežanj novčanica, nekoliko tisuća dolara.

— Za početak će biti dosta. Ako mi ponestane, donijet ću još iz kabine.

Fargo promiješa karte i poče ih dijeliti: Shellu, pa Dukeu, Parkeru i naposljetku Abercrombiju.

Parker pogleda što je dobio. Imao je asa, kralja, dvije sedmice i tricu. Shell je rekao »dalje«, ali Duke je odmah podigao ulog na pet dolara. Parker plati pet dolara u banku.

— Ja dižem za deset — najavi Abercrombie.

— Plaćam samo da napunim banku — reče Fargo.

Shell odloži karte.

— Plaćam deset i dižem za još deset — reče Duke.

Parker plati dvadeset dolara. Ostalo mu je još četrnaest. Abercrombie pogleda svoje karte i plati. I Fargo plati.

— Meni četiri nove karte, molim. Htio sam samo da se malčice zagrijemo — naceri se Duke.

Parker odluči da zatraži tri nove karte. I Abercrombie zatraži tri. Far-

go se ledeno smješkao. Naposljetku reče:

— Ja ću uzeti dvije.

— Da vidim što sam dobio — reče Duke i pokupi četiri nove karte.

Parker je dobio treću sedmicu, kralja i četvrticu.

Abercrombie skupi karte, pogledao Parkera i novce pred njim, pa značajno kimnuo glavom.

— Ja sam odvisio, sad sve ovisi o tebi, same! — uzviknu Duke pošto je pogledao svoje karte i bacio ih na stol.

— Plaćam petnaest dolara — reče Abercrombie.

— Plaćam petnaest i dižem za pedeset — reče Fargo.

— Rekli smo da igramo na dvostruk ulog — reče Parker. — To je više od dvostrukog uloga.

— Tek smo počeli, možemo ovaj put i malo više, ako pristajete? — reče Abercrombie.

— Pristajem — reče Fargo.

— I ja — poviče Duke — premda sam ispao iz igre. Stade nukati Parkera: — Hajde, Parkeru, ne boj se ako imaš dobre karte!

— Dobro. Plaćam pedeset i dižem za dvije stotine — reče Parker.

Abercrombie zinu od čuda. — To mi baš nije trebalo! — Ponovo je stisnuo svoje karte, prebrojio novce pred sobom, a potom izvadio debelu lisnicu. — Plaćam.

— Čini mi se da blefirate, mr. Parker — reče Fargo zamišljeno, pa doda: — Plaćam vaše dvije stotine i dižem još za dvije stotine.

Fargo zacijelo nije išao na fleš ili sekvencu. Ali, možda je u ruci već imao tri iste karte ili sekvencu i pored toga još nešto. Ako ima tri jednake karte, nedvojbeno su jače.

Parker pogleda Abercrombija. Taj zacijelo blefira. On i Fargo mora da su ortaci.

— Plaćam. Evo pedeset i dižem još dvije stotine — reče Parker.

— Previše za mene. Jače od mojih kraljica i četvrtica — reče Abercrombie i baci karte na stol.

— Par petica i par asova. Imate li jaču kartu, mr. Parker? — upita ga Fargo.

— Tri sedmice — odvrati Parker mirno.

Fargove se zjenice suziše dok je gledao u Sama.

— Pobijedili ste — reče.

Brodská sirena zazvižda dva puta i najavi skori polazak broda. Brodski služnik uđe u salon i pozva sve one koji ne putuju da napuste brod.

— Svi koji ne putuju na obalu, molim!

U salonu nastaje komešanje i Duke iznenada odgurnu stolicu na kojoj je sjedio i ustane.

— Hajde da se odmorimo pola sata, dok brod ne pođe. — Parker je skupio novac što ga je dobio na kartama.

— Vratit ćete se za pola sata? — upita Fargo.

— Možda.

Parker ustane i pođe iz salona za Dukeom.

— Onda, što misliš? — upita ga Duke.

— Kartate protiv dvojice ortaka, Abercrombija i Farga.

— To sam i mislio. Pokušaju li me izigrati, ustrijelit ću ih kô pse.

— Fargo nosi revolver ispod pazuha.

— Revolver ispod pazuha!? — Duke se osupnuo.

— Ja se više neću kartati.

— Posljednji put su mi digli deset tisuća dolara. Moram ih dobiti natrag, makar mu morao satjerati taj revolver u grlo.

— Ja nemam revolvera.

— Nabavit ću ti ga.

— Ne, hvala. Ja... gnušam se od vatrene oružja — brzo doda Parker.

— Ti? — zaprepasti se Duke i stade uz ogradu na palubi broda, gledajući razrogačenih očiju netremice u Parkera. — A ja bi se bio zakleo da si vičan vatrenu oružju.

— Možda mi se zgadilo u ratu — odvrati Parker kao da se ispričava.

— Pa, i meni se zgadilo, no ipak bih se osjećao gol da nemam uza se svoj kolt.

— Sjednite na Abercrombijevo mjesto — predloži mu Parker. — To će poremetiti redosljed karata pri dijeljenju i Fargu će biti nespretno izvući revolver na vas ako sjedite tik uza nj, a ne sučelice.

Dukeovo se lice polagano razvuče u osmijeh.

— Sjedni s nama još samo jedan sat, Parkeru. Sredit ćemo ih, a zatim možemo odigrati i koju čestitu partiju pokera do kraja putovanja.

Parker je trenutak oklijevao, a potom sliježe ramenima.

— Dat ću ti pet tisuća dolara za kartanje. Možda nam uspije da dobijemo natrag mojih deset tisuća... uz male kamate — reče Duke.

Parker je neko vrijeme razmišljao, a zatim kimnu glavom da pristaje.

Zatekli su Farga kako slaže pasijans. Abercrombie i Shell još se nisu vratili za stol.

— Da nastavimo? Ja sam spreman za igru — predloži Duke i sjedne na mjesto na kojem je prije sjedio Abercrombie.

Parker, koji je Farga pozorno promatrao, primijeti na kartaševu licu izraz negodovanja i nespokojstva.

— Rekli ste za pola sata — primijeti Fargo.

— Hajde, dijelite te karte, što se izmotavate — reče Duke.

Parker je sjeo na mjesto na kojem je prije sjedio Duke. Fargo skupi karte, promiješa ih, zatim odgurne stolicu i ustane.

— Da se i ja malo protegnem — reče, pa se počne protezati izmičući sve dalje od svoje stolice.

— Sjednite! Ako niste raspoloženi sada za kartanje, ja neću biti poslije — upozori ga strogim glasom Duke.

Očito, Fargo se htio premjestiti na drugu stolicu, kako bi opet sjedio sučelice stočaru, ali Dukeov ga ultimatum natjera da sjedne na staro mjesto.

— Kako vi kažete, gospodine — odvratiti hladnim glasom, kao da se uvrijedio.

Stiže i Abercrombie.

— Sjeli ste na moje mjesto — bilo je prvo što je rekao, obrativši se Dukeu.

— Tamo mi svjetlost pada u oči, pa ne vidim dobro karte — nehajno će Duke i pokaže mu rukom stolac sebi zdesna. — Izvolite, gospodine. Sjednite!

— U četvoro? — upita Abercrombie, a po glasu se osjeći da je nervozan.

— Slušajte — počeo ozbiljnim glasom Duke — prošle sam noći malo i loše spavao. Jedva sam čekao da odem u

kabinu i da se dobro naspavam. Zelite li sada kartati ili ne?

Abercrombie bez riječi sjedne na stolac Parkeru s desne strane. Fargo žustro pograbi karte, ispruži ruku i postavi ih pred Abercrombije.

— Koliko se sjećam na vama je bio red da mijesate kad smo prestali kartati — reče.

Abercrombie dobro izmiješa karte te ih položi pred Parkera da ih predigne. Sam odmahnu rukom. Abercrombie ih predigne i počeo dijeliti, brzo i spretno.

Parker pogleda što je dobio. Dvije kraljice, dvije trice i kralja.

Duke se nasmijulj kad je vidio svoje karte.

— Ovo će biti pravi poker. Odmah plaćam pedeset.

Nevoljko, Fargo ubaci dva zlatnika od dvadeset i jedan od deset dolara u bank.

Parker bez riječi izbroji pedeset dolara.

— Budući da ja dijelim — Abercrombie reče — vjerojatno ću sebi dati najbolje karte. Stoga plaćam još jednu stotinu.

— Plaćam vaših sto i dižem još pet stotina — reče Duke i izbroji novce.

— Zar prije promjene karata? — začuđeno upita Fargo.

— Poslije će biti još toplije — dobaci mu Duke.

Fargo je ostao trenutak neodlučan. Pogleda još jedanput svoje karte i potrese glavom.

— Ne bih smio, ali ... — Izbrojio je ipak novce i platio.

Jasno, bio je to neki znak dogovoren između Farga i Abercrombia. Ova će partija nekog ubiti, pomisli Parker. Bit će to brza smrt. Parker pogleda karte. Imao je dva para i mogao se nadati da će dobiti ful. Dapače, bio je siguran da će ga dobiti... i uz sve to ipak izgubiti. Kao i Duke.

— Budući da svi dižete, zašto ne bih i ja. Plaćam pet stotina i dižem dvije tisuće — reče Parker.

— Imate, znači, dobre karte? — upita ga Fargo.

— Još ne... ali predosjećam da bi ih mogao dobiti — odvratiti Parker.

— I ja se nadam dobrim kartama — reče Abercrombie i izvadi svoju debe-

lu lisnicu. — I u prvoj smo partiji prekoračili dogovoren dvostruk ulog. Tako mr. Duke. Evo pet stotina koje ste vi uložili i dvije tisuće koje je uložio mr. Parker... i ja sve dižem za dvije tisuće i pet stotina.

— Imam preslabe karte za tako velik ulog. — Fargo baci karte na stol.

Znači, Abercrombie će sad igrati i za sebe i za Fargo.

Duke veselo poviče:

— Ne mogu vam reći koliko volim baš ovakve partije. Znači, moram platiti četiri i pol tisuće, zar ne? Dobro, evo, neka bude ravno deset tisuća.

Parker primijeti bljesak u Fargovim očima. Znao je da su njegove sumnje opravdane. Fargo i Abercrombie bijahu ortaci.

Abercrombie isprazni debelu lisnicu. Jedva je imao dosta da pokrije Dukeov ulog.

— Plaćam — reče.

— Ja dolazim — reče Duke, no to nije iznenadilo Parkera, a jamačno ni Abercrombije.

— Idete li i vi, mr. Parker? — upita ga.

— Tri, molim — reče Sam.

Abercrombie zatrepta očima, a zatim zinu od zaprepaštenja.

— I vi ste cijelo vrijeme plaćali, a imate samo par?

— Predosjećam da ću danas biti sretnе ruke.

S druge strane stola Fargo srdito poviče: — Što ste vi? Budala?

Duke pograbi Fargevu desnu ruku.

— Polako, Fargo! Zaboravljate se. Mr. Parker je moj prijatelj.

— Nek' sam odgovori!

— Molim tri karte — ponovi Parker, očiju uperenih u snop karata u Abercrombievoj ruci. — S vrha, molim!

Duke pusti Fargovu ruku, ali ga upozori.

— Vi ste ispali iz igre, Fargo, pa se ne miješajte!

Abercrombie dobaci tri karte Parkeru, a potom zastade trenutak i uze jednu kartu za sebe, odgurnuvši ostatak karata na sredinu stola.

Parker je dobio treću kraljicu, dvicu i desetku srca.

Abercrombie jedva da je pogledao svoju novu kartu.

— Izgubio sam — reče slomljenim glasom.

— Šestice i tri devetice — reče Duke.

— Ja imam samo dva para — reče Parker, pa naglo ispruži ruku i okrene Abercrombijeve odbačene karte. Imao je asa, kralja, kraljicu, dečka srca... i osmicu. Da sam nije zatražio karte s vrha, Abercrombie bi dobio desetku srca i imao bi nepobjedivi rojal fleš.

— Mislim da smo za danas završili — reče Parker.

— Ali ja nisam završio s vama! — zasikta Fargo.

— Oh, jeste! — Duke hitro iz kaputa izvadi svoj mornarički koft. — Jeste li sad zadovoljni, gospodine Fargo?

— Što se vi, gospodine, miješate u moj obračun s Parkerom?

— Mr. Parker i ja smo ortaci, baš kao i vi i mr Abercrombie.

Fargo pogleda Dukea očima punim paklenske mržnje, a potom Parkera.

— Još ćemo se mi sresti, gospodo, kad ne budete imali revolver u ruci — reče prijeteci Fargo.

— Brod tek što nije pošao, a ja mislim da ćete još dospjeti iskočiti na obalu... obojica! — povišenim će glasom Duke.

Abercrombie skoči sa stolca i pobježe iz salona na palubu. Fargo zastane, sagne se te pokupi svoj sitniš sa stola i pođe za drugom. Nije trčao sve dok nije stigao do vrata salona.

— Sve mi se čini da mi je dosta pokera dok ne stignemo kući — reče Duke.

— Dobili ste natrag svojih deset tisuća i koji dolar više.

Rančer spremi revolver u džep.

— Moram ti još jednom zahvaliti. Ja nisam čovjek koji zaboravlja svoje obveze — podsjeti Duke Parkera.

V

Putovanje niz Mississippi proveli su u mirnoj i ugodnoj vožnji. Prenočili su u New Orleansu, a potom se ukrca li na parobrod koji je plovio niz ušće rijeke u Meksički zaljev i brazdao uzburkano more do luke Galveston.

U Galvestonu ostadoše dva dana, a zatim je Duke poveo Parkera do mjes-

ne konjušnice gdje su ih čekala dva vranca upregnuta u laka putnička kola.

— Za četiri smo dana kod kuće — reče Duke veselo.

Tri put su noćili u svratištima uz cestu, gdje su bile i postaje poštanskih kočija. Četvrtog dana krenuše u ranu zoru. Oko podneva Duke reče:

— Još malo, Parkeru, i stigismo kući!

Oplete konje po sapima i vranici pojurše u galopu niz brdo. Jurili su ravno na uzan drven most, koji se nadvio nad potok nekih desetak metara. Onkraj potoka cesta je prolazila kroz gust šumarak topola.

— Zažmiri — povika Duke kad su kola zagrmjela preko drvena mosta, a kotači prošli uz sam rub dasaka podnice.

Kola projurije kroz šumarak i pred njima iskrсну glavna zgrada Dukeova ranča.

Parker je u mašti već bio zamislio sliku tog mjesta, prema Dukeovu pričanju za vrijeme putovanja. No, sve je zamišljao nekako manje nego što je uistinu bilo, premda je iz dana u dan znao sve više o Dukeu.

Pred njima se ispružilo pravo malo naselje: kuće, suše, korali, među kojima se ponosno uzdizala bijela katnica. Oko daščara, u kojima su spavali neoženjeni kauboji, dvadesetak kućica za radnike s obiteljima, okruživalo je glavnu zgradu.

— Lijepo, zar ne? — upita Duke i, ne čekajući odgovora, doda: — Teksaska govedina i jenkinski novac.

— Bome golemo!

Duke je ponovo opleo konje bičem i oni jurnuše kô da ih vile nose. Dok su se približavali glavnoj zgradi, rančer ustane i zajuška.

Ljudi su dotrčavali sa svih strana prema kolima i kad ih je Duke napokon zaustavio u oblaku prašine, oko njih se već sjatilo četrdesetak osoba.

— Živjeli, mr. Duke! Dobro došli kući! — čuli su se povici sa svih strana.

— Svud je lijepo, al' doma je najljepše! — Duke je mahao rukom okupljenim ljudima. — Narode, uskoro ćemo se vidjeti da vam podijelim plaću za vaš trud.

Skočio je s kola.

— Dodji, Parkeru!

Probijao se kroz gomilu ljudi, tapkajući ih po ramenima, rukujući se s njima, pozdravljajući ih sve srdačno, do brodušno, toplo.

A zatim, kad su došli pred kuću, ponovno zajuška, ali tako snažno da je Parkeru zazvonilo u šima. Iz kuće istrča mlada djevojka. Naime, Parker je pretpostavljao da je djevojka, jer se iza nje vijorila duga kosa, ali inače po svemu drugom onako iz daljine moglo se pretpostaviti da je dječak. Bila je u čizmama, uskim trapericama i raskopčanoj košulji od flanela. Kosa joj je padala preko ramena. I bila je lijepa.

Mogla je imati, nagađao je Parker kad im se približila, oko dvadeset godina.

— Jim! — kriknula je i bacila se ocu oko vrata.

Duke je zagrli, hitro poljubi i pljesne po stražnjici, onako od srca.

— Cathy, obećala si mi da ćeš biti žensko kad se vratim, a sad eto te opet u tim starim trapericama. Zašto nisu obukla haljinu?

— Mrzim ih! — uzviknu Cathy Duke. — Osjećam se kô budala u naboranim haljinama. K tome, u njima ne bih mogla jahati a da ih ne zgužvam.

— Previše ti jašiš, a ja plaćam sto i pedeset dolara samo za jednu haljinu.

— Obuci ih ti, pa zajaši na žensko sedlo, ako te je volja — odbrusi mu kćerka i pogleda Parkera.

Duke se trgnu.

— Oprosti, Cathy, ovo je Parker. Spasio mi je život u St. Louisu.

Parker se nakloni a ona mu priđe i pruži ruku. Sitsak joj bijaše snažan, muški, premda ruka bijaše sitna ženska.

— Drago mi je, Parkeru. A od čega ste ga spasili... da se ne obloče nasmrť? — posprdno upita.

— Zapravo, bilo je ovako — poče Duke pošto se prvo nakašljao da pročisti grlo. — Popio sam nekoliko čašica u lučkoj krčmi i tu je neka propalica povukla nož na mene. Imam nov novcat ožiljak na prsima, a bilo bi i gore da mu mr. Parker nije izbio nož iz ruke... njemu i njegovu prijatelju.

Cathy odmjeri Parkera pogledom punim sumnje.

— Dakle možete se tući odjednom protiv dvojice? Ne činite mi se baš tako opasan. Kladim se da bi vas George Lam prebio jednom rukom.

— George a? Opet se mota oko tebe i udvara ti je li? — zajedljivo je upita Duke.

Cathy se podrugljivo nasmije.

— Valjda znaš što je o njem mislim... ali on može jednom rukom izmlatiti koga hoće na ovom ranču. — Djevojka ih rukom pozove u kuću. — Vrijeme je objedu.

Kuća bijaše lijepa iznutra kao i izvana. Odmah slijeva ulazilo se u dnevni boravak, prostran i zračan, a desno u blagovaonicu i ostale prostorije.

Stol u blagovaonici bijaše dovoljno dug da za njim blaguju dvadeset i četiri osobe, a bio je postavljen samo za dvoje. Dvorkinja, Meksikanka, hitro je dotrčala i postavila stol za još jednu osobu, kad je vidjela da je Duke sa sobom doveo gosta.

Kao glavno jelo poslužena je pečena svinjetina.

— Pečena svinjetina!? Otkad se mi bavimo svinjogojstvom? — upita povišenim glasom Duke.

— Pa, ne možemo neprekidno jesti junetinu, tri puta na dan. K tome... — junca možemo dobro prodati, ali ne i svinju. A ja volim svinjski odrezak i šunka, za promjenu — reče Cathy.

Duke se obrati Parkeru:

— Ovoj kući nedostaje kućanica. Pogledaj je... ljepuška je u licu, zar ne? I ženskih je oblina ... hm, u tim hlačama i košulji kô kauboj.

Parker pogleda djevojku i u sebi se suglasi s Dukeovim mišljenjem, ali rančer nastavi ne čekajući odgovor.

— Znaš li koliko joj je godina?

— Umukni Jim! — ljutito će Cathy.

— Dvadeset i tri, uskoro dvadeset četiri. Majka joj je imala osamnaest kad se udala za mene. Samo nastavi da se odjevaš kô muškarac i govoriš kô muškarac — sad se obraćao kćeri — i završit ćeš kô usidjelica.

— Idi k vragu! — odbrusi mu ljutito Cathy, a lice joj obli rumen. Ustala je i istrčala iz blagovaonice.

— Nu, što sam ja to rekao da se uvrijedila? — zapita se Duke, gledajući za njom.

— Ne znam. Čini mi se da znam manje o ženama nego ona o muškarcima.

— Pazi, bogati, kako si to zamijetio? Misliš li...? — Duke se zamisli i prione uz jelo.

Cathy se više nije vratila za stol. Pošto su poručali, Duke reče:

— Jamačno si umoran i želiš se odmoriti. Pozvat ću domaćicu da te odvede u tvoju sobu i da...

— Ne, hvala. Stanovat ću s ostalim momcima — prekinu ga Parker.

— Ne budali. stanovat ćeš ovdje, s nama.

— Ne ljutite se, ali radije ne bih. Došao sam da radim a ne u goste, pa moram živjeti s ostalim momcima. jesti i spavati s njima...

Duke se namršti.

— Slušaj momče. Živjet ćeš s nama u kući i raditi ćeš u kući. Imam mnogo posla i ne docijem sve obaviti. Meni je potreban pomoćnik, poslovan tajnik....

— Nisam ja za taj posao. Ja nisam školovan čovjek ... nemam iskustva.

— Eh, u pravu si. Ja o tebi baš ništa ne znam. Cijelo sam vrijeme samo ja blebetao, a ti si bio zahvalno slušateljstvo. Odmah si shvatio da ja volim mnogo pričati, da volim više pričati nego jesti, osim možda piti i kartati.

— Pa, još u St. Louisu htio sam vam reći riječ dvije o sebi.

— Sjećam se, ja sam ti rekao da me to ne zanima i da mi kažeš samo ono što želiš. Ako i sad ne želiš...ne moraš — Duke se zamisli, a poslije kraće stanke reče: — Dobro, ako baš hoćeš, smjesti se u daščari broj jedan, prosvr-ljaj malo po mom imanju, vidi kako i što ljudi rade, a zatim mi se javi... pa da vidimo što bi ti želio raditi. Prista-ješ li?

Parker kimnu glavom i ustane od stola.

Duke brzo doda:

— Nisam zaboravio, Parker... i nikad neću... Da tebe nije bilo, ja sad ne bih ovdje sjedio.

Cim je izišao iz kuće, Parker se uputio prema najbližoj daščari, pretpostavljajući da je to daščara broj jedan.

Čovjek, divovska rasta, visok oko metar i devedeset i širokih ramena, trljao je sedlo sapunom ispred ulaza u daščaru. Očima punim znatiželjno promatrao je Parkera dok je prilazio.

— Je li to daščara broj jedan? — upita sam.

Div sliježe ramenima.

— Tu držim svoje gunjeve — reče kratko.

— Znači, to je daščara broj jedan. A da vi slučajno niste George Lam?

— Nisam slučajno, nego glavom George Lam.

— Jim Duke mi reče da se tu smjestim.

— Pa što čekaš? Uđi.

Spavaonica bijaše prostrana, s tri ležaja sa svake strane. U sredini je bio stol i nekoliko stolica visjela. O čavlima iznad ležaja visjela je odjeća.

Parker priđe ležaju na kojem je bila savinuta strunjača i iza kojeg na čavlu nije visjela odjeća. Izravnao je strunjaču, a kad se okrenuo, vidje da je gorostas ušao za njim u spavaonicu.

— Gdje te je stari pokupio? — upita Lam.

— Upoznali smo se u St. Louisu.

— Dobio te na kartama?

— Ne, nije me dobio na kartama — odvrati mu Parker mirnim glasom.

— Možda ti je zaboravio napomenuti... redovito zaboravi... da sam ja nadzornik radnika na ovom ranču. Moja je dužnost da nadzirem da svi rade svoj posao i želio bih znati jesi li jedan od njegovih miljenika koje stavlja na platni spisak da im daje milostinjnu, ili ćeš raditi za svoju plaću?

— Radit ću.

— Al' ćeš otrčati Dukeu da se žališ čim te pritisne posao, a?

— Bucko — izleti Parkeru — radit ću svoj posao kao i svi ostali.

— Kakav Bucko? Što ti to meni?

— Zabunio sam se. Tamo gdje sam prije radio nadzornik se zvao Bucko.

— Ja se zovem George, pa me i ti tako zovi... nikako drukčije. A sad, ako si oran za posao, pođi sa mnom.

Lam prođe pokraj niza daščara, a da se nijednom nije okrenuo kako bi vidio da li ga Parker slijedi, i krene prema koralu u kojem je kaskalo oko dvanaestak konja. U koralu bijahu dva momka, a više njih je sjedilo na ogradi od kolja.

Mršav čovjek ozbiljna lica, tridesetih godina, gledao je Lama i Parkera dok su se približavali koralu. Nadzornik mu mahne rukom i čovjek im priđe.

— Wes — počeo Lam — ovo je jedno od Dukeovih nežigosanih goveda. Kaže da su mu konji prirasli srcu. Daj mu jednog umiljatog neka ga uzjaše. Onaj mladi šarac bit će mu dosta za početak. — Lam kimnu glavom Wesu i, ne pogledavši u Parkera, krenu za svojim poslom. Čovjek po imenu Wes zamišljeno se zagleda za njim, a onda se okrene prema Parkeru.

— Ja sam Wes Conger.

— Zovem se Parker. Taj je konj vrlo mušičav, zar ne?

— Najgori od svih nepripitomljenih konja koje smo uhvatili ove godine. Jučer me je bacio sa sedla, a prekjučer je kopitama izudarao Manuela Gonzalesa i slomio mu četiri rebra. Je si li ih već mnogo ukrotio ove godine?

— Od šezdeset i četvrte nisam uzjahao na konja.

Conger zazvižda od iznenađenja.

— Znači, George ti hoće napakostiti. Vjerojatno mu se ne sviđa boja tvojih očiju.

Parker sliježe ramenima.

— Sve mi se to baš ne sviđa. Da ga osedlam?

Conger je oklijevao trenutak prije nego je odgovorio.

— Najbolje bi bilo da mu oprezno priđeš. Pokušaj se prvo zagrijati na nekom drugom konju.

— Moram uzjahati na šarca, pa čemu onda da tratim vrijeme?

Conger se namršti, a potom priđe ulazu u koral.

— Jose! — poviče. — Osedlaj šarca!

Meksikanac kome se Conger obratio prvo se namršti, a zatim nacer'o. Pozvao je još dvojicu svojih zemljaka, a zatim sva trojica uzjahaše konje i uklještiše šarca u kut uz ogradu.

Poslije oduga natezanja, tek pošto su šarcu svezali oči, uspjelo im je da ga osedlaju.

— Nemoj se previše ukočiti, pa se nećeš jako ozlijediti pri padu — posavjetovao ga Conger.

Parker priđe mjestu gdje su Meksikanci držali šarca uz ogradu korala. Popne se na ogradu, skoči u sedlo i uhvati uzde, pa kimnu Meksikancima koji su držali šarca kojem su oči bile zavezane.

Meksikanci se razbježaše, no prije toga je jedan od njih skinuo brzim trzajem rubac sa šarčevih očiju.

VI

Parker osjeti kako je životinja pod njim zadrhtala i kako joj se mišići stegnuše. Činilo se kao da je zatim konj poskočio ravno u zrak, dočekavši se na sve četiri u strahovitu udaru o zemlju.

Nekoć, prije mnogo godina, Parker je bio vrstan jahač. A ono što se jednom nauči, nikad se ne može posve zaboraviti. Međutim, već dugo nije jahao pa su mu mišići omlohavili. Svejedno, odlučio je pojahati tog šarca.

Održao se na sedlu gotovo cijelu minutu prije nego je zviznuo u prašinu korala. Odmah je skočio na noge, na vrijeme da se spasi od šarčevih kopita. Mladi kauboji, Meksikanci, ponovo su šarca stjerali u kut i držali ga dok se Parker nije popeo u sedlo.

Ostao je u sedlu cijele tri minute, dok je konj pobješnjelo skakao, ritao se, propinjao i pokušavao ga zbaciti strugajući se o kolje ograde korala.

Zbacio ga je još dvaput, ali nakon dvadesetak minuta konj se polagano smirivao. Objahao je koral slijeva nadesno zdesna nalijevo. Zaustavljao ga i polazio nekoliko puta.

Kad je sjahao, kauboji su počeli veselo klicati. Sam je bio sav znojnan, natučen, pun modrica, iscrpljen da se jedva popeo preko ograde korala. U istom trenu kad je skočio na zemlju, pred njim se stvorio Wes Conger.

— Čini mi se da će se Lam poslije ovoga zamisliti, Ali, ne boj se, već će on nešto smisliti.

— A ako ga premlatim?

— To se još nije dogodilo u ove posljednje godine otkad sam došao ova-mo.

— A ti?

— Ja se ne borim.. šakama.

Parker tek tad opazi da je Conger naružan. Revolver mu je visio nisko o boku, privezan uz bedro tankim kožnatim remenčićem.

— Teži je od tebe dvadesetak kilograma — upozori ga Wes.

Parker pogleda preko Congerova ramena i opazi Lama kako im prilazi. Kad im je prišao, upita Wesa, a da nije ni pogledao u Parkera:

— Je li šarac ukroćen?

— Jeste i to dobro.

— Imamo mi još takvih na ranču. Cijelo krdo u zapadnom koralu — mrzovoljno će Lam pa se obrati Parkeru: — Na ovom ranču nema zabušavanja. Svatko mora odraditi svoj posao.

— Bucko — počeo Parker — hoćeš li da obračunamo ovdje ili znaš neko ljepše i mirnije mjesto?

Lamove oči bjesnuše.

— Mislim da je ovo mjesto kô stvoreno za tučnjavu.

Lam zbaci šešir s glave i zamahnu šakom na Parkera.

Kako je maločas ukročio divljeg konja, Samovi živci još bijahu napeti. Napadačeva šaka promaši Parkerovu glavu za koji centimetar, a Sam se naglo sagnu, učini korak naprijed i udari protivnika šakom u želudac.

Lam osta bez daha, svinu se, a Parker ga udari svom snagom pod bradu. Bio je umoran poslije jahanja na šarcu, ali jedanaest godina robije, teška rada i batinjanja očeličilo je njegove mišice.

Ali, i Lam je bio snažna ljudina. Nije se srušio ni poslije drugog Parkerova udarca. Navalio je i udario protivnika šakom u prsa, ali udarac već bijaše slab i Parker ga još jednom dohvati u želudac, a potom aperkatom podigne sa zemlje. Lam se svali na leđa.

Okrenuo se na trbuh i počeo podizati na noge. Čim je ustao, Parker ga udari po peti, posljednji put. Nadzornik Dukeova ranča složi se kô gro-mom ošinut. Zadrhato je cijellm tijelom, a onda se smirio.

Parker podigne pogled... ravno u oči Cathy Duke, koja im je prišla za vrijeme tučnjave.

— Boga, to je nešto čemu se ni u snu nisam nadala. Raduje me da sam se uvjerila svojim očima.

Parker se osjećao vrlo neugodno, pa odluči da se što prije udalji s tog mjesta. Kimnuo je glavom Cathy u znak pozdrava i pošao prema daščari broj jedan. No, jedva je prošao pedesetak koraka kad začu kako netko trči za njim.

— Čekaj, ti... — čuo je ženski glas kako ga zove.

Usporio je korak i Cathy ga stignu.

— Pitala sam Jima što zna o tebi. Odgovorio mi je da ne zna ništa drugo do da si mu u St. Louisu spasio život.

— Kad mi je ponudio da za njega radim, pitao sam ga želi li što znati o meni, a on je odgovorio da ne želi.

— Za nj je to možda dovoljno, ali ne i za mene. Tko si ti, zapravo?

— Reći ću vašem ocu, ako me zapi-ta.

— Ti si još jedan od onih... kao Wes Conger. Ubojica! — povika Cathy.

Parker je mirno pogleda. Upravo kad je htio da ponovo ubrza korak, Cathy ga uhvati za ruku.

— Zar nisi čuo što sam ti rekla?

Stao je.

— Jim se brine za svoje ljude, a šerif zna svoj posao. McNeellovi rendžeri često navraćaju, ali Jim se ne petlja u njihov posao. A što ako upitaju za nekog tko se zove Smith, Jones ili Crowdermeyer, a čiji opis odgovara tvom? — upita Cathy.

— Moja briga.

— To je sve što mi imaš za reći?

— Ako me Jim upita, reći ću mu...

— Već ću ja to izvući iz tebe.

— Miss Cathy...

Zauriala je.

— Miss Cathy!! Nitko mene neće zva-ti miss ne želi da ga opletem bičem. Ime mi je Cathy!

— Dobro, Cathy. Uzeo sam od Jima jednu mjesečnu plaću unaprijed i sad je moram odraditi.

Djevojčine oči se suziše dok ga je promatrala.

— Znam ti si jedan od onih ... kao Conger. Pa, dovoljno mi je da i to

znam, a ostalo ću već doznati. A sad odlazi... natrag na svoj prokleti posao!

VII

Za vrijeme njegove odsutnosti netko je na njegovu ležaju ostavio dva siva vunena pokrivača, nekoliko ručnika, dvije vunene košulje, par traperica i opasač s nabojima i revolverom.

Neki stari kauboj sjedio je za stolom u sredini daščare i gulio krumpi-re. Pokazao je nožem na Parkerov le-žaj rekao:

— Rojas je donio opremu za vas iz skladišta.

— Zar to svi dobivaju?

— Pa, ako Jim Duke misli da ćete ostati dulje vrijeme.

Parker uze opasač s nabojima i re-volverom i objesi ga na čavao iznad uzglavlja. Upravo je počeo praviti le-žaj kad se u daščaru teškim korakom dovukao Lam. Lice mu bijaše blijedo, a niz bradu cijedila se krv.

— Više se neću s tobom tući... ne šakama — tiho reče.

— Ja nikada ne nosim revolver — odvрати Parker i pokaže mu rukom na opasač što je visio na čavlu uz njego-vo uzglavlje.

Lam ga je promatrao smrknutih oči-ju.

— Imaš snažan udarac. Još me nitko nije tako snažno udario. Ne volim te i mrzak si mi, ali zapamti; od danas ću se prema tebi odnositi kao prema sva-kom drugom na ovom ranču. Naime, dok budeš radio kako valja.

Predvečer su se kauboji počeli vra-ćati u daščaru. Stari kauboj spremio im je večeru. Svatko je dobio oveći odrezak junetine i pečenih krumpira, kruha i crnu kavu.

Čim su se najeli, kauboji u su počeli kartati poker. Kartali su za šibice, jer nisu bili baš pri novcu.

Neki su već legli kad je Jim Duke, oko osam sati, došao u daščaru. Sa sobom je donio vreću koja je bila do četvrtine puna i vrlo teška. Kad ju je spustio na stol, zazvečali su novci.

Kauboji počеше juškati od veselja.

— Svi na okup, momci! Donio sam vam jenkijevskog novca, ako ga neće-

te, bacit' ću ga u smeće! — Jim otvori vreću, zagrabí punóm šakóm i momcima počne dijeliti plaću u srebrnjacima i zlatnicima.

Kad je došao red na Lama, div reče:

— Spremi mójce, Jim. Ja štedim.

— Za kog vraga?

— Vrijeme je da se oženim.

— Kakvo vrijeme, pa ti si prestar za ženidbu! A reci, koja ti se to dopala, ah?

Lama obli rumen i on se okrene i pođe od stola. Kad se ljudi razmaknuše da ga puste, Duke ugleda Parkera koji je sjedio na svom ležaju.

— Parker, ti još nisi uzeo svoj dio.

— Ja sam svoju plaću primio u St. Louisu.

— To su bili samo putni troškovi. Tko zna kad ću opet prošati stado, možda za nekoliko mjeseci, stoga uzmi sada, dok još ima.

— Idući put.

— Staví ću ga na tvoj račun — reče Duke i odjednom pođe prema Parkeru. — Hej, čuo sam da si izvrstan s konjima. Danas si ukrotio jednog od najgorih. — Duke pogleda prema ležaju, gdje se ispružio Lam i dodá: — Dodi sutra na večeru, Sam. Moram s tobom razgovarati.

I ne očekujući odgovor, Duke se okrene i pride stolu, pa pokupi vreću s novcima.

— Nemojte odmah sve spiskati — naceri se Duke i pođe u druge daščare dijeliti plaću.

Čim je Duke izišao, kaubojski nastaviše kartati ali sad za novac.

Parker nikako nije mogao zaspati, pa je ustao i izišao iz daščare. U Dukeovoj kući svi prozori bijahu osvijetljeni, a i u obiteljskim kućicama radnika gorjele su svjetiljke, koje su se postupno gašile kako su ljudi išli na počitak. Negdje se čulo pjevanje i sviranje gitare.

Parker je prošao mimo drugu daščaru i upravo kad se približavao trećoj, ugleda žar cigarete u noći i opazi sjenu čovjeka.

— Parker! — zovne ga Wes Conger.

— Dobra večer, Wes!

— Drago mi je da ti je uspjelo prem-latiti Lama.

— Ne voliš ga?

— Ne volim ljude koji se naškole prse svojom snagom.

— A koji se prse revolverom? Voliš li njih?

— Nikad još nisam prvi potegao na čovjeka.

— A bítz si?

Conger se pretvarao da nije čuo pitanje.

— A ti si znao da ćeš ga premlatiti kad si ga izazvao?

— Da, znao sam.

— A vičan si i revolverom?

— Od rata nisam ispalio metka.

Conger povuče dim iz cigarete, zatim je baci na zemlju i zgazi opušak petom.

Nastade tajac.

— Čudan si ti svat, Parker — reče Conger poslije dulje stanke.

— I jesam.

— Ovdje živj mnogo ljudi, ali čovjek ipak može ostati sam, ako želi.

— Govoriš li ti to o sebi?

— Možda.

— I ja volim biti sam — reče Parker, okrene se i pođe u daščaru.

VIII

Svaka je daščara imala svog kuhara. Oni su ustajali u ranu zoru, postavili vodu za kavu i budili kaubojske. U daščari bi tad nastalo gundanje, zijevanje i protezanje. Neki su se kaubojski umivali, neki nisu, svi su lakomo gutali velike gutljaje vruće kave dok su doručkovali.

Oko šest svi su već bili na poslu. Pripremali su stado za gonidbu. Većina kaubojska otišla bi skupljati govéda po širokim prostranstvima ranča, a neki su ostali da obave svakodnevne poslove na ranču. Valjalo je još pripitomiti i ukrotiti dovoljno konja prije nego se kreće u gonidbu. Jer, većina tih životinja, kad bi ih doghali na ranč, bijaše još divlja i valjalo ih je ukrotiti, pripitomiti i naučiti poslu kao što je gonjenje stoke. Budući da je Parker dokazao da je vrstan krotitelj, zapalo ga je da kroti divlje i poludivlje konje. Posao je bio naporan, ali on se nije tužio.

Ostali su se krotitelji razišli oko podneva i Parker ostade sam u koralu.

Pošao je prema daščari na ručak; kad za njim dotrči jedna Meksikanka. Bila je istrčala iz velike kuće.

— Senjor Parker? — upita.

Kimnuo je glavom.

— Gazda želi da dođete i s njim ručate.

Parker nije volio ići u veliku kuću, ali zapovijed je zapovjed i on još jednom kimnu glavom. Međutim, najprije je otišao u daščaru i umio se.

Jim i Cathy Duke sjedili su već za stolom u blagovaonici kad je Sam ušao.

— Već smo htjeli početi bez tebe — reče Jim.

— Rekla sam mu da sigurno nećeš doći — reče Cathy razočarana.

Parker sjedne nasuprot Cathy. Duke mu je sjedio zdesna, na čelu stola.

— Ovo stado koje sada okupljamo bit će jedno od najvećih — počeo Duke. — Šest tisuća grla nije šala. Želio bih da za njim pođe još jedno stado, otprilike za mjesec dana. Ja ne želim početi s prvim stadom. Ne želim da me ponovo vide u Kansasu i jedino George Lam ili ti možete za me obaviti taj posao.

— Ja ne.

— Tad ćeš ostati ovdje i skupiti stado s kojim ću ja poći za mjesec dana.

— Ja nemam iskustva s kaubojima i sa stokom.

— Znaš postupati s ljudima, a to je važno.

— Možda biste mogli naći nekog tko se u to bolje razumije... nekog tko poznaje taj posao.

— Ja ću te naučiti sve što moraš znati — uzviknu Cathy ushićeno.

— Ne, nećeš, premda bi voljela da možeš cijeli dan naokolo jahati — odlučno će njen otac. — No, ja ti to ne dopuštam.

— Znam bacati laso i jahati kô bilo koji kauboj na tvom ranču! A tko upravlja rančem kad si ti na putu? — upita djevojka posprdno i mljачne ustima.

Duke mahnu rukom da bi je ušutko, pa reče:

— Meksikanci su najbolji kauboji na ranču, ali ne znaju zapovijedati.

— A Wes Conger? — upita Parker.

— On je izvrstan revolveraš, najbolji u Teksasu, mislim. Ili najgori, kako

uzmeš. Htio sam mu povjeriti posljednje stado, no on je odbio. Kloni se odgovornosti. Onda, Sam?

Parker kimnu glavom, premda nerado.

— Znao sam da na tebe mogu računati. — Duke se počeo cederati. — Znaš, svašta se priča o tome kako si jučer premlatio Lama. Međutim to nije ni malo iznenadilo. Vidio sam te kako se tučeš u St. Louisu. Udarac ti je težak ko kopito mazge.

— Lam je dobio što je i tražio. Pravo mu budi — upadnu Cathy. — Pretuкао je podosta ljudi ovdje na ranču, a jučer je on dobio svoje. I, rekla sam mu to sinoć.

Duke strogo pogleda u Cathy, a zatim u Parkera, ali Sam se pravio kao da nije ništa čuo. Gledao je u juneći odrezak na svom tanjuru.

— Ako George odluči da ostane u Kansasu i da se više ne vrati, nemam ništa protiv — reče Duke. — Odlučio je da se oženi, pa nek' si tamo nađe neku.

— A ja poznajem jednu mladu Teksasanku koja se zacijelo neće udati za nj — doda brzo Cathy.

— Bezobrazan je i debele kože kô slon — zagundao rančer. — Imao je obraza da mi u lice kaže kako šteti da bi se mogao oženiti. Kao da ja ne znam na koga misli. Nije, doduše, otvoreno rekao, ali da se usudio udario bih ga po glavi onom vrećom.

— E, da sam to znala, rekla bih mu još sinoć da ga više ne želim vidjeti — srdito doda Cathy.

* * *

Dukeov ranč se tijekom nekoliko idućih dana doimao poput košnice.

Kola s poljskom kuhinjom pratit će stado cijelim putem, a troja će kola voziti opskrbu i zalihe za gotovo stotinu ljudi, koji će zajedno raditi osam tjedana, prelaziti rijeke i pustinje, boriti se, možda, s Indijancima u zajedničkom naporu da dognaju stado na odredište.

Jim Duke je razglasio da traži kauboje za taj posao i ljudi su počeli stizati sa svih strana. Neki su dobili posao, a neke su otpravili pošto su im dali nešto hrane i koji dolar. To su najčešće bile protuhe, skitnice i preva-

ranti, koji bi se više svadali nego radi-li.

I, došao je dan polaska. Daščare su ostale doslovno prazne. Na ranču je ostalo samo dvadesetak govedara. I nekoliko Meksikanaca pošli će s prvim stadom, no većina ih je ostala da sakuplja i prati drugo stado, koje će voditi Jim Duke.

Posljednju sedmicu Parker je vrlo rijetko viđevao Lama, ali Lam ga je potražio prije odlaska.

— Vratit' ću se tek za četiri mjeseca. To je dovoljno vremena da ti stari pokloni sve svoje povjerenje i ja tu ne mogu ništa. Ali, moram te upozoriti na nešto drugo... — ozbiljnim će glasom Lam.

— Šedi riječi — prekinu ga Parker.

— Čuj, često zalaziš u veliku kuću a vjerojatno ćeš još češće dok ja budem na putu. Nemoj mi se umiljavati oko Cathy, jesi li čuo? — reče prijetećim glasom Lam.

Parker se okrenu i pođe bez riječi. Lam doviknu za njim ljutito:

— Pazl, idući se put nećemo boriti šakama! Pokušaj li što s Cathy, ustrijelit' tu te kô psa!

Kako se Parker nije ni osvrnuo, Lam već napola izvuče revolver, ali ga onda pustí i revolver kliznu natrag u korice.

IX

Pošto je prošlo tjedan dana otkako je otišlo prvo stado, Jim Duke pođe u potragu za Parkerom. Sa sobom je ponio okružnicu koja je tog jutra stigla poštom.

— Pročitaj to — reče rančer kad je prišao Samu i pruži mu okružnicu.

Bila je to obavijest da je otvorena nova otkupna stanica za stoku iz Tek-sasa u gradiću Lodge Pole. Prema obavijesti, to je bio nov gradić pedesetak milja zapadno od Dodge Cityja, što je skratilo put štadu. U gradiću su podignuti novi torovi za utovar stoke, a stočarima su na raspolaganju sve druge pogodnosti za trgovinu.

Na dnu okružnice nalazio se tiskan potpis: general Joseph A. Prescott. Parkerove su oči trenutak počivale na tom potpisu.

— Što misliš? — upita ga rančer. — Čini mi se da je onima u Dodge Cityju odzvonilo. Postali su previše bezobrazni. Trave je malo, pa stada ostanu bez hrane. Zato smo morali prodavati po cijeni koju su nam oni nudili. Možda ćemo sad dobiti i pedeset tisuća više za stado. Sto tisuća za oba.

— Zar Lamu niste naredili da stado odagna u Dodge?

— Jesam. Pa što? Glasnik ga može stići za nekoliko tjedana i skrenuti u Lodge Pole.

Dva glasnika s pričuvanim konjima odjahala su odmah sutradan u svitanje za Lamom i stadom. Nosili su Dukeov nalog da stado skrene u Lodge Pole.

Prestali su dolaziti ljudi koji su tražili posao. No, tri dana prije polaska drugog stada na ranču su se pojavila dvojica protuha na iscrpljenim ragama. Bijahu mršavi, podmuklih očiju i Sam bi ih bio otprovodio da se nije umiješao Duke i odmah ih unajmio.

— Znam što misliš — reče Parkeru kad su ih poslali u skladište po opremu. — Nu, neće oni ostati u nas dovoljno dugo da bi imali vremena počinuti neku nepodopštinu, a ja ću ih držati na oku za vrijeme gonidbe. Morao sam ih uzeti. Nedostaje mi barem desetaka kaubojza za pratnju stada, čak ako s ranča pokupim sve ljude.

Idućeg je jutra jedan napola divlji konj zbacio Dukea iz sedla i, prije nego je stočar uspio ustati, udario ga kopitom i slomio mu bedrenu kost.

Neka Meksikanka, koja se razumjela u previjanje prijeloma, složila mu je udlage oko prelomljene kosti, ali Cathy nije bila s tim zadovoljna i poslala je po liječnika. Liječnik je stigao tek sutradan. Kad je pregledao Dukea, ono što mu je rekao nije bilo baš jako utješno.

— Barem dva mjeseca nepomična mirovanja u krevetu, a zatim nekoliko tjedana vježbanja i polagana hodanja.

— Tri mjeseca! — zastenje Duke. — Pa za koji dan sam naumio poći sa stadom.

— Ne biste stigli živi u Kansas.

— Mogu se voziti na kolima — predloži Duke. — Nećemo žuriti.

— Ne! Nikako — odsiječe strogo liječnik.

Rančer opsuje, ali liječnik se nije dao pokolebati. Kad je izašao iz sobe, nešto je ozbiljnim glasom govorio Cathy. Kad je završio, djevojka se rasplakala.

Čim je liječnik otišao, rančer je pozvao Parkera da mu se odmah javi.

Kad je Sam ušao u sobu, Duke je ležao u krevetu, polegnut na dva velika jastuka.

— Jesi li čuo? Što mene prati nesreća! Dva mjeseca u krevetu! — uzviknuo je Duke.

— Pa, dobro ćete se odmoriti.

— Odmoriti! Kome je potreban odmor? A stado je spremno za polazak. Tko će ga voditi?

Okrugznica iz Lodge Pola ležala je još uvijek na stolu nedaleko kreveta. Parker se zapljigao u nju, jer je predmijevao što će mu Duke predložiti.

— Sad sve ovisi o tebi. Ostao si još samo ti... — počeo Duke.

— Dobro — reče Parker, teška srca.

— Dobro ću ti platiti tvoj trud. — Rančerovo lice zasja od sreće. — Povešit ću ti plaću na sto dolara mjesečno i dat ću ti dvadeset posto od cijene veće od dvadeset dolara po grlu.

— Ja to ne činim zbog novca. Netko to mora uraditi, i to za svoju plaću.

— O tom ćemo još razgovarati kad se vratiš. Moraš povesti barem trideset ljudi — reče Duke.

— Ranč će ostati prazan.

— Prepusti to meni, već će netko naići tko traži posla. Najvažnije je da stado krene na put. Primiče se jesen i moraš požuriti.

— Krećemo prekosutra.

— Sutra! Konji još, doduše, nisu svi ukroćeni, ali oni mogu krenuti i dana kasnije i stići vas. Ne smiješ protratiti ni jedan dan uzalud.

— Sutra, kažete. E, onda valja da se odmah prihvatim posla — reče Parker i oprostio se od Dukea.

Najprije se uputio prema koralima, gdje su Meksikanci krotili mustange. Pozvao je jednog od njih rukom. Čovjek je bio srednjih godina, imao je ženu i djecu.

— Ti si Porfirio, zar ne?

— Si, sinjor, Porfirio Pablos.

— Čuo si što se dogodilo gospodaru?

— Žao mi je. Dobar je čovjek — reče Meksikanac tužnim glasom.

— Naredio mi je da ja vodim stado. Ti ćeš biti glavni konjušar u remudi.

— Gracias, senjor, tržit ću se.

— Koliko nam je konja potrebno za gonidbu?

— Koliko će kauboja poći sa stadom?

— Trideset.

— Pet konja na čovjeka, a moglo bi i četiri.

— A koliko ih možemo povesti?

— Oko pedeset dobrih i trideset još poludivljih.

— Možeš li ih skupiti barem stotinu?

— Pa, povest ćemo sve i krotiti putem. A kada krećemo? — upita Meksikanac, češući se iza uha.

— Stado polazi sutra ujutro. Ti ćeš s remudom krenuti za nama prekosutra u zoru.

— Dobro, senjor.

Na povratku prema daščarama Parker susretne onu dvojicu protuha, koje je Duke unajmio dan prije. Jedan bijaše vrlo mršav, suh, tamnoput. Mogao je imati oko trideset godina. Drugi bijaše nešto mlađi, ali se doimao mnogo podlije nego njegov stariji drugar.

— Kako se zovete? — upita ih Parker.

— Pa, mene možeš zvati Brown — reče mlađi.

— A ti si sigurno Smith ili Johnson? — obrati se Parker starijem.

— Ovisi o tom tko me pita. A kako se ti zoveš? — odvrati mu bezobrazno stariji.

— Parker. Ja ću biti glavar gonidbe.

Stariji namignu svom drugaru. — Dobro, dobro, gazda, bez uvrede.

— Pitao sam te kako se zoveš? — ponovi Parker.

— Čuo sam. Čekaj da malčice razmislim. Neka bude Mileaway, jer odande upravo dolazim — reče čovjek i naceri se pakosno.

— Da se mene pitalo, ja vas nikada ne bih unajmio. Nu, zapamtite, čim krenemo s ranča, ja sam taj koji zapovijeda. Ne budete li me slušali, otjerat ću vas, pa makar se nalazili u srcu indijanskog područja.

Parker ih ostavi i pođe pregledati kola sa zalihama. Razgovarao je s kovačem i potkivačem. Napokon je složio popis ljudi koji će pratiti stado.

Zabrinuo se. Imao je u svemu dvadeset i četvero ljudi. Premalo. Porfirio je tražio pet konjušara za remuđu, što je značilo da uz stado ostaje samo devetnaest ljudi, ubrojivši i njega. Od tih devetnaest jedanaestorica bijahu Meksikanci.

X

Parker je bio uz stado još prije nego je zora zarudjela. Probudio je ostale, a noćnu smjenu koja je stražarila uz stado poslao na spavanje.

Pošao je do kola s kuhinjom. Popio je lončić vruće kave i porazgovarao s Carlosom, koji je već četiri puta bio u gonidbi. Naredio mu je da jaše na čelu uz bika predvodnika koji je također taj put prešao već nekoliko puta.

Oko podneva, kad su već i kola bila u pokretu, Parker osjetio umor. Jahao je na začelju stada, pazeći da neki junci ne zastrane. U to za njim dojah Cathy Duke.

— Došla sam te ispratiti komadić puta.

— Nije to posao za mene — potuži se Parker.

— Georgeu nije uspjelo pokrenuti stado sve do predvečerja. Izvrsno si to izveo — pohvali ga Cathy i pogleda ga ispod oka. — Zapravo, došla sam da ti nešto objasnim u vezi s Georgeom.

— I on je meni nešto u vezi s vama govorio.

— A što? — upita Cathy znatiželjno i središito.

— Ne sjećam se. Nisam ga slušao.

— Je li ti rekao da... da ću se udati za nj?

— Tako nešto.

— Laže! Naime, on to priča... ali to nije istina. Ja ga ne volim.

— Da mi to kažem kad ga vidim?

— Baš me briga što ćeš mu reći ti... ti, kukavice! — uzbuđeno i uvrijeđeno odbrusi Cathy, podbode konja i odjuri.

Parker zaustavi konja i zagleda se za njom u čudu.

No, kad je prošla desetak metara, naglo okrene konja i dojuri do Parkera.

— Oprosti, molim te — reče tiho.

— Do viđenja, miss Cathy! — reče Parker.

— Miss Cathy! — uzviknu s gnušanjem djevojka.

— Hajde, dobro... Cathy — ponovi Parker.

Sad je on podbo konja i odgalopirao za stadom, a ona je gledala za njim. Ostala je kao ukopana na mjestu i promatrala kako Parker i stado nestaju u daljini.

* * *

Tog su dana prešli osam milja. Idućeg su jutra izgubili nekoliko sati dok su sabili stado i pokrenuli ga. Parker bijaše iscrpljen i ljutit.

Nevolja je počela kad su se kauboji izdvojili u dvije skupine; u jednoj su bili Meksikanci, u drugoj Amerikanci. Kako je Amerikanaca bilo manje, njihova je strana stada počela zaostajati i goveda su se neprekidno rastrkavala.

Kasno tog poslijepodneva stado se raspalo u dva: veće koje su gonili Meksikanci i manje koje su tjeroali Amerikanci.

Kad je dojahao do čela većeg stada, naredio je Carlosu da stane i pričekaj manje stado, a onda pozvao Amerikanca na zbor.

— Prešli smo samo petnaest milja u dva dana, koliko bismo morali za jedan dan. Sutra to moramo nadoknaditi — rekao im je Parker.

— Ne valja ih prebrzo goniti, smršavit će — dobaci Mileaway i namignu ostalima.

— Ne moraju galopirati, neka kaskaju. Od sutra ću vas rasporediti na razne dužnosti. Ovo je jedino stado, a ne dva i goni ga jedna družba, a ne dvije.

— Zar ćete nas izmiješati s Meksikancima? — upita izazovno Brown.

— Ovdje smo svi Amerikanci.

— Mora da ste ljudi. Oni čak i ne znaju engleski — dobaci mu Brown.

— U ovoj smo družbi svi jednaki. Svatko neka radi svoj posao, a ako to kome nije pravo, može se odmah vratiti otkud je i došao.

— Da niste pretjeroali, mister? Smijete li vi to učiniti? — nastavi ga izazivati Brown.

— Smijem, Jim Duke mi je dao slobodne ruke.

— Brown nije to mislio. Mislio je... znate, vi ne nosite oružja uza se — reče Mileaway i uhvati se za revolver.

— I ne treba mi!

Brown se neda po drugim kaubojima. Nitko ne reče ni riječi. Mileaway je oklijevao jedan trenutak, zatim sliježe ramenima i reče:

— Sve će biti u redu dok se naviknemo na taj posao.

— Sutra ćete se bogme navići! — obećao im Parker.

Odjahao je kad je vidio da su se smirili.

Poslije večere, Parker uzjaše i pođe u ophodnju noćne smjene. Carlos pojaša u stopu za njim. Čim ga je primijetio, Parker uspori.

— Senjor, nemate revolvera. To nije dobro — bilo je prvo što mu je Carlos rekao kad je dojahao do njega. — Uskoro ćemo ući u indijansko područje. Može doći do okršaja i pucnjave.

— Uzet ću pušku iz kola, ako ureba.

— Ali može doći do pucnjave i ovdje — reče Carlos, a čelo mu se nabora od brige.

— Znam što hoćeš reći, Carlos, no ja se nadam da će se sve srediti i bez pucnjave — mirno odgovori Parker.

Kad je obišao stado, vratio se u logor i zatekao Porfirija i njegove konjušare za večerom. Stigli su sa šezdesetak konja i odmah konopima ogradili remudu. Sad su imali oko osamdeset konja. Morat će paziti da ni jednog ne izgube, jer je do Kanskasa dug put.

Idućeg su jutra krenuli još prije svađuca. Amerikanci su poslušali Parkera i izmiješali se s Meksikancima.

Stado je tog dana prešlo gotovo dvadeset milja; odmakli su više od trideset i pet milja od Dukeova ranča.

XI

Trećeg dana gonidbe stado se opet počelo rastrkavati. Parker primijeti da su se Amerikanci opet odvojili u posebnu grupu. Rastjerao ih je, ali predvečer opet bijahu zajedno.

Stado je toga dana prešlo samo dvanaest milja. Predio kojim su prelazili

bilo je ravan kao tanjur. Približili su se, ili su upravo zašli u velike ravnice Teksasa.

Parker je pričekao dok svi ne povećeraju, a onda prišao grupi Amerikana kojima se za vođu, očito, nametnuo Mileaway.

— Ustani! — naredi Parker Mileawayu, koji je čučao uz vatru i pio kavu.

— Čini mi se da glavar traži kavgu — reče Mileaway i dok je ustajao sasu Parkeru ostatak kave iz lončića u lice.

Kave je bilo malo i nije zaslijepila Parkera, pa je mogao Mileawayu, dok je ovaj izvlačio revolver, tresnuti po nosu. Mileaway posrnu unatrag, a ruka mu još bijaše na dršku revolvera. Parker poskoči, udari ga po ruci lijevom rukom i ponovo odalami po licu desnom.

Mileaway se izvali na zemlju, koliko je dug i širok. Parker se sagne da ga podigne, no kad ga je primio za ovratnik, na nj se sruči Brown i udari ga revolverom po glavi. Parker padne, napola onesviješten, a Brown ga počeo udarati čizmama po licu, glavi, želucu i rebrima. Mileaway mu se pridruži čim je ustao.

Kad su vidjeli što se zbiva, Meksikanci se počеше okupljati i prilaziti. Brown ustrijeli jednoga, a ostali zastanu. Potom su ih razoružali.

* * *

Bilo je bijeli dan kad se Sam ponovo osvijestio. Svaka ga je košćica boljela, svali mišić stezao. Jedva se mogao pomaknuti. Zavezali su mu ruke i noge. Ležao je i čuo oko sebe povike, pokrete, mukanje junaca i topot konjskih kopita.

Netko mu je prišao, podigao ga nogom i okrenuo na leđa. Ugledao je otečeno lice Mileawayu.

— Drago mi je da ste se probudili, mister Parker. Sad vam mogu reći da je družba izabrala mene za novog glavaru gonidbe i to slobodnim glasanjem. Jasno, Meksikanci nemaju pravo glasa. Zar mi nećeš čestitati? — upita ga Mileaway i zviznu nogom pod rebra. — Tako se u mom kraju rješavaju nesporazumi... glasanjem. Htio sam te ustrijeliti, ali kad smo o tom glasa-

II, momci nisu bili jednodušni, pa će biti kakvo oni žele — reče Mileaway i još jednom udari Parkera čizmom u glavu.

Ostavili su ga ležati u preriji. No, Porfirio Pablos je uspio, kad ga nitko nije vidio, kraj njega ostaviti svoj nož.

O sredini poslijepodneva Parker primijeti nož. Osvijestio se nekoliko sati prije toga, ali bio je toliko izubijan da mu je bilo svedjedno gdje je i što će se s njim dogoditi. Sve ga je podsjećalo na mučne godine provedene na robiji i bič kojim ga je tukao Bucko Smith.

Trebalo mu je pola sata da prereže konope na rukama i nogama. Ležao je neko vrijeme i polagano pomicao udove da mu krv počne brže kolati žilama. Napokon, uspjelo mu je da klekne, a potom i da ustane.

Cijelo ga je tijelo boljelo, a zgrušana krv ukorila mu se na licu. Nalazio se nekih stotinjak milja od Dukeova ranča, na indijanskom području, bez hrane i vode. Imao je samo nož.

Jedino što mu je preostalo bijaše njegova snažna želja za životom, koja ga je održala živa i na robiji i njegovu tijelo naviklo na bič i batinjanje.

Odlučio je da pođe za stadom. Hodao je dok nije zanoćilo, a tad je naišao na plitak potok. Utažio je žeđ i umio se, a potom zaspao.

Kad se probudio, još prije zore, pregazio je potok i pošao dalje tragom za stadom.

Oko podneva naišao je na mjesto gdje je družba dan prije logorovala. Pojeo je ostatke odbačene hrane, koju je tu našao.

Ponovo ga je skrhao umor. Zaspao je. Kad se probudio, cijelo mu je tijelo bilo ukočeno od studeni. Svitlalo je. No, ubrzo se zagrijao, hodajući.

Kasno tog poslijepodneva naišao je na prve odbjegle junce. Poslije još sata hoda ugledao je stado pred sobom i uspori. Pazio je da ga ne primijete. Kad je pala noć, oprezno se približio stadu. Uskoro je čuo glasove goniča i viku iz logora. Ležao je nepomično, a tad primijeti jahača iz noćne smjene.

XII

Kad mu se približio, Parker prepozna jednog od Meksikanaca. Ustao je i prišao mu.

— Quien sabe? — poviče Meksikanac.
— Parker!

Nasta tajac, a onda se začu usklik:

— Senjor, mislili smo da ste mrtvi!

— Gdje je Carlos, ili Porfirio?

— Carlos je tamo dolje. — Čovjek pokaže rukom niz bok stada.

— Gracias — zahvali mu Parker.

Carlos zinu od čuda kad ga je ugledao. Skočio je s konja i uhvatio ga za ruku.

— Živi ste, senjor — reče ushićeno.

— Napola.

— Pomoći ću vam, senjor.

— Ne brini, već ću se nekako snaći.

Vi svi imate žene i djecu. Glavno je da stado stigne na vrijeme u Kansas. Pokušat ću ponovo preuzeti vodstvo, ali ako ne uspijem, ti i tvoji ljudi morate stado doznati u Lodge Pole.

— Čuo sam ih kako se dogovaraju da idu u Dodge City.

— Goveda su žigosana i ne mogu ih prodati bez kupoprodajnog ugovora. Nu, ipak bi ga mogli krivotvoriti i naći neke nakupce prevarante. Stoga ih moram onemogućiti u njihovoj nakan.

— Porfirio ima malen revolverić. Skrio ga je od njih.

— Donesi mi ga. Čekam te ovdje.

Kad se Carlos za dvadesetak minuta vratio gurnuo mu je u ruku dvocijevni 0.41 derringer.

— Igračka, senjor. Nu, Porfirio skuplja naše ljude. Svi ćemo vam pomoći.

— Reci im nek' se ne miješaju. I nastavi svoju noćnu ophodnu.

— Ali, senjor...

Parker se okrene i udalji. Prikradao se uz bok stada, sve bliže logorskoj vatri. Kada se približio logoru, začu pjesmu pijanih kauboja; razbojnici su polokali viski što se nalazio u kutiji za prvu pomoć u kolima s kuhinjom.

Parker uze puzati potrbuške. Kad se privukao kolima s kuhinjom primijeti Amerikance kauboje s druge strane kola. Neki su ležali, neki stajali. Podigavši malo glavu, potraži pogledom gdje se tko nalazi. Mileaway je obilazio

drugare s bocom u ruci. Brown je stajao leđima okrenut kolima. Bio je najbliži Parkeru.

Sam skoči i potrči do kraja kola, na svjetlost vatre. Mileaway ga prvi spazih za trenutak izbeći oči.

— Proklet da si! — izusti Mileaway.

Boca mu ispade iz ruke i maši se za revolverom. No, njegova ga ruka nikad više nije dotakla.

Maleni derringer u Parkerovoj ruci ringu vatru i Mileaway posrnu i stropošta se na zemlju. Parker odskoči hitro u stranu i stane iz Browna, pa mu uperi cijev u potiljaka.

— Pomakneš li se, završit ćeš kô i Mileaway — zaprijeti.

Svi ostadoše osupnuti, skamenjeni.

— Odbacite revolvare, ustanite i povuete se od vatre — naloži im strogo Parker.

Nitko se ni ne pomaknu.

Parker gurnu Browna u potiljak s derringerom i ovaj zaurla:

— Culi ste valjda što vam je rekao!

Revolveri su počeli padati na zemlju uz vatru. Potom su ljudi ustali.

— Gubite se — zapovijedi im Parker.

— Svi ste otpušteni. Konji ostaju!

Odljepio se od Browna, ali mu je istodobno hitrim pokretom izvukao revolver iz korica.

Brown baci letimičan pogled na Mileawayu.

— Još ćemo se mi sresti — reče hladno Parkeru na rastanku.

— Možda.

— Ne možda, nego sigurno!

Brown pođe, ostali za njim.

Meksikanci se počеше okupljati oko vatre. Prvi je dotrčao Porfirio Pablos.

— Madre mio! — uzviknu. — Što ja to vidim! Pa to je čudo!

— Pravo čudo će biti ako nam uspije stado dognati u Kansas — reče mu Parker umjesto odgovora.

— Uspjet ćemo — obeća mu Pablos. — Svi ćemo zapeti iz petnih žila. Radit ćemo za dvojicu.

I, radili su. Stado je bilo preveliko za tako malo goniča, ali ustajali su prije zore, a lijegali poslije ponoći, čak i oni koji bijahu u noćnoj smjeni. Postali su neumorni. Svi su smršavili od naporna rada.

Prelazili su pustinje bez vode i trave, gazili preko rijeka i potoka, ali

nikad nisu sustali. Jedino su bili pošteđeni napadaja Indijanaca.

Nekoliko je goveda nestalo, vjerojatno su ih Indijanci ukrali za vrijeme prijelaza preko njihovog područja; ali, njih nisu napali.

* * *

Prošlo je šest tjedana. Trava je postajala sve gušća i sočnija, sve su češće nailazili na vodu. Susretali su, od vremena do vremena, goniče drugih stada koji su se iz Kansasa vraćali kući, u Teksas. Od njih je Parker saznao što ga je zanimalo o Dodge Cityju i Lodge Poleu.

Nadglednik nekog teksaškog stada, koji se vraćao kući, rekao je Parkeru:

— Jedno je čistilište, a drugo pakao. U Dodgeu nema trave, moraš prodati na brzinu pošto-poto prije nego stoka smršavi i izgladni, u Poleu ima trave, ali za ispašu moraš plaćati.

— Kome?

— Generalu Joeu.

— Naplaćuje ispašu?!

— Naplaćuje.

— U okružnici koju je razaslao po Teksasu o tom nema ni riječi.

— Nema ni riječi o šerifima. U Dodgeu harače Wyatt Earp, Bat Masterson i Charlie Basset, u Poleu: Pike Massey, Long Jack i Archie Bender.

— Odista su tako opasni?

— Zar nisi čuo za njih? Ma, odakle ti dolaziš, pobro, zapadno od Pecosu?

— Prvi put sam u Kansasu.

— I u Teksasu svi ih poznaju. Svi oni imaju na duši po nekoliko Teksasana.

Pošto su se te večeri utaborili, Parker pozva k sebi Porfiria Pablosa i Carlosa.

— Do Lodge Polea ima još nekih dvadesetak milja. Možete usporiti stado da se napase, a ipak ćete stići za dan, ili dva. Ja mislim da je najbolje ako odjašim naprijed i vidim što se tamo zbiva.

Dva se Meksikanca zagledaše.

— Zar već noćas, senjor? — upita Porfirio.

Parker kimnu glavom.

— Predosjećam da se tamo nešto nezgodno zbiva, nešto na što nismo računali. Ako se ne varam, George Lam i njegovi goniči još su tamo sa stadom.

Otišao je do korala, pozvao svog konja i uzjahao. Taman kad je htio poći, dotrči Porfirio. Donio mu je revolver.

— Uzmite, senjor!

Parker odmahnu rukom.

— To mi neće mnogo pomoći u Lodge Poleu.

Odjahao je u tamu, najprije prema sjeveru, a onda skrenu prema zapadu. Jahao je sporim kasom, računajući da će tako stići do grada na pruži Kansas & Pacific negdje pred zoru.

No, stado je bilo bliže Lodge Poleu nego što je pretpostavljao. Oko ponoći naišao je i na druga stada. Porazgovarao je s nekim kaubojima iz noćne smjene i odlučio promijeniti smjer. Skrenuo je malčice više prema sjeveru i nešto oko dva sata poslije ponoći ugledao prve svjetiljke ovećeg gradića.

Deset minuta kasnije ujahao je u Lodge Pole.

XIII

Lodge Pole bijaše posve novi grad. Kroza nj je prolazila samo jedna ulica, duga dvije stotine metara, a uz nju su se dizale nebojene jednokatnice ili dvokatnice. U dva sata ujutro život je u njem još bujao. Konji su stajali svezani za privežišta s obje strane ulice, a ponegdje i pokoja kola s upregnutom zapregom.

Iz nekoliko saluna duž ulice čula se svirka glasovira uz juškanje i glasne povike kaubojja koji su pijančevali.

Parker se zaustavio pred najvećom zgradom u mjestu na kojoj je stajao natpis HOTEL PRESCOTT, i zavezao konja o motku.

Ušao je u uzano predvorje, u kojem je jedva bilo mjesta za pisali stol i nekoliko stolica. Salun tik uz recepciju zauzimao je cijelo prizemlje.

Recepcionar malodušna izgleda nasklonio se na zid iza pisaćeg stola i pušio. Pred njim na stolu stajala je čašica s viskijem dopola ispijena.

— Želio bih jednokrevetnu sobu — reče Parker.

— A tko ne bi?

— Zar nemate slobodnih soba?

— Imam dvanaest soba. General je uzeo dvije za sebe, a u ostalima stanuje oko pedesetak osoba. Možete prespavati na podu u jednoj od soba. Za dva dolara.

— Dva dolara za spavanje na podu?! Radije ću onda prespavati vani, pod vedrim nebom i na čistom zraku.

— Ako vas uhvate, strpat će vas u buharu i platit ćete globu. Dvadeset i pet dolara. U nas je vrlo strog zakon protiv skitnje.

— A imate i dobre šerife, koji ga strogo primjenjuju?

— Najbolje na svijetu. — Recepcionar pogleda mimo Parkeru u otvorena vrata što su vodila u salun.

Sam se okrene. U vratnica je stajao muškarac visok gotovo dva metra. Na prsluku sjala mu se metalna zvijezda.

— Čuo si što ti reče recepcionar? — upita šerif.

Parker odgovori:

— Događao sam stado Jima Dukea i tražim prenoćište.

— Došao si zajedno s Lamom? — Šerif pokaže rukom preko ramena.

— Zar je još ovdje?

— Sviđa mu se naš bajbok. Bio je u njemu već tri puta.

Parker oštro pogleda čovjeka sa zvijezdom i prođe pokraj njega na ulicu. Šerif se napola okrenu za njim i dovikne:

— Zovem se Long. Jack Long. Ne zaboravi!

Parker uđe u salun. Odulja tezgica iza koje su posluživala tri pipničara protezala se uzduž cijelog stražnjeg zida prostorije. Ostali prostor popunjavali su stolovi za kojima su sjedili pijanci ili kartaši.

Premda je bilo kasno u noći, odnosno rano ujutro, u salunu je bilo četrdesetak gostiju. Svirka je, doduše, prestala, ali pijanci su glasno bučili. Bili su to, uglavnom, goniči goveda. Mnogi su bili zamazani, neobrijani, u radnim odijelima, pa su zaudarali na znoj i stoku. Tu i tamo mogli su se vidjeti i ljudi odjeveni u otmjeniju odjeću, trgovci i nakupci ili mešetari.

Parker se progura do tezge, ali odjednom se prene.

Ispred sebe ugleda Lama.

I George je primijetio Parkera. Prema svemu se vidjelo da je pripiit. Lice mu bijaše zajapureno, oči zamagljene. Pljuvačka mu je visjela na neobrijanoj bradi. Zabuljio se u Parkera.

— Ipak si stigao. Izgubio sam deset dolara.

— Da, stigao sam — polako odgovori Parker. — Umoran sam, a izmoždio sam osamnaest ljudi.

Lamovo se lice ukoči u srditu grču.

— A koliko si goveda dognao? — upita, polagano se njišući.

— Oko šest tisuća.

— Šest tisuća s osamnaest goniča?! Koliko si goveda izgubio?

— Trideset ili četrdeset.

Lam je gledao pozornu u Parkera, a oči mu sijevnuše mržnjom.

— Ja sam pošao sa šest tisuća goveda, a izgubio devet stotina i dva goniča.

Parker pozva najbližeg konobara i naruči:

— Pivo molim

Lam svojom golemom ručetinom zgrabi Parkera za nadlakticu.

— Slušaj, junače, tebi govorim! Čuvaj me se!

Parker se iznenadi i namršteno pogleda u ruku na svojoj nadlaktici. George povuče ruku, ali promrmlja mrzovoljno:

— Moram se s tobom obračunati, kad-tad.

— Izadimo.

— Htio bi, a? — Lam zaškripa zubima. — Sad, kad sam pijan ko majka. Imam ja za to vremena... otkad više ne radim za Dukea.

— Što?!

— Otkazao sam mu.

— Kada?

— Prije pet dana. Napisao sam mu pismo o svemu što se ovdje zbiva, a on mi je poslao brzogov u kojem me obavještava da ćeš uskoro doći i neka ti o svemu odlučiš. Kad sam to čuo, poslao sam mu brzogov i rekao da dajem otkaz.

— Tko je sad glavar gonidbe?

— Što ja znam i puca mi prsluk. — Lam se naceri. — Vucaram se naokolo i čekam svoju plaću, eto. Rekao sam Dukeu neka mi je ovamo pošalje.

— A gdje je Wes Conger?

— U zatvoru. Čeka da ga objese. — Lam se zlobno naceri.

Parker se okrene na peti i iziđe brzim korakom iz saluna, ni ne okusivši pivo. Čim je ušao u predsoblje hotela, upita recepcionara:

— Gdje je gradski zatvor?

— Nekima se baš žuri da ih tamo strpaju. — Čovjek se kiselo nasmiješi. — Tek ste stigli, a već biste željeli pobliže upoznati našu najglasovitiju ustanovu.

— Prijatelj mi je u zatvoru — objasni Parker.

— U ovo doba noći sumnjam da ćete ga moći vidjeti, ali ako ste se baš zainterali... eno, ona zidana zgrada preko puta.

Parker iziđe iz hotela i uputi se prema zgradi koju mu je pokazao recepcionar hotela. Na kući je stajao natpis OKRUŽNI SUD LODGE POLE, a ispod toga nešto manjim slovima: ŠERIF — ZATVOR.

Gurnuo je čvrsta vrata i ušao. U prostranoj sobi nalazilo se nekoliko stolova, stalak za puške, nekoliko stolaca i hodnik odijeljen rešetkama, u kojem su se nalazile ćelije.

Svjetiljka na zidu osvjetljavala je samo prednji dio prostorije. Neobrijan čovjek, koji se doimao kao kovač, sjedio je za jednim od stolova i jeo. Pogledao je Parkera i nastavio žvakati.

— Tražim čovjeka koji se zove Wes Conger — reče Parke.

— Zašto?

— Želio bih s njime razgovarati.

— Dodite ujutro. Zatvorenici me ostavljaju danju na miru, a ja njih noću.

— Vrlo je hitno. Morao bih s njime odmah razgovarati. — Tamničar odgurne stolicu i ustane. Bio je krupan, a prsa je imao široka ko bure. Pograbio je toljagu debelu barem sedam centimetara, a dugu oko pola metra.

— Možeš ako hoćeš da te s njim zatvorim i pričekam da mi sudac reče neka te pustim. Hoćeš li?

Obišao je stol, njišući toljagom u ruci.

Parker je ostavio vrata na ulicu otvorena i sada se na njima pojavio neki čovjek.

— Dobro došli u Lodge Pole, gospodine Parkeru — reče pridošlica veselim glasom.

Parker se okrene. Čovjek je mogao imati nešto više od pedeset godina. Bio je odjeven u sive prugaste hlače, bijelu košulju i crn kaputić. Imao je brkove. Držao se ravno poput vojnika.

— Vi ste general Prescott — upita Parker.

— Čekao sam vas, mister Parker. — General se lagano nakloni. — Izvolite, pođimo u moj ured u hotelu.

Parker pogleda prema čelijama.

— Unutra je čovjek s kojim bih želio porazgovarati.

— Prijatelj?

— On radi za mr. Dukea.

— Sada zacijelo spava. Razgovarajte s njim ujutro.

— U nevolji je... čuo sam.

Tamničar se mišlja u razgovor.

— To je onaj što je ubio Daly Cartera.

General Prescott naprči usne, a onda se iznenada razvedri.

— Sutra ćemo to već nekako srediti. Razgovarat ću sa sucem Briscoeom. Sve će biti u redu, jamčim vam.

General zakorači u stranu i propusti Parkera da prođe kroz vrata na ulicu, pa pođe za njim.

Dok su prelazili ulicu, general reče:

— Čujem da ste dognali još jedno stado. Drago mi je da gospodin Duke odlučio svoja goveda dognati u Lodge Pole umjesto u Dodge City. Nadam se da neće požaliti.

— Igrajmo otvorenih karata, generale. Gospodin Duke je slomio nogu prije polaska stada i ja sam dognao goveda prema njegovim uputama. Međutim, čuo sam da se ovdje zbivaju čudne stvari i to me je zabrinulo.

— Brbljarije, gospodine Parkeru, koje šire naši konkurenti. Koliko ste goveda dognali?

— Oko šest tisuća.

— Izvršno! — uzviknu general. — Sa stadom koje je stiglo prije vas to čini jedanaest tisuća, zar ne? Nije loše.

Čim su ušli u hotel, general povede Parkera u jednu od svojih soba, gdje se nalazio njegov ured. Svjetiljke su bile upaljene i general odmah pođe do ormara iz kojeg izvadi bocu s viskijem.

— Moja osobna zaliha — pohvali se, pokazavši bocu Parkeru.

— Ja ne pijem, hvala.

— Želite li, možda čašu vina?

— Ne, hvala.

— Pa, nadam se da mi nećete zamjeriti ako ja popijem čašicu prije spavanja, kad mi se već nećete pridružiti.

Parker kimnu glavom i sjedne na jednu od stolica.

— Željeli ste sa mnom razgovarati — podsjeti generala.

Prescott srknu malo viskija, proguta ga, nasmiješi se i reče:

— Čuo sam da vas je gospodin Duke opunomoćio da prodate stado, gospodine Parkeru?

— Iskrse su neke komplikacije.

— Ne razumijem vas. Brzjav koji je gospodina Duke poslao svom nadzorniku... bolje rečeno bivšem nadzorniku, nedvosmisleno kazuje kako na vas prenosi isključivo pravo da odlučite o svemu.

— Lam vam je pokazao taj brzjav?

— Dragi moj gospodine Parkeru, ovo je moj grad. — General se naceri. — Znam sve što se u njem zbiva.

— Znači, čitate i tuđe brzjave?

— Nemojmo pretjerivati. Već je kasno, nema smisla da se nadmudrujemo. Nadao sam se da ćemo zaključiti posao prije nego pođemo na počinak.

— Ja ću vjerojatno probdjeti noć, jer nisam mogao dobiti sobu u hotelu, pa mi je svejedno, a pomoćnik šerifa mi je zaprijetio da će me strpati u zatvor ako pokušam prespavati pod vedrim nebom.

— Glupost, gospodine Parkeru. Odmah ćete dobiti sobu. Najbolju što imamo. Hogan! — poviče general.

— Izvolite, generale? — upita Hogan, čija se glava u hipu stvorila iza vrata.

— Daj sobu broj jedan gospodinu Parkeru.

— Razumijem, generale.

Recepcioner se povuče i zatvori za sobom vrata. General se nasmiješi.

— Jedanaest tisuća grla, hmmm, nije loše, nije loše! I baš imam dvije stotine praznih stočnih vagona na sporednu kolosijeku, a i torovi za utovar zjape prazni. Mogli bismo početi s utovarom odmah ujutro. Da zaključimo posao, gospodine Parkeru? Plaćam dva-

naest dolara po govedu — reče general koji je sav sjajio od ushita.

— Samo dvanaest, generale!?

— Dobra cijena za ovo doba godine. I ne morate se natezati s nakupcima i prekupcima, koji će željeti da na vama zarade. Prevozim ih ravno u Armour i pobrinut ću se da vam se novac isplati prije kraja ovog tjedna. Da izračunamo: jednaest tisuća puta dvanaest...

— Gospodin Duke dobio je prošli put u Dodgeu dvadeset i dva dolara — primijeti mirno Parker.

— U proljeće, da. Sad je kasna jesen i cijene su pale. Ponuda stoke je velika, a goveda su mršavija. Više vam se isplati prodati za dvanaest dolara po grlu nego hraniti cijelo stado do proljeća.

Parker potrese glavom. — Nisam dobio nikakvih uputa od gospodina Dukea otkad sam otišao s njegova ranča, prije šest tjedana. Ne usudim se pod ovakvim uvjetima sklopiti posao bez njegova pristanka.

General se odjednom oneraspoložio, ali brzo se pribrao.

— Vi ste savjestan čovjek, gospodine Parkeru, i ja to cijenim. Dobro, pošaljite brzojav Dukeu i upitajte ga za savjet. Razgovore ćemo nastaviti čim dobijete odgovor. U međuvremenu, tražim vašu riječ da nećete sklapati poslova s drugim nakupcima prije nego dobijete upute od Dukea.

— To vam ne mogu obećati, generale, jer moram štiti interese svog poslodavca. Dužnost da mi je potruditi se da postignem što bolju cijenu.

— Vrlo pohvalno, gospodine. Čestitam. A sad, recite mi, mogu li bilo što učiniti da se što ugodnije osjećate u Lodge Poleu?

— Gonič gospodina Dukea čami u tamnici... Wes Conger.

— Pustit ćemo ga ujutro. Nemojte na to više ni misliti. — General iskapi piće, pa doda: — Hogan će vam dati ključ sobe broj jedan. Nije bogznašto, ali najbolja je koju sada imamo.

Kad je Parker izašao iz generalova ureda, recepcionar mu pruži ključ.

— Na katu, posljednja vrata lijevo — reče Hogan.

Parker se uspe mračnim stubištem i dođe u uzan hodnik, osvijetljen samo jednom zidnom svjetiljkom. Našao je svoju sobu, ušao i upalio šibicu, pa zapalio svijeću u svijećnjaku.

Soba je bila malena i osim kreveta u njoj bijaše još samo stolica i umivaonik. Čavli zabiti u drvene zidove služili su kao vješalice za odjeću. Parker zaključa vrata i izvali se na krevet potpuno odjeven.

Puhnulo je u svijeću i čim je sklopio oči, zaspaao.

XIV

Prozori Parkerove sobe gledali su na ulicu i ujutro oko osam sati probudi ga buka s ulice. Umio se i izišao.

— Ima li u ovom gradu brijačnica i javno kupalište? — upitao je mladića koji je zamijenio Hogana.

— Ima. Tu blizu, malo niže.

Pošto se ošišao, obrijao i okupao, Parker potraži gostionicu gdje bi mogao pristojno i obilato zajutarkovati. Gostionica je bila tik uz tamnicu.

Čim je ušao ugleda generala Prescottta. S njim za stolom sjedila je mlada djevojka u otmjenoj haljini. Svoju plavu kosu splela je u pundžu i doimala se vrlo lijepo i privlačno.

General ga toplo pozdravi i pozove:

— Gospodine Parkeru, smijem li vas pozvati za naš stol? Dopustite da vam predstavim svoju kćerku. Evo, upoznajte se s gospodinom Parkerom. On je dognao stado od šest tisuća grla, gospodina Jima Dukea, iz Teksasa.

Parker se nakloni i požali što nije bolje pogledao tko je u gostionici prije nego što je ušao. Međutim, general je već primakao stolicu.

— Sjednite! Pravite nam društvo. U hotelu još nemamo restauranta, pa moj kći i ja redovito ovdje jedemo. Hrana je odlična, kava prvorazredna, a za zajutrak možete dobiti jaja sa šunkom.

Parker zahvali na pozivu i sjede sučelice Evi Prescott. Uhvatio ju je kako ga odmjerava znatiželjnim pogledom od glave do pete. Naumiješila mu se.

— Čujem da ste upravo stigli iz Tek-sasa, gospodine Parkeru — reče djevoj-ka i pogleda ga zavodnički lijepim oči-ma.

General odgovori umjesto Sama:

— Gospodin Parker je glavari stada od jedanaest tisuća goveda. Nadam se da će ga meni prodati. Jeste li već po-slali brzoglas gospodinu Dukeu?

— Poslat ću ga čim zajutarkujem.

— Što prije, to bolje. Lešnjari će vas uskoro salijetati, čim čuju da ste stigli u grad. Evo, jedan upravo nailazi.

Debeljuškast onizak muškarac s po-lucilindrom na glavi ušao je u gostio-nicu i pažljivo promotrio sve goste. Kad je ugledao Parkera, prišao je sto-lu.

— Oprostite, jeste li vi, možda, gla-var Dukeova stada?

— Dobson, ne budite nepristojni — uzbuđeno poviče general. — Ne smetajte nam! Zar ne vidite da upravo zaju-tarkujemo?

Dobson se samo plaho osmjehnuo.

— S glavarem Dukeova stada! — Debeljko se nagne preko stola i pruži Parkeru ruku. — Clare Dobson, sir.

Parker se napravi da nije primijetio ispruženu ruku i kratko odgovori:

— Drago mi je.

— Ja sam zastupnik tvrtke Speed & Company, najvećih stokotrzaca u Kan-sas Cityju. Nudim vam četrnaest dola-ra po govedu.

— Zabranjujem vam da nas gnjavite poslovnim razgovorima dok zajutarku-jemo — počeo se uzbuđivati general.

— Zar ste mu vi ponudili dvadeset dolara za grlo? — upita Dobson zajed-ljivo.

General odgurne stolicu i ustane.

— To vam nikad nećeu oprostiti, Dob-son! Dođi, Evo, naručit ćemo da nam zajutrak donesu u sobu.

— Odmah — reče djevojka srditim glasom, ali se ipak nasmiješl Parkeru. — I vi ćete s nama, zar ne?

— Ne, hvala, meni je dobro i ovdje.

— Parkeru, nadam se da nećete prekršiti obećanje koje ste mi dali? — podsjeti ga general.

— Kakvo obećanje, generale?

— Da nećete sklapati poslova dok ne dobijete upute od gospodina Dukea.

I, ne čekajući na odgovor, general uze kćerku pod ruku i krene, pogle-

davši još jednom otrovno Dobsona, nakupca stoke za tvrtku Speed & Company.

Dobson spusti svoju debelu stražnji-cu na stolac na kojem je maločas sje-dio general.

— Za nj riječ i obećanja ništa ne znače. Čuvajte ga se. Prevarit će vas. Moja tvrtka, pak, ...

— Dobson, odlazite! Odmah! Pustite me da u miru zajutarkujem, inače s vama više neću htjeti razgovarati — zarezla ispod glasa Parker.

Dobson zinu, osupnut. Činilo se kao da će nešto izustiti, no onda se predomisli. Ustao je i pošao prema vratima. Prije nego će ih za sobom zatvoriti, dobacio je Parkeru još jedan otužan pogled.

Malo poslije Parker krene prema zatvoru. Taman je uhvatio za kvaku šerifova ureda, na vratima se pojavi Wes Conger.

— Hvala ti što si me izvukao iz te rupe — reče odmah.

— Došao sam još prošle noći, čim sam čuo da si unutra.

— Čuo sam te. Bio sam budan.

Conger se doimao izmoren. Odjeća mu bijaše neuredna, brada neobrijana. Bio je bez revolvera i opasača s nabo-jima.

— Jesi li razgovarao s Lamom? — upita.

— Čim sam stigao. Rekao mi je da je napustio posao.

— Znači, sad si i ti glavari oba stada.

— Čini mi se, premda mi se Duke još nije javio. Pođimo do poštanskog ureda. Moram mu poslati brzoglas.

Ured se nalazio u zgradi prijevoznik-kog poduzeća Wells Fargo, a za tele-grafom bijaše službenik tog poduzeća.

Parker uze prazan obrazac i napiše:

»General nudi dvanaest dolara po govedu za svih jedanaest tisuća. Od-mah javite da li da prihvatim. Mislim da je cijena preniska. Sam Parker.«

Predao je obrazac telegrafisti. Čov-jek baci brz pogled, da vidi što na njem piše, pa usklikne:

— Sam Parker! Hej! Imam brzoglas za vas. Stigao je prije tri ili četiri dana.

Prolistao je hrpu papira, našao brzo-jav i predao ga Parkeru.

Brzjav je glasio:

»Otpustio sam Lama. Preuzmi i njegovo stado. Prodaj za najbolju cijenu koju možeš postići. Jim Duke.«

Parker podigne pogled i vidje da telegrafist pomno čita brzjav koji je napisao za Dukea. Čovjek se namršti.

— Dukeov vas brzjav opunomoćuje da prodate oba stada — reče telegrafist.

— Da, pa što onda?

— Generalova ponuda nije loša.

— Tko vas plaća, poduzetac Well's Fargo ili general Prescott?

— Bez zamjerke... mislio sam samo...

— zamuca službenik. — Pa, to će biti vaš sprovod.

— Ne, nego vaš ako čujem da ste ikom pokazali moj brzjav.

— Slušaj, tupavko... — uvrijedeno počeo telegrafist.

— Zar nisi razumio što ti je gospodin Parker rekao? — zareža Wes Conger.

Telegrafist se okrenu i zabulji u Congera, usta razjapljenih od čuda, a onda pokorno kimnu.

Kad su izašli iz ureda, Sam reče:

— Bilo bi vrijeme da odjašem do stada. Ostavio sam ih prije dva dana.

— I ja ću s tobom.

Conger počeo po svog konja u mjesnu konjušnicu, gdje ga je ostavio kad je došao u grad, životinja je bila istimarena i napojena. Parkerov konj, koji je proveo cijelo vrijeme na privezištu ispred hotela, bio je u jadnom stanju. Sam ga odvede u konjušnicu da ga iščetkaju i nahrane, a potom obojica odjašu iz grada.

Jahali su prema sjeveru. Čim su napustili gradsko područje, počeli su nailaziti na stada dugoroge teksaške stoke. Čuvali su ih goniči. Stada blijahu uglavnom nevelika, nekoliko stotina grla, a tek bi ponegdje naišli na oveće stado, od tisuću grla otprilike.

Parker ispriča Congeru sve što je čuo od goniča koje je susretao putem, a koji su se vraćali kućama u Teksas, i o generalovoj naplati ispaše. Conger se lāselo nasmiješio.

— To jest i nije istina. Prodaš li stado nekom od nakupaca, platit ćeš ispašu. Prodaš li ga generalu, nećeš je platiti.

— Misliš da i mi moramo platiti?

— E, u tom i bijaše Lamaova nevolja. Odbio je da proda stoku generalu, a general mu je rekao da mora po govedu platiti za ispašu deset centi na dan.

— Deset centi za govedo na dan!

— Kad sam posljednji put s njime razgovarao, rekao mi je da dugujemo generalu šest tisuća dolara.

— Pa to je smiješno. Zamisli, za jedanaest tisuća grla morali bismo platiti tisuću i sto dolara na dan za ispašu. Ništa, gonit ćemo stado u Dodge City.

— Ali, oni nas neće pustiti dok ne podmirimo dug.

— Tko su ti oni?

— Generalovi šerifi. On sad ima pravo da nam zaplijeni stoku dok mu ne platimo dug — reče Conger, uspravi se u sedlu i pokaže jahača u daljini pred njima. — Eno našeg stada i šerifova stražara uza nj.

Parker podbode konja, koji potrči u galopu do stražara. Conger ga je slijedio u stopu.

Stražar osta mirno na svom mjestu. Desnu je nogu prebacio preko sedla i savio poda se. U navlaci o sedlu imao je vinčesterku, a za pasom kolt.

Parker zaustavi konja tik uza nj.

— Ja sam Parker, glavar Dukeovih stada — predstavi se.

Stražar ispljunu izvakana duhan.

— Donijeli ste novac za ispašu, a?

— Mi ne plaćamo ispašu!

Stražar se naceri i pri tome pokaže vučje požutjele zube.

— Da se okladimo? — Zatim pogleda u Congera. — Što, još te nisu objesili? — zašuti se.

Conger sliježe ramenima.

— Izračunali su da ona budala ne vrijedi više od dvadeset i pet dolara. Platilo sam globu i izašao.

— Ali, nisu ti vratili revolver.

— Pike Massey misli da vrijedi trideset dolara, premda sam ga platilo samo dvadeset. Ostavio sam mu ga za globu.

— Razlika između novog i onog na koji si navikao može te stajati više od dvadeset dolara, možda i život — mudrovao je stražar.

Conger opet sliježe ramenima.

— Za me je svaki revolver dobar revolver.

— Možda u Teksasu, al' ne i ovdje.

Conger odjaše dalje, a Parker za njim. Kad ga je stigao, Conger reče:

— To je Archie Bender. Hvali se da je ubio četiri Teksašana.

— Ni pomoćnik šerifa Long, ne voli Teksašane.

Jahali su kroz gusto nabito stado sve dok nisu došli do kola s kuhinjom i zalihama logora kojim je bio zapovjedao George Lam. Goniči su odmah prepoznali Parkera i pritrčali.

Parker je ostao na sedlu dok je razgovarao s okupljenim goničima.

— Jim Duke me je imenovao glavnikom i ovog stada — reče.

— Koliko ste dognali u drugom stadu? — upita jedan od kauboja.

— Šest tisuća.

Kauboju zazviždi.

— Morat ćemo se raširiti, trava postaje sve slabija.

— Ja imam posla u gradu, ali navratit ću da vas vidim. Čekam upute s ranča. Čim prodamo stoku, vraćamo se kući.

— Nemamo novca — doviknu mu neko iz pozadine. — George Lam nije nam dao ni novčića i nije nam dopustio da dolazimo u grad.

Parker se okrene Congeru.

— Imamo li što gotovine?

— Ne znam. George nije imao povjerenja u mene.

— Ima pet stotina dolara u kutiji sakritoj u brašnu — javi se kuhar. — Bilo je tisuću dolara, ali Lam je polovicu uzeo za tekuće troškove, kako reče.

— Toliko otprilike ima i drugo stado. Pošteno bi bilo da se malo odmorište, barem dan, dva. U smjenama; trećina svaki dan. Svaki od vas dobit će deset dolara za džeparac.

Ljudi počеше juškati od veselja.

Parker se zadržao oko sat vremena u logoru. Poslao je nekoliko kauboja da pođu u susret drugom stadu. Posavjetovao se s Rojasom, vođom Meksikana, i dogovorio neka svaki dan pušti trećinu ljudi u grad da se malo razzone, ali da se svi moraju vratiti u logor prije zore.

Wes Conger je uzeo revolver i naboj iz kola s pričuvnim oružjem i rekao je Parkeru da se neće vratiti u grad.

Sam se vratio u Lodge Pole i pošao ravno u hotel. Čim je sjahao, pristupio mu je mršav čovjek kruta lica kao da je isklesano iz kamena.

— Ja sam Pike Massey, šerif. Vi ste novi glavlar Dukeovih stada?

Parker ga upitno pogleda, podignuvši obrve.

— Nagovorili ste generala da pusti Wes Congera iz tamnice. Ja to ne odobravam. Čovjek koga je Conger ubio bio je moj dobar prijatelj.

— Čuo sam da je volio varati na kartama.

— I ja znam kartati i znam kad tko vara, ali vi Teksašani pravi ste divljaci. Mislite ako dognate koje šugavo tele ovamo da vam to daje pravo da ubijate nas Sjevernjake. Shvaćate li sada što sam htio reći?

— Shvaćam. Volite naš novac, ali ne volite nas.

Masseyeva se lice zgrči. — Kao šerif Lodge Polea primam tri stotine dolara na mjesec... i tri dolara za svakog pristupnika kog uhvatim. Sudac uzima pedeset posto od svih globa. Ja nemam ništa protiv toga da hapsim ljude, a sudac nema ništa protiv toga da ih globi. Naprotiv, to mu se sviđa, a i meni. Ne bih imao ništa protiv toga da i vas strpam onkraj brave, gospodine.

— Gospodine šerife, ja se klonim svih neugodnosti s mjesnim vlastima. Došao sam prodati stado i samo me to zanima, ništa drugo.

— Drago mi je da to čujem. — Massey već pođe, ali se zaustavi, okrene i dometne: — I nek' mi onaj vaš revolveraš ne izlazi na oči. — Oči mu bljesnuše, pune mržnje.

Parker uđe u hotel. Eva Prescott stajala je iza pisačkog stola na recepciji. Qčito, zamjenjivala je recepcionara.

— Kako vam se sviđa vaša soba? — upita veselo raspoložena, a odmah zatim ljupko se nasmiješi i doda: — Oh, znam, ne trebate mi ni reći. Užasna je.

— Udobnija je od onog na što sam naviknut.

— Pričajte mi nešto o glasovitom Jim Dukeu. Zar je doista toliko bogat koliko svijet priča? — nastavila je čavrijati.

— Ne bih vam to znao reći. U njega radim tek koji mjesec. Ima golem ranč, oko milijun rali.

— Fantastično! — uzviknula je Eva. — Čula sam da je udovac i da ima odraslu kćerku, jedinicu. Je li lijepa?

— Vrlo zgodna mlada djevojka.

— Doista? Čula sam da je muškobanjasta. Jaši li... kako se ono kaže... kroti divlje konje kao muškarac.

— Odlična je jahačica, ali nije muškobanjasta. Bolje rečeno sportski tip djevojke.

— Pitala sam nadzornika s Dukeova ranča o njoj... Rekao mi je da ima dvadeset i četiri ili dvadeset i pet godina. Ne mislite li da je već prestara... hm, da bi se trebala udati?

— Ja vam se slabo u to razumijem, miss Prescott — odgovori Parker i nekako se osjeti nelagodno.

— Jeste li vi bili časnik u vojsci Juga?

— Bio sam narednik u ratu.

Namrštila se. — Mnogo sam čula o gospodskom životu na Jugu... i o viteštvu časnika. Mislila sam da ste i vi bili časnik.

— Zao mi je da sam vas morao razočarati. Molim vas, dajte mi ključ moje sobe.

Pružila mu je ključ, ali još je bila znatiželjna.

— Otac kaže da se vladate kao čovjek vičan da zapovijeda.

Nije odgovorio. Popeo se stubama na kat i ušao u svoju sobu. Ispružio se na krevet, kako bi sat, dva odspavao, ali nije mogao usnuti.

Sklopio je oči, a u sjećanje su mu navrli događaji iz prošlosti.

XV

Zora je upravo svitala kad su četrdesetorica zapuštenih gerilaca upala u mjestance u istočnom Kansasu. Jahali su cijelu noć i bili su umorni i gladni. U jednoj jedinoj ulici tog malog mjesta bio je jedan jedini hotel i zapovjednik čete, Bill Quade, namjeravao ga je rekvirirati i narediti da se njegovim ljudima priredi zajuttrak.

Vlasnik hotela, neki ranoranilac ugledao je kroz prozor na pročelju ho-

tela četu konjanika, pograbio sačmaricu i pobjegao kroz stražnja vrata u selo.

— Gerilci! — derao se iz sveg glasa. — Bill Quade Krvoločni zaposleo je mjesto. Sve će nas poubijati! — Opalio je oba metka iz sačmarice u zrak.

Vrata i prozori na kućama stadoše se otvarati. Premda je to bilo prvi put da je Bill Quade upao u njihovo mjesto, mještani su čuli za nj i njegove gerilce... a priča je prepričavanjem bivala sve strašnijom. Bill Quade Krvoločni pljačkao je, palio i ubijao. Iza njega ostajala su samo garišta i smrt. Postao je bič krajine.

Nije imalo smisla predati se, jer je Krvoločni ubijao zatvorenike. Strijelio je muškarce, a njegovi podivljali momci harali su i zlostavljali žene. Djecu su klali, nabadajući ih na bajunete, pa bi se s njima nabacivali kao s loptama.

Konjanici Sjedinjenih Država, koji su imali prilike da se sukobe s četom gerilaca Billa Quadea, uvijek su u izvještajima zaboravili spomenuti jedan sličan podatak... u četi Billa Quadea nitko nije bio naoružan bajunetom. Uvijek i najviše zanimao ih je broj gerilaca. Mislili su da ih ima i do dvije stotine, a njih nikad nije bilo više od šezdesetak.

U Weberu, tada, bilo ih je četrdeset.

Čim je čuo hice iz sačmarice i vrata i prozore kako se otvaraju, Bill Quade, odlučan da nahrani svoje ljude, utrča u hotel, a ostali nagrnuše za njim.

Taman kad je u kuhinji hotela otvorio spremnicu sa hranom, u predvorju hotela odjeknu pucanj. Jedan njegov čovjek utrča, sav zadihao, u kuhinju.

— Jenki, kap'tane! — vikao je uspaničeno. — Dolazi cijela četa!

Quade i njegovi ljudi izjuriše iz hotela. I, doista, prema njima dolazila je u dvoredu četa vojnika u plavim odorama.

— Na konje! — zaurla Quade.

Poskakali su na sedla upravo u trenutku kad su vojnici otvorili prvu vatru na njih.

Ranili su dvojicu ili trojicu Quadeovih ljudi, ali nijednog nisu ubili. Geril-

ci im uzvратише vatru iz svojih mornaričkih koltova.

Quade se okrene na sedlu i upravo htjede izdati zapovijed za napad na pješništvo, kad iza njihovih dvoredova ugleda odred konjaništva.

Quade u trenu zaboravi na zajutrak i na glad, što mu ne bijaše prvi put u životu, okrenu konja i pokaže rukom niz ulicu u suprotnom smjeru.

— Naprijed! Hura! — povikao je iz sveg grla.

Bio je to mahnit bijeg iz grada. Quade je jezdio na čelu čete, ali dvojicu je ostavio kao zalaznicu, da im čuvaju začelje i jave dolazi li potjera. Kako ih nitko u taj čas još nije prognoirao, uspjeli su se uz neku uzvisinu i sakrili u šumu u dolju, kroz koji je protjecao plitak potočić.

Dao je znak ljudima da uspire, a čim su stigli do šume, naredi im neka sjašu i napoje konje.

Još se konji nisu pravo ni napojili, kad su za njima niz padinu dogalopirali stražari sa zalaznice.

— Stiže konjaništvo — izvijestili su.

Položaj je bio dobar za obranu i Quade odlučio da tu dočeka Jenkije. Jenkija je bilo dva, pa i tri puta više, ali to ga nije mnogo brinulo. Njegovi su ljudi uvijek bili brojem nadmašeni, ali rijetko poraženi.

Nekoliko je gerilaca bilo naoružano puškama i oni su zauzeli borbene položaje. Ostali, naoružani bar po jednim koltom, a obično su imali dva, punili su oružje.

Konjaništvo izbi na hrbat dolja, barem dvije stotine ljudi. Postavili su se u borbeni postroj, a tad njihov zapovjednik učini kobnu grešku: naredio je konjanicima da sjašu i da se bore kao pješništvo.

Quade odmah uoči taktičku grešku konjaničkog časnika, pa izda zapovijed:

— Na konje! Naprijed!

Gerilci se vinuše u sedla i pojuriše uz blagi uspon gdje su na vrhu hrbata klečali konjanici.

Zapovjednik im naredi neka otvore vatru. Iz karabinka vojnika Sjedinjenih Država grunu. No, vojnici su ciljali nizbrdo i zato previsoko. Zrna prozviždaše iznad glava Quadeovih gerilaca. Nitko nije bio pogođen.

Vojnici više nisu imali vremena da ponovo napune puške. Quade i njegovi ljudi udariše na njih dok su još klečali. Strijeljali su ih kô zečeve. Više od stotinjak vojnika palo je pogođeno već u prvoj minuti boja. Prorijeđeni konjanici počеше skakati na konje i bježati natrag u Weber, a gerilci su ih slijedili u stopu i neprestance obarali.

Pred ulazom u mjesto Quade naredi gerilcima da stanu. Trebalo mu je nekoliko minuta da ih sve okupi, jer su neki ujahali u mjesto i progonili Jenkije do vrata kuća iza kojih su se vojnici pokušali sakriti i spasiti glavu. Jedna je kuća planula prije nego su se dvojica zaostalih gerilaca povukla za ostalima.

Od jedne kuće u plamenu nije se mogao dignuti visoko u vis onako gust i širok stup dima koji je Quade ugledao malo poslije kad su odmakli podalje od mjesta. Začudio se i poslije mnogo godina, kad je čitao novinski izvještaj o tom događaju, kako su gotovo sve kuće u Weberu mogle planuti kao buktinja.

Mogao je jedini pretpostavljati da su ih potpalili razbješnjeni vojnici Sjedinjenih Država, lako bi se osvetili mještanima za svoj sramni poraz.

Vojnici su pretrpjeli, prema riječima njihova zapovjednika majora Joes Prescott, teške gubitke: stotinu i dva deset mrtvih. Prema majorovu izvješću glavnom zapovjedniku, pet stotina gerilaca napali su njihov logor u ranu

Novogodišnje iznenađenje
u reviji

STUDIO

Dvanaest originalnih slika
Ivana Lackovića Croate
za dvanaest
»Studijevih« čitalaca

zoru, dok su još svi spavali, i desetkovali cijeli odred. Major, prema njegovim vlastitim riječima, okupio je preživjele vojnike i pružio gerilcima snažan otpor, ali kako su bili u slabijem položaju, nisu mogli priskočiti u pomoć mjestu koje su gerilci potpalili.

Poslije bitke kod Webera porastao je ugled majora Joea Prescottta. Budući da je bio prislan prijatelj senatora Jima Lanea, promaknut je u čin pukovnika kad je senator postao zapovjednik divizije, a pošto se proslavio 1864. godine u bici za Westport promaknut je u zapovjednika brigade.

Kako je vojska Sjedinjenih Država žarila i palila sve pred sobom, gerile su vrlo teško mogla održati u takvim uvjetima na okupu kao vojna postrojba poslije boja za Weber i raspršene družbe nekadanjih Quadeovih boraca počele su provoditi nasilja na svoju ruku. Kad bi jedan od gerilaca bio uhvaćen ili ubijen, njegovi su ga drugovi nastojali osvetiti ubojstvima iz zasjede i terorom.

Tako prodoše dani gerilske borbe. Qusde, sam i napušten, pobjegao je daleko na Jug, gdje se uvojačio kao običan vojnik u neku lujzijansku pukovnicu.

A njegova neželjena slava i dalje je rasla. Prije kraja rata, kad je već nekoliko mjeseci sjedio na robiji o njemu su se još pričicale strahovite priče, a nitko nije podigao glas u njegovu obranu. Oni preživjeli, koji su se nekad s njim borili rame uz rame, bojali su se priznati da su ikad bili u njegovu odred, a kamoli da su zajedno s njim ikad upali u Weber, u Kansasu.

XVI

Kasno tog poslijepodneva buka s ulice probudila je Parkera. Ostao je još trenutak ležati i slušao glasove koji su dopirali s ulice. Čuo je povike kauboja koji kao da su galopirali ulicom, uškakući i vriskajući.

Parker sjedne, a onda uz povike začu i pucnjavu iz revolvera. Odjednom se prestraši da bi to mogli biti Dukeovi kauboji. Istrčao je iz sobe i niz stuba.

Kad je izašao pred hotel, kaubojska je veselica već ulazila u završnicu. Trojica kauboja, koji su u taj tren skočili sa sedla, našli su se oči u oči s Pikeom Masseyem i njegovim dugonogim pomoćnikom Jackom Longom.

— Zabranjeno je bučiti i pucati — strogo će Massey.

Parker odmah prepozna kauboje. Svi su bili s Dukeova ranča, ali kako su stigli sa stadom koje je doznao Lam, nije im znao imena. Bili su vrlo mladi; prvi slijeva nije mogao imati više od dvadeset godina.

— Samo smo se malo provešeli — počeo je prosvjedovati mladić.

— Svirku ste čuli, a sad platite svirača — odvratil Massey, pakosno se nacerivši.

Ruka mu se naglo spusti i izvuče kolt. Krenuo je prema kaubojima očiju uperenih u mladića koji je prosvjedovao. Mladić, ustrašen, pokušao ustuknuti, ali nije daleko dospio, jer je njegov konj stajao iza njega. Ispružio je obje ruke da zaustavi Masseyu. Šerif mu naglo priskoči i udari ga koltom po glavi. Mladić se sroza na zemlju.

Massey se tad hitro okrene i odalami i drugog kauboja. Čovjek podigne ruke da se obrani, no udarac bijaše snažan i čovjek pokleknu, a krv mu briznu na usta. Massey uperi revolver u trećeg kauboja i naredi:

— Pokupi ga! — Pokaže na mladića koji je ležao u nesvijesti. — A ti ustaj! — izdera se na onog što je klečao i udari ga nogom u želudac — i pomozi mu, jer ćete me inače obojica zapamtiti!

Kaubojski se s mukom osovi na noge i uhvati nesviještenog druga za ruku. Počeli su ga vući preko ulice.

— Zatvori ih! — naredi Massey pomoćniku.

Kad se okrenuo, ugleda Parkera kako ga promatra napeta lica.

— Vaši kauboji, gospodine Parker? — upita izazovno

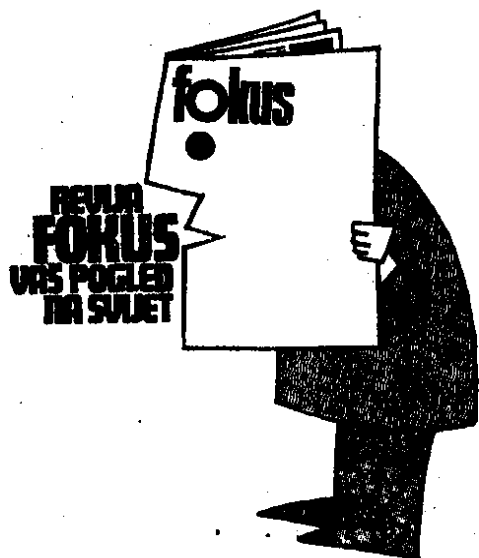
— Da. Pretjerali ste, šerife.

— Tako će proći svi ako se budu odupirali ubijanju. Mogli su proći i gore. Mogao sam ih ubiti. Opomenuo sam vas da je ovo moj grad i da se svi moraju pridržavati reda.

— Zapamtit ću — reče Sam, okrenu mu leđa i otiđe.

Pošao je šetajući niz ulicu. Nekoliko kuća dalje uđe u salun i kartašnicu »KANSAS«.

Salun bijaše priprosta krčma s nekoliko djevojaka lakšeg morala koje su zabavljale goste, barom i posebnom prostorijom za kartanje.

Parker priđe baru i naruči čašu piva. Još prije nego je pivo stiglo, uza nj se prilijepila jedna djevojka.

— Zdravo ljepotane! — pozdravi ga i pogleda zavodnički.

Parker kimnu glavom u znak pozdrava.

— Da zaplešemo, ljepotane?

— Neću.

— Ej, a šta meni fali? Zar za te nisam dovoljno zgodna?

— Prekrasna si, ali ja ne znam plesati.

Primila ga je za ruku. Parker otrgne ruku i uze čašu.

— I ja sam žedna. Plati mi neko piće — reče djevojka, promijenivši taktilu.

Parker plati pivo i gurne svoju čašu pred nju, pa reče:

— Plj u moje zdravlje!

— Škrtico! — zasikta djevojka za njim.

Kad je izišao, ugleda u prozoru saluna natpis koji nije primijetio dok je ulazio: »KANSAS SALOON, PIKE MASSEY & ARCH BENDER, PROPS.

Prešao je na drugu stranu ulice i ušao u gostionicu. Debeljuškasti nakupac stoke za tvrtku Speed & Company upravo je žvakao svoju ranu večeru. Parker je namjeravao večerati za tezgom, ali nakupac mu se nakloni i Parker priđe njegovu stolu.

— Još nisam dobio upute od Jima Dukea, ali računam na vašu ponudu — reče Parker.

— Hvala ali ja povlačim svoju ponudu — odgovori nakupac glasno i jasno.

— Kako? Pa jutros ste mi nudili četrnaest dolara po govedu.

— I zbog toga doživio neugodnost.

— Više ne želite kupiti stoku?

— Želim, ali ne stoku s ranča Jima Dukea. General je vaš kupac.

— Tko to kaže?

— Vi ste mi to dali jutros do znanja, gospodine — reče nakupac i pogleda prema vratima.

Na vratima nije bilo nikoga i Parker shvati što mu je čovjek želio kazati. Otišao je do tezge i naručio odrezak. Pošto je večerao, popio je dvije šalice jake crne kave. Vani je bio mrak kad je izišao iz gostionice.

Kad je ušao u hotel, Eva Prescott je još sjedila na recepciji.

— Jeste li spremni za večernji izlazak? — upitala ga je, nasmiješena.

— Želio bih razgovarati s vašim ocem. Gdje ga mogu naći?

— Upravo karta. Ako dobiva, neće ga smetati što ga uznemiravate, ali gubi li... neće biti voljan da vas sluša.

— Djevojka pokaže na vrata saluna.

— Pogledat ću.

— Pogledajte li... ako gubi, možete me pozvati na večeru.

— Već sam večerao.

Na licu joj se vidjelo da je razočarana. Spustila je pogled na knjigu gostiju, Parker uđe u salun. Stol za kojim je kartao general sa svojim društvom nalazio se nedaleko vrata. Pet kartaša sjedilo je za stokom.

General mu domahnu rukom čim ga je ugledao.

— Dođite, pridružite nam se!

— Želio bih s vama razgovarati... kad završite.

— Samo trenutak — reče Prescott i nabra čelo. — No, kakav ste to vi Tek-sašanin koji ne zna kartati poker?

— Znam ja poker, ali sad imam drugog posla.

General Prescott pokaza glavom na službenika agencije Wells Fargo.

— Willard više danas ne radi. Tek sutra možete očekivati vijesti od Jima Dukea.

— Nisam zato došao. Trojica mojih kauboja su u zatvoru.

Jedan od kartaša, za kog je Parker mislio da je prekupac stoke, glasno se nacereka i reče:

— U tom slučaju, gospodo, plaćam i dižem za dvadeset i pet dolara.

Prescott namigne Parkeru.

— Na račun globa koje će sutra naplatiti. Suče Briscoe, ovo je gospodin Parker, s Dukeova ranča.

— Duke je divan čovjek. Nekoliko smo se puta napili ko svinje — reče sudac da se hvali.

— Pozdravit ću ga od vas kad se vratim u Teksas. Međutim, bio bih vam zahvalan kad biste poduzeli nešto da puste iz zatvora kauboje s Dukeova ranča... koje je šerif Massey napao i strpao u zatvor.

— Napao? — povišenim će glasom sudac Brescoe. — Pa to je ozbiljna optužba... gospodine Pa... Parker!

— Svi tvrde da ih se zlostavlja kad ih se hapsi — dodá brzo Prescott, kako bi izgadio neugodnu situaciju.

— Vidio sam svojim očima — tvrđo-glavo će Parker.

— Onda svakako ujutro dođite u sudnicu — reče Prescott pomalo osorno.

— Točno u devet sati, molim vas — brzo dodá sudac. Sve ćemo potanko ispitati, budite sigurni.

Parker se ukočeno nakloni i ode, znajući da nema smisla s njima dalje o tom razgovarati. U hotelskom predvorju stane pred Evu i uz naklon reče:

— Ako vas smijem pozvati, miss Prescott, rado bih s vama večerao.

Nasmiješila se, sva sretna.

— Može, ali uz jedan uvjet. Morate me zvati Eva.

— Dobro, Evo.

— A kako je vaše ime?

— Sam.

— Hvala, Sam. Idemo. Gladna sam ko vuk.

Gostionica je bila puna ljudi, ali dva trgovca stokom upravo su ustala od jednog stola kad su ušli.

Eva je naručila blago pečen odrezak s prilogom, a Parker se zadovoljio šalicom kave. Za vrijeme jela Eva ga odjednom pogleda u oči i upita:

— Ti nisi uvijek bio stočar, zar ne Sam?

— Ne. Stočar sam postao prije dva, tri mjeseca kad sam upoznao Dukea.

— Predosjećala sam da nisi pravi stočar čim sam te ugledala a i George Lam te nikad nije spominjao. Za tebe sam prvi put čula od oca. Kad sam zamolila Lama da mi nešto kaže o tebi, nije baš mnogo znao.

— A što ti je rekao?

— Gotovo ništa. Čini mi se da mu nisi baš jako simpatičan, što je i logično, jer ti si mu... hm, uzeo njegovo mjesto na ranču. Rekao je da te je Duke negdje pokupio i jednog dana doveo na ranč i... — Ušutjela je, namrštena.

Pošto je osjetio da bi razgovor mogao postati odveć neugodan za nj, Parker brzo promijeni temu.

— Zar se tvoj otac nije bavio politikom prije nego je došao u Lodge Pole?

— On je zapravo po struci pravnik. Moji su roditelji došli u Kansas 1854. godine, kad su napustili Ohio. Za vrijeme rata otac je zatvorio odvjetničku pisarnicu i otišao na vojnu. Bio je konjanikički časnik, Zacijelo si čuo za nj. Proslavio se u ratu.

— Ne, nisam. Znaš, ja sam južnjak, a mi na Jugu imamo vlastite junake.

— Otac je počeo kao kapetan, a kad je rat završio bio je brigadni general.

— Oh, da sad sam se sjetio! Čuo sam za nj, kako ne! Zar on nije porazio gerilce u Weberu i istjerao ih iz Kansasa?

— Da. — Evine oči zasjaše od ponosa. Tada sam još bila djevojčica, ali sam poslije čitala o tome u novinama

i časopisima. Znaš, otac s nama nika-
da nije htio o tome razgovarati. Sje-
ćam se čak da je jednom, kad sam
mu pokazala jedan takav članak, re-
kao: »Pretjeruju!«

— A kako ti se sviđa ovdje u Lodge
Poleu?

— Ocu se sviđa, meni ne. Otkad je
majka umrla brinem se za nj i vodim
mu kućanstvo. Ovdje, doduše, nema-
mo svoju kući i stanujemo u hotelu.
Al', vidjet ćeš, za nekoliko godina Lod-
ge Pole bit će lijepi grad, pravi grad.
Imat će i crkvu...

Zašutjela je kad je primijetila da se
Parker zabuljio u nekoga iza njezinih
leđa. Okrenula se i ugledala Georgea
Lama.

NE ZABORAVITE — SVAKO JUTRO **VJESNIK**

Bio je neobrijan, neuredan, crvenih
očiju, pijan i zaudarao je na znoj i sta-
ju. Prišao je njihovu stolu i unio se
Parkeru u lice.

— I ovdje trčiš za suknjom velikog
gazde, a?

— George, pa ti si pijan — uzviknu
Eva.

Lam se okrene djevojci.

— Ponavlja se, ženskaroš. To isto je
radio s gazdinom kćerkom na ranču u
Teksasu. Čim ju je vidio, počeo ju je
osvajati.

— Lam — Parker odgurne stolicu i
ustane — ovdje nije mjesto za takve
razgovore...

— Pa što! — Ovdje ili bilo gdje
drugdje, tebe čeka što si zaslužio... —
reče i zamahnu šakom prema Parkero-
vu licu.

Sam se vješto izmaknu udarcu i
zgrabi Lama za zglavak ruke, zavrne
je i zavrti gorostasa u krug, a potom
baci prema vratima koja čas prije
toga bijahu otvorena. Ali, netko ih je
u posljednji tren zatvorio, pa Parker
hitnu Lama kroz staklena vrata gostio-
nice na ulicu. Ostao je ležati, potrbuš-
ke.

Sam potrči za njim, gazeći po staklu
i iiverju, i pokuša ga podignuti sa zem-
lje.

U taj čas pored pred njim se stvori
Pike Massey, zlobno se cereći.

— Napokon ste i vi dolijali, Parkeru
— reče.

— Massey, ostavi me na miru!

— Imat ćeš ti dosta mira u bajbuku.
Hoćeš li mirno poći sa mnom, ili te
moram odvući na silu?

— Ni jedno, ni drugo!

— Odupireš se hapšenju? — upita ga
šerif svadljivo i pođe prema njemu,
izvlačeći revolver.

Parkeru bi jasno da ne može izbjeg-
nuti taj sukob. Pozorno i napeto pra-
tio je svaki pokret šerifove ruke. Kad
je Massey podigao ruku da ga odala-
mi revolverom po glavi, dočekao je
udarac lijevom rukom. Udarac je bio
tako snažan da je Parkeru ruka pro-
trnula sve do ramena, no ipak se hi-
tro okrenuo i šćepao šerifa za ruku u
kojoj je držao revolver.

Poslije toga izgubio je svijest. Long
Jack, šerifov pomoćnik prišao mu je s
leđa i odalamio ga po glavi.

Odvukli su ga niz ulicu i bacili u
tamnicu.

XVII

Pa ipak, kad se osvijestio, nije bio u tamnici, već na krevetu u svojoj hotelskoj sobi. Svjetiljka je bacala zatamljenu svjetlost, a na stolici odmah uz uzglavlje kreveta sjedila je Eva.

Parker je pogleda, a ona ga veselo pozdravi:

— Zdravo, Same!

— Koliko je sati?

— Oko četiri.

— Što? Koliko sam bio u nesvijesti? Cijelih osam sati? — zaprepastio se.

— Otprilike.

Parker okrenu glavu i osjeti užasnu bol. Polagano ju je podigao. Na glavi je imao zavoj, oblog oko čela.

— Sve će biti u redu. Glavno je da nemaš potres mozga. Pozvala sam doktora Malloya i on te je pregledao. Osim glavobolje, nikakvih drugih smetnji ili posljedica nećeš osjećati.

— A tko me je prenio ovamo?

— Naredila sam da te prenesu.

— Ipak je Masseyu uspjelo da me strpa u zatvor.

— Da, ali udario te Long Jack. Prišao ti je s leđa. Sve sam vidjela svojim očima.

— Vidio sam kako je Massey udario koltom po glavi dvojicu kauboja.

— Tako oni sviđavaju one koji se odupiru hapšenju.

— Ali Dukeovi mladići se nisu odupirali, pa ih je Massey ipak udario. Čini mi se da u tom uživa.

— On je sadistička svinja. — Ne shvaćam zašto je otac uopće dozvolio gradonačelniku Ashoru da ga uzme za šerifa?

— Zar tvoj otac nije gradonačelnik?

— Ne. On u gradu nema nikakva službena položaja i ne želi ga.

— Ali ovo je njegov grad!

— Nije istina! On je samo utemeljio grad i poslije gotovo sve rasprodao, gradilište i kuće, trgovcima nekretnina. Još ima nekoliko kuća, ali ne i cijeli grad, kako ti to kažeš. No, ti ne bi smio toliko pričati. Valja da se odmoriš i naspavaš. A bogme i ja.

Eva ustane i pođe prema vratima.

Parker reče:

— Hvala!

Zastala je trenutak na vratima, namiješila mu se, a potom izašla i tiho za sobom zatvorila vrata.

San mu nikako nije dolazio na oči, zadržimao je tek kad je zora zasivila prozore.

Probudio se oko osam sati. Prebacio je noge preko kreveta i trenutak ostao sjediti. U glavi mu se vrtjelo. Osjetio je mučninu. Naposljetku se želudac smirio i on ustane. Polagano je prišao umivaoniku i pogledao se u zrcalo. Pomaknuo je malčice zavoj na glavi i prstima oprezno opipao glavu, pa naglim pokretom strgao zavoj s glave.

Na potiljku napipa otečenu tvrdu kvrgu veliko ko kokoške jaje. Oprao je glavu hladnom vodom i pritisnuo bolnu kvrgu oblogom. Nakon nekoliko trenutaka, obrisao je glavu i potražio šešir koji je netko donio iz tamnice.

Prvi mu koraci ne bijahu baš sigurni, koljena su mu klecala, ali za koji trenutak opet uhvati svoj stari, siguran korak još dok je silazio stubama u predvorje.

Recepcionar ga pogleda sumnjičavim očima dok mu je predavao ključ, ali ne izusti ni riječi.

Čim je izašao na ulicu, uputio se u brijačnicu. Topao ručnik kojim ga je brijač umio posve ga je osviježio. Bilo je oko devet sati kad je izašao iz brijačnice.

Sudac Brescoe mu je rekao da dođe u sudnicu u devet sati. Parker prijeđe ulicu i uđe u šerifov ured koji je služio i kao sudnica. Pike Massey stajao je iza suca, u stražnjem dijelu prostorije, blizu ćelija.

Sudac je sjedio za šerifovim stolom. U ruci je držao drven čekić kojim je udarao po stolu.

— Što prije završimo, to bolje — reče. — Izvedite okrivljene!

Oko dvadeset i četvoro ljudi čekalo je da ih izvedu pred suca. Pike Massey otključao je vrata na ćelijama i oni izmiješe iz mraka, žmirkajući očima, zaslijepljeni svjetlošću. Nekoliko zatvorenika imalo je zavite glave, a neki su opet imali otvorene rane na licu na kojima su držali uprljane rupčice ili krpe koje su negdje našli.

— Sud zasjeda — najavi sudac Brescoe. — Da čujemo optužbe.

Pike Massey izvede prvu grupu zatvorenika i zamahne rukom prema njima:

— Narušavanje javnog reda i mira u pijanom stanju.

— Što možete kazati u svoju obranu? — upita sudac.

Neki su zatvorenici počeli mrmljajući prosvjedovati. Jedan se čak usudio glasno reći:

— To nije istina. Ja sam išao svojim poslom...

— Dvadeset i pet dolara globe — presudi mu sudac.

— Neću platiti — povika nepokoran zatvorenik.

— Pedeset! — povisi sudac globu. — Ako ti je i to malo, platit ćeš stotinu.

Zatvorenik zinu od zaprepaštenja, potom brzo zatvori usta.

— Platit ću — reče.

Četvorica zatvorenika zajedno optuženi zbog izazivanja nereda na javnom mjestu, prišli su stolu i položili novac pred suca.

U međuvremenu je Massey izveo pet novih zatvorenika.

— Izgred na javnom mjestu i odupiranje uhićenju — reče.

— Oho! — uzvikne sudac. — Odupiranje uhićenju, a? To će vas stajati dvadeset i pet dolara, a izazivanje nereda na javnom mjestu još dvadeset i pet.

Uhićenici bijahu utučeni kad su čuli koliko im kaznu sudac odrapio, ali svi su gledali u čovjeka preplanula lica koji istupi i pruži sucu smotak novčanica.

— To ćemo vam oduzeti od plaće. Da se naučite pаметi i redu! — opomenuo ih je čovjek.

Čim je globa bila plaćena, uhićenici bijahu slobodni. Parkeru se činilo da je neke od njih već negdje vidio. Sjetio se. Jedan bijaše gonič, Meksikanac, koji je stigao sa svojim stadom sinoć kasno... i u trenu se našao u čuzi.

— One najgore ostavio sam za posljednje — reče pakosno Massey. — Narušavanje reda i mira u pijanu stanju i odupiranje uhićenju.

— Čim je čovjek pijan, on rado stvara nered, blago i popustljivo će sudac — ali odupiranje uhićenju, e, to je težak prijestup. — Potom sudac odmjeri svu petoricu redom i upita ih: — Jeste li krivi?

Vođa družbe, mladić kojeg je Pike Massey prvog odalamio koltom iza uha, pogleda upitno u Parkera.

Sam reče glasno:

— Nisu krivi!

Sudac počeo žestoko udarati čekićem po stolu, ali kad je prepoznao Parkera, on i šerif značajno se pogledaju.

Massey upita zlobno:

— Vi ste pravnik, Parkeru?

— Ne, ali sam svjedok koji je svojim očima vidio kako ste zlostavljali ove mladiće. Najprije ste ih stjerali u kup, a tada ste, premda se nisu odupirali, skočili i udarcem po glavi onesvijestili dvojicu. To ste učinili namjerno i bez razloga, iz čistog sadizma.

— Sadizma! Kakve su to učene riječi? — povika Massey.

— Mislim da znate što to znači. Sinoć ste i mene htjeli udariti, ali vaš pomoćnik me morao napasti s leđa, jer vi niste dovoljno muškarac da biste se mogli sami sa mnom obračunati.

— Krivi su! — zaurla sudac, udarajući čekićem po stolu.

Pike Massey mahnu rukom sucu da ga utiša, pa pride polagano Parkeru, gledajući ga ravno u oči.

— Što znači ono da ja nisam dovoljno muškarac?

— Skinite revolver pa ću vam pokazati... vama i cijelom gradu.

Masseyjeve se oči skupiše u tanak prorez.

— Prijetite šerifu... u sudnici?

— Izđite na ulicu — spremno će Parker.

Sudac počeo opet mahnito udarati čekićem po stolu i vikati:

— Izazivate nered u sudnici! Tišina!

— Međutim, na nj više nitko nije obraćao pažnju. Pike Massey i sam Parker gledali su se očima punim mržnje.

— Još me nikad nitko nije pobijedio — procijedi Massey tiho. — Pretukao sam najjače ljude u Abilenu, Ellsworthu i Wichitu, pa i ovdje u Lodge Poleu. Teži sam od vas barem deset kilograma.

— Petnaest — ispravi ga Parker.

— Nećemo se tući na javnom mjestu. Ja sam šerif i čuvar reda i zakona, pa to ne bi bilo podobno — reče

Massey, a oči mu se ponovo skupiše. — Tamo, preko puta, grade kuću. Još nije gotova, prazna je. Ući ćemo u nju, zaključati vrata i...

— Revolver ćete ostaviti ovdje.

Masseyjeve se usne zgrčiše od gnjeva, ali otkopča remen s revolverom i baci ga na stol pred suca.

— Čekajte me ovdje dok se vratim. Neću dugo — reče.

— Što ćemo s optuženima? — upita sudac.

— Bit će oslobođeni, ako prebijem šerifa — dobaci mu Parker.

— Suglasni, šerife? — upita sudac.

Massey nehajno odmahne rukom.

— Dodite, gospodine Parkeru, da zaplešemo naš valcer — reče podrugljivo šerif i naglim pokretom ruke otvori vrata, pa izađe na ulicu.

Parker pođe za njim. Mnoštvo ljudi skupilo se pred šerifovim uredom, ali brzo su se razmakli da im učine mjesta za prolaz.

Massey se nijednom nije osvrnuo da vidi slijedi li ga Parker. Zastao je tek nekih tri stotine metara dalje, ispred posljednje kuće u ulici pred kojom su još stajale hrpe dryene grade. Vrata bijahu otvorena i kad se Massey uputio prema njima u dovratku se pojavio neki čovjek u radnom odijelu.

— Daj mi ključ, Mansfiede! — naredi mu Massey.

— Što?!

— Daj mi ključ od dućana, glupane! Gospodin Parker i ja moramo na miru porazgovarati i ne želimo da nas uznemiravaju. — Zatim je primijetio da su ljudi što su stajali ispred šerifova ureda pošli za njima. — I rastjeraj tu rulju znatiželjnika. Jesi li čuo?

Zbunjeni stolar preda Masseyu ključ. Šerif uđe u zgradu, a Parker za njim.

Prostorija u koju su ušli bila je dosta velika, šest na devet metara, i potpuno prazna. U njoj je samo ostao drven stolarov konj. Massey ga odgurne uza zid sobe, a potom se okrene i gurne ključ u bravu. Zaključao je vrata i izvukao ključ iz brave pa ga pokazao Parkeru.

— Kad me pobijediš, znaš gdje ćeš ga naći — reče, spusti ga u džep hlače i nacereka se.

Parker se na brzinu ogleda. Prozori bijahu zatvoreni škurama, no dovoljno se svjetlosti probijalo između pukotina.

— Borba završava kad jedan od nas padne onesviješten. A to neću biti ja — izazovno će Massey.

Parker baci šešir u kut sobe i počeo otkopčavati košulju. Za trenutak je svrnuo oči s Masseyja, a kad je skinuo košulju, ponovo ga pogleda.

Ljudina od šerifa počeo je navlačiti na desnu ruku nešto nalik na narukvicu.

— Što je pak to? — upita Parker.

— Štitnik za ruku — pakosno će Massey. — Imam jako nježnu kožu. Rado puca. — Podigao je šaku. U ruci je držao težak mješten bokser.

Nekoć, još za vrijeme rata, u nekoj krčmi u Westportu, Parker je vidio nekog nasilnika kako je udario čovjeka bokserom. Znao je koliko je to oružje opasno.

— Eva Prescott vas je izvrsno opisala. Nazvala vas je sadističkom svinjom.

— Dosta ste blebetali, sad покаžite što znadete!

Koraknuo je prema Masseyu i netremice motrio ruku u kojoj je držao bokser. Vidio je kako se bokser zsvjetlucao... i naglo sagnu glavu, gotovo metar do zemlje, te sunu naprijed.

Udarilo je Masseyja glavom u želudac i on bolno zastanja, ali ruka s bokserom okrnzu protivnikova leđa i propara mu kožu i meso. Parker osjeti kako mu topla krv curi niz leđa i žestoko pritisnu Masseyja glavom i ramenima.

Massey se izvali na pod na leđa. Zamahnua je rukama po zraku i dohvatio Parkera bokserom po golim prsima. No, Sam se na to nije obazirao. Znao je, mora protivnika što brže svladati. Zato udari snažno nogom po Masseyevoj desnoj ruci. Pogodio ga je čizmom visoko u nadlakticu i ruka odskoči u stranu, a mješteni bokser zavjeha po drvenu podu.

Parker se hitro okrene na peti i zahvati Masseyja čizmom u sljepoočicu. Šerif se ispruži ko pokošen. No, još se nije onesvijestio. Bio je samo omamljen od udarca.

Parker se malčice odmakne sagne i lijevom rukom uhvati šerifa za remen njegovih hlača. Jednim naglim zamahom podigao ga je sa zemlje da se klati na klimavim nogama, pustio ga i udario desnom rukom što je jače mogao pod bradu.

Massey udari glavom o zid, klizne i sjedne, a potom se izvali na bok.

Borba bijaše završena.

Parker izvuče ključ iz džepa šerifovih hlača i pođe prema vratima te ih otključa.

**NAJBOLJI
PRIJATELJI
SVAKE
OBITELJI
vikend**

Pokupio je svoju košulju i šešir, otvorio širom vrata i izišao na ulicu.

Stolar, koji je cijelo vrijeme stajao pred kućom, zablene se u čudu u nj.

— Držite vaš ključ — reče Sam i dobac ključ stolaru. Parker navuče košulju i pođe prema mnoštvu znatiželjnika što su se okupili na sredini ulice da vide ishod borbe.

XVIII

Kad je izišao na ulicu, na licima ljudi vidjelo se da su iznenađeni što vide njega a ne šerifa.

Long Jack, stajao je na otvorenim vratima šerifova ureda. Parker pođe prema njemu. Kad mu je prišao, reče:

— Nagodio sam se s Masseyem. Puštite Dukeove mladiće na slobodu.

Dugonogi Long Jack zapilji se u čudu u Parkera.

— Pretukli ste šerifa Masseyea?

— Pretukao sam ga unatoč njegovu bokseru — odvrati Parker i doda: — I sad mi baš pade na um da ste me vi sinoć udarili revolverom po glavi.

Pomoćnik šerifa brzo se povuče u kuću i zatvori za sobom vrata. Parker je trenutak oklijevao, a potom se okrene i pođe u hotel.

Vrata u ured generala Prescottta bijahu otvorena i Parker vidje da je general u svojoj sobi, zajedno s Willardom, službenikom agencije Wells Fargo.

— Ah, Parkere, udite, molim vas! — Upravo smo pričali o vama.

Parker obide stol recepcije i uđe u generalov ured.

— Je li stigao brzojav za mene?

— Još nije — odgovori mu Willard kiselo. — Upravo sam to sad spomenuo generalu. Sjedio sam uz telegraf cijelo jutro od šest sati, ali nisam dobio odaziv na moj poziv.

— Dukeov je ranč udaljen oko pedeset milja od najbližeg telegrafskog ureda. Vjerojatno će tek danas primiti moj jučerašnji brzojav... ili, možda, čak sutra — objasni im Parker.

— Dobio ga je jučer — izvijesti ga Willard. — Javio sam im da je poruka važna i da mi plaćamo hitan prijenos do ranča.

— Mi? — Parker upitno podigne obrve.

— Ja plaćam, jamčim — upadne general Prescott. — Meni nije svejedno da li ćemo posao sklopiti danas ili sutra, ili možda čak prekosutra, a nadam se da i vi jedva čekate da prodate stado. Jim Duke morao je primiti brzojav još sinoć i jutros odgovoriti.

Willard počne stručno objašnjavati:

— Telegrafske žice idu od mjesnog ureda do Dukeova ranča u Corpus Cristie, a odande u Galveston. Iz Galvestona u New Orleans i dalje do St. Louisa. — Zastao je griskajući usne. — Sad bi već morao stići i ovamo.

— Vjerojatno telegrafist u St. Louisu ne dolazi na posao u šest sati ujutro. To nam sve objašnjava — doda general.

— Njihov ured radi cijelu noć — reče Willard.

— Pa ipak, mislim da je prerano očekivati odgovor danas ujutro — zaintačio se general. — Mi mislimo da su svi odmah prosljedili brzoglav čim su ga primili. Previše od njih očekujemo. Sigurno će stići danas do podneva. — Pokazavši vrata Willardu, reče: — Izidite, želio bih s Parkerom razgovarati u četiri oka.

Willard se pokunji, ali ode.

— Zatvorite vrata, Parkeru, molim vas — zamoli učtivim glasom general. — Zao mi je da ste sinoć imali neugodnosti. Već sam ukorio šerifa Masseyja zbog njegovih grubih postupaka s uhićenjima i rekao mu da ne volim nasilje.

— Kažite mu to još jedanput kad se osvijesti.

— Što se dogodilo, pobogu? — zaprepašteno upita general.

— Potukli smo se u zaključanoj sobi u onoj nedovršenoj kući na kraju ulice. Ostavio sam ga tamo ležati. Nadam se da će ga netko odande pokupiti.

General Prescott duboko uzdahne.

— Vi... vi ste pretukli Masseyja? — upita

— Unatoč njegovu bokseru! — Parker naglasi svaku riječ.

General Prescott zanjihla glavom, kako to obično rade ljudi koji su vrlo zabrinuti.

— Ja vas uopće ne razumijem, Parkeru. Hodate naokolo nenaoružani i tučete se s najjačim čovjekom u Kansasu i premlatite ga. Ma, tko ste vi zapravo?

— Prije rata bio sam učitelj.

— Učitelj! Gdje?

Parker osjeti da je izlenuo više nego što je smio.

— U Leusiani — slaže.

— Znači, vi ste školovan čovjek, a ne kao većina Teksašana. Mi imamo nešto zajedničko...

— Stoku — upadne mu brzo u riječ Parker.

— Čujte, Parkeru, koliko ja znam iz pouzdanih izvora, Jim Duke je običan otimač zemlje... nu, dobro, sin otimača zemlje. Njegov otac nikad nije kupio ni pedlja zemlje. Otimaao ju je silom. Dugoroga se stoka za vrijeme rata razbježala i podivljala. Pripala je onom tko je prvi uhvati. Stari Duke

akupio je družinu revolveraša, zločinaca i razbojnika. Imao je tako najjaču družinu u Teksasu i svu je stoku izgostao svojim žigom, bez obzira čija je. Nikad nijedno grlo nije kupio.

— Ali, generale, čemu vi to meni pričate? To se mene baš ništa ne tiče. Ja radim za Jima Dukea. On je jedan od rijetkih ljudi kojem dugujem zahvalnost.

— Vi ste plaćeni gonič — nastavi Prescott bezobzirno. — A recite vi meni, plaća li vas dovoljno da za nj izlažete svoj život pogibelji? Nema tog novca, Parkeru, kojim bi se to moglo platiti. Vjerujte mi. Pike Massey je ubojica. Dobro, danas ste ga premlatili, ali idući put on neće oklijevati. Ustrjelit će vas.

— S tim moram računati.

— A zašto? Pa već danas možete napustiti Lodge Pole i vlakom otputovati u St. Louis. Igram s vama otvorenih karata, Parkeru. Ponudio sam vam dvanaest dolara za grlo, a sad vam nudim četrnaest i odmah kupujem cijelo stado. Bolju cijenu nećete postići, uvjeravam vas — reče general, a oči mu zaiskriše.

— Zar ste preplašili i rastjerali ostale nakupce?

— Ne krijem da ih ovdje ne želim. Kvaru mi poslove. I posljednji sam dolar uložio u ovaj grad i ne želim izgubiti taj novac. — Glas mu postade jednak. Govorio je kao da se obraća časnicima svoje pukovnije. — Želio bih vas upozoriti na još nešto. Vaše stado pase travu na mojim pašnjacima. Za tjedan dana na njima neće ostati trave ni za koze. Valja da mi platite ispašu, Parkeru. Deset centi za grlo na dan. Tisuću i sto dolara na dan, što već sada iznosi šest tisuća dolara, a na kraju ovog tjedna...

Parker ga prekine.

— Čim mi se Jim Duke javi, počeo ću kupoprodajne pregovore.

— Nadam se da će taj brzoglav stići još danas. Dolata, se nadam, još danas.

Iz hotela Sam ode u dućan i kupi novu košulju, traperice i još neke sitnice, pa se vrati u hotel. Oprao se do pojasa i lijepljivim zavojem ovio posjekotine koje je bokser ostavio na njegovim leđima i prsima.

Upravo je oblačio novu košulju kad netko zakuca na vratima. Otvorio ih je i ugledao pokunjena Wesa Congera.

— Rojas, kome si ostavio novac, učinio je veliku glupost — bilo je prvo što je Conger rekao.

— Zar je kliznuo s novcem?

— Oh, ne. Prepošten je da bi mu nešto takvo uopće palo na um. Podijelio je ljudima novce. Svakom je dao deset dolara.

— Pa ja sam mu rekao da to učini.

— I rekao neka svaki dan pusti trećinu ljudi u grad. Ali on je svima dao deset dolara isti dan.

— I?

— Sad su gotovo svi zbrisali u grad da se zabave. Sa stadom je ostalo samo šest ljudi.

— A Meksikanci?

— I oni su od krvi i mesa — reče Conger i sliježe ramenima.

— Ne smijemo stado ostaviti bez nadzora.

— Stoga sam i došao po tebe. Ta, ne mogu ja sam potjerati natrag četrdeset pijanih kauboj.

— Nisu valjda svi pijani?

— Možda i nisu, ali u koji god sam salun zavirio, nigdje nisam vidio nijednog trijeznog.

— Trijezni ili pijani, moraju se vratiti k stadu. Hajde, ja ću ti pomoći da ih sakupiš.

Predvorje hotela bilo je puno ljudi. U salunu su našli desetak kauboj a Dukeova ranča, neki su pili za šankom, neki su kartali.

Conger priđe baru i potapša prvog po ramenu.

— Dosta, Clancy. Uzjaši konja i vrati se k stadu.

— Hej! — pobunio se kauboj — ima još vremena do noći.

— Nema!

Clancy pogleda u Congera, pa onda u Parkera, oklijevajući, potom kad vidje da je vrug odnio šalu, iskapi pice i iziđe.

Drugi je kauboj odmah poslušao što mu je Conger rekao, ali treći se nije dao tako lako otjerati od šanka, pa se i Parker morao umiješati. Najgore je bilo s kartašima. Njihovi sulgrači ih nisu htjeli pustiti, pa je mal'ne došlo do kavgе. No, čim su primijetili da bi moglo doći do pucnjave, Dukeovi kau-

boji su se odmah mirno povukli, a potom izišli iz saluna. Conger i Parker promatrali su ih budnim okom sve dok nisu izjahali iz grada.

I dok su tako stajali i gledali za njima, ulicom odjeknu pucanj. Zgledaše se i brzim korakom potrčaše niz ulicu. Iz saluna »Kansas« ispaо je čovjeka. Zateturao je po nogostupu, a potom pao na koljena. Na vratima saluna pojavio se pomoćnik šerifov Arch Bender, s revolverom u ruci. Počeo je pucati pod noge pokleknulom čovjeku.

— Ustaj! — naredio mu je. Čovjek se polako počeo podizati na noge. Niz lice mu je curila krv. — U tamnicu, Meksikanče!

Parker umah prepozna Carlosa, a Conger prokune i htjede se umiješati, ali ga Parker zadržao.

— Ne, nemoj se miješati! Opet ćeš nekoga ubiti.

— Ali šerif i njegovi pomoćnici upravo izazivaju da ih se ubije.

— Smiri se. To nam ništa neće pomoći, a poslije današnjeg razgovora s generalom Prescottom, ne vjerujem da bih te mogao opet izvući iz tamnice.

— Ne mogu to gledati.

— Nauči se! Svladaј se, inače te to može skupo stajati. Mene je stajalo jedanaest godina robije — reče mirno Parker.

Conger pogleda Sama i u njegovim očima vidje gorčinu i gnjev.

— Dobro — procijedi kroza zube. a Parker počе za njim prema salunu.

Conger, koji je ušao prvi, stajao je kо ukopan kad je za njim stigao Parker.

Na podu je ležao čovjek. Mrtav. Porfirio, glavni konjušar Parkerova stada. Iz rane na glavi curila je krv u njegove otvorene oči.

— Zar i to možeš mirno gledati? — upita Conger Parkera ispod glasa.

— Moram, čini mi se. — Sam duboko uzdahne.

— Ali ja ne moram — reče gnjevno Conger i počе prema vratima.

— Conger!

Wes stane, ali se ne osvrnu.

— Odmah se vrati u logor, k stadu — zapovijedi mu Parker.

— Neću! — Conger se tada okrene.

Dosta mi je logora i stada, Jima Dukea i tebe. Idite svi k vragu!

Pošto je Conger izašao, Parker se osvrnu oko sebe. Kad je ugledao dva Meksikanca iz pratnje svog stada poziva ih k sebi.

— Pokopajte ga! — naredi im.

— Si, senjor!

Kad je Parker izašao iz saluna, Congeru više nije bilo ni traga ni glasa. Pošao je stoga prema hotelu i sjeo na klupu ispred hotela. Motrio je što se zbiva s druge strane ulice, u šerifovu uredu i u tamnici. Znao je da mu šerif i njegovi pomoćnici nisu prijatelji i da je njegov glavni neprijatelj iza njega. u hotelu, general Joe Prescott. Prescott je bio gospodar šerifa s druge strane ulice. Mogao ih je svakog trenutka na nj nahuckati. Sam nije ni trenutka dvojio da će to uskoro i učiniti. Presudan će trenutak nastupiti čim primi brzopjav od Dukea. Tad će general istupiti.

Odgovor je već morao stići, a čim stigne, morat će odlučiti hoće li stado prodati generalu ispod tržne cijene ili s njim započeti otvoren rat.

Vagao je posljedice koje će pretrpjeti dođe li do otvorenog sukoba s generalom i bi mu jasno da će morati u tom slučaju otkriti svoje pravo ime.

I ponovo se latiti revolvera.

Koliko ga god nije vollo, morao se ipak s njim poslužiti prije nekoliko tjedana. Da nije, danas više ne bi bio živ i nikad ne bi stigao u Lodge Pole. Razočarao bi Dukea i izgubio njegovo stado.

Još postoji opasnost da ga izgubi.

Tog je trenutka donio odluku koje još nije bio ni svjestan.

S druge strane ulice i nekih stotinjak metara dalje od mjesta na kojem je sjedio Parker ispred hotela Wes Conger se u salunu »Kansas« našao oči u oči s Longom Jackom, pomoćnikom šerifa.

Conger je držao u ruci čašu punu viskija. Premda je već iskapio dvije čaše, to se na njem nije primjećivalo. Još ga je pekla savjest što je raskinuo s Parkerom, više nego svo piće što ga je popio.

Čuo je kako Long Jack brani šerifa:

— Pretukao je Masseyja jer je imao bokser.

— Obična laž! — odsiječe Conger. — Ako je itko imao bokser, onda je to bio tvoj prokleti gazda. Nema čovjeka u ovom gradu kog Parker ne bi mogao prebiti golim šakama. Vidio sam svojim očima kako je izmijesio Georgea Lama.

S druge strane saluna javio se Lam. Bio je pijan kô svinja, ali kad je čuo da su spomenuli njegovo ime, podigao je glavu sa stola za kojim je sjedio i pogledao pospano i s mukom u Congera i dugonogog Jacka svojim zakrvavljenim očima.

— So je las — pijano je psikao i petljao jezikom. — Jos nihkom nije uspjele pretuzi Sorsa Lama.

Dugonogi Jack reče Congeru:

— Pretući ću tog tvog podlog prijatelja kad god hoće, poruči mu to. A to vrijedi i za tebe, no tebe ću izmlatiti jednom rukom svezanom za leđa.

Conger nije mogao mirno primiti uvredu i hitnu ostatak viskija iz čaše u lice dugonogom Jacku. Šerifov pomoćnik zaurla od boli i srdžbe. Objema je rukama pokrio lice, tresući alkohol s lica i iz očiju.

— Ubit ću te zbog ovog, smrade! — zaurla gnjevno, jer je teško podnosio poniženja. Ruka mu sama od sebe posegne za revolverom, al' u posljednjem trenutku prevlada zdrav razum i ruka se ukoči na dršci.

— Hajde, što čekaš!? — podrugljivo mu dobaci Conger, odjednom posve miran. — No, povuci! Dajem ti prednost da povučesh prvi. Povuci!

— Neću povući na tebe. Ti si, možda, malčice brži od mene, ali tvoj život u ovom gradu više ne vrijedi ni probušena novčića, pa čemu da se ja izlažem — posprdno će Long Jack.

Conger ga raspali po ustima zapešćem ruke. Svi u baru mogli su to vidjeti.

— Ti napuhana, kukavna svinjo! vinku glasno, da svi čuju.

Long Jack posrnu natraške jedan korak.

— Ti si mrtav čovjek, Conger — prošapće.

Conger ga ponovo odalami preko nosa.

— Čekam te vani jednu cijelu minutu, dok ispereš viski iz očiju. Ne iza-

Geš M, vrätit ću se i ustrijeliti te ko šugava psa, što i jesi!

Okrenuo se i izišao.

Long Jack zabuljio se za njim. Znao je da mora prihvatiti izazov ili je s njim kao pomoćnikom šerifa u Lodge Poleu svršeno. Za nj više neće biti mjesta ni u jednom gradu u Kansasu. Znao je da će ga Conger ubiti, ali poslije poniženja koje je pretrpio pred punim salunom njegov je ugled bio poljuljan i nije se mogao izvući.

Obrisao je oči rupčićem i uzdahnuo. Ali, George Lam mu pride, teturajući i objesi se za nj.

— Ja su ga ubiti — frfljao je Lam. — Ubit su tu zvinju!

Pomoćnik šerifa odgurne pijanca.

— Vani je, idi, pa ga ubij, ako baš hoćeš — dreknu gnjevno. Uzeo je Lamovu ruku i položio je na držak revolvera. — Hajde, junačino, ja ću te štititi. Ako ga ti ne ucmeleš, ja ću umjesto tebe.

Okrenuo je gorostasa prema vratima. Lam je jedva napeo otkopac na revolveru kad mu je Long Jack otvorio vrata.

— Ubit su tu prijavu zvinju — zafrflja još jednom Lam prije nego ga je Long Jack gurnuo kroz vrata.

Desetak metara od vrata saluna stajao je Wes Conger.

— George! — poviče — miči mi se s... — Htio je još dodati »puta«, ali nije dospio.

George Lam opali. I, kako to najčešće biva s pijanim ljudima, pogodio je metu.

Zrno propara Congeru lijevo rame i on se obrne oko sebe. Nagonski je povukao revolver i opalio još s boka. Zrno probije Lamovo čelo i on se stro-pošta potrbuške.

Conger, teško ranjen, pođe prema Georgeu, očiju uperenih u svoju žrtvu. Nije vidio revolver koji je na nj naci-ljao Long Jack iza dovratja. Nije vjerojatno ni osjetilo zrno koje ga je dokrajčilo. Za dugonogog Jacka to bijaše zrno života ili smrti... i zato je pomno gađao.

Conger pade mrtav, samo nekoliko metara dalje od Georgea Lama.

Parker je vidio Congera kad je izišao iz saluna. ali je bio predaleko da

mu pomogne, premda je poticao prema njemu čim je vidio da je ranjen.

Sad je zastao i zagledao se u mrtvo tijelo jedinog čovjeka s kojim ga je povezivalo neko čudno prijateljstvo i neka osebusna veza. Conger je bio revolveraš i ubojica, ali zar je Bill Quade... ili Sam Parker... bio ista bolji?

Prešao je drveni nogostup i ušao u salun. Long Jack više nije bio unutra. Onog trenutka kad je ustrijelio Congera, pobjegao je na stražnja vrata.

Desetak ljudi bilo je u salunu i svi su napeto promatrali Parkera.

— Tko je pucao iza vrata? — upita ih Sam.

Nitko ne izusti ni riječi, ali to Parkera ne iznehadi. U Lodge Poleu ljudi su se bojali svog šerifa i njegovih pomoćnika.

— Je li Pike Massey? — upita glasno i ogleda se po salunu. Sad su svi pomakli očima i gledali su u pod. Međutim, jedan od konobara iza šanka lagano zaniječe glavom.

— Arch Bender? — nastavi ispitivati Parker, a konobar ponovo zaniječe.

— Long Jack?

Konobar se napravi kao da nije čuo pitanje i počeo brisati čaše.

Parker se okrene i izide iz saluna.

Opet je našao zašao pokraj mrtvog Congera. Potom, nakon što ga je pozorno promatrao jedan trenutak, sag-ne se i uzme revolver iz mrtve ruke. Oklijevao je trenutak, a zatim klekne na jedno koljeno i otkopča Congerov opasač s nabojima i oprezno ga izvuče ispod leša.

Došlo je vrijeme da opase revolver.

XIX

Četvora su kola vozila u koleni. Četvrtima je kočijašio čovjek opaka izgleda i prozaična imena: Henry Smith.

U kažnjeničkim logorima Louisiane poznavali su ga po imenu Bucko Smith. Pošto je jedan robijaš izdahnuo pod njegovim bičem, otpustili su ga s posla. Neko je vrijeme lutao Tek-sasom, a kad je prokartao i posljednji dolar, pridružio se lovcima na bizene kao derač i tako dospio i u Kansas.

Pošto su napunili kola bizonskim kožama, lovci i đerači uputili su se u najbliži grad, Lodge Pole, da prodaju kože.

Bucko Smith mrzio je lov na bizone i jedva je čekao da dobije svoj dio zarade, oko pet stotina dolara, pa da se oblože viskijem.

Letimice je pogledao četiri čovjeka koji su kupali grob u malenu groblju izvan grada, a onda naglo zaustavi konje, skoči s kola i potrči na groblje.

— Parker! — uzviknu začuđeno. — Proklet bio ako to nije moj najokorjeliji robijaš iz borovih šuma!

— Tako, napokon su i tebe nogirali, Bucko — odvrati mu Parker hladno.

— A što ti radiš u Kansasu?

— Vidiš valjda. Kopam grob.

— Zar si postao grobar? — začudi se Smith.

— Smith, želiš li svoj dio zarade, vrati se odmah u kola! — pozva ga jedan od lovaca na bizone.

— Naći ćemo se u gradu, da popijemo jednu zajedno i popričamo o starim, dobrim vremenima, hoćeš? — upita Bucko prije odlaska.

— Samo mi se usudi pristupiti. Prebit ću te ko mačku! — zaprijeti Parker i okrene mu leđa.

Smith potrese glavom i popne se u svoja kola.

Bucko Smith bio je već pijan kad je ušao u salun »Kansas«. Najprije je jednoj djevojci platio čaj, a on je mislio da plaća šampanjac, a zatim je poveo u jednu sobu na kat. Nakon nekoliko minuta djevojka je izletjela iz sobe, vrišteći. Bucko je istrčao za njom. Jedan od gorila koji je pazio na red u salunu, pokuša je zaštititi, no Bucko mu otme toljagu i stade ga s njom udarati.

U tom trenutku naiđe Massey. Čim je ugledao šerifa, s revolverom u ruci, Bucko se pokorno preda.

Na putu do tamnice, počeo se hvalisati pred šerifom:

— I ja sam nekoć obavljao sličnu dužnost. Ako mi ne vjerujete, pitajte jednog od mojih bivših robijaša. Vidio sam ga danas na groblju kako kopa grob.

Massey naglo zastane na sredini ulice.

— Koga si to vidio kako kopa grob?

— Parkera. Najokorjelijeg robijaša u Logofu broj tri. Deset udaraca bičem za nj bijaše mačji kašalj, a poslije dvadeset je bio sposoban za rad idućeg dana.

— Znači, Parker je bio robijaš... tamo gdje si ti bio uzničar? — upita u nevjerlici šerif.

— Pa to vam i pričam. U Lousiani, gdje sam bio nadzničar u kažnjeničkom logoru. Od rata je tamo čamio. Jedanaest godina. Najdulje je od svih izdržao.

— Slušaj, kolega, neću te strpati u bajbok. Radije bih s tobom malo popričao o našem prijatelju Parkeru — reče šerif i spusti revolver u korice.

* * *

Šat kasnije Massey je pozvao u ured svoje pomoćnike i saopćio im što je čuo od Smitha. Najvažniju novost sačuvao je kao posljednje i najveće iznenađenje.

— I, njegovo pravo ime nije Parker! Pogodite kako se zapravo zove? — Massey je uživao.

— Jefferdson Davis — Podrugljivo će Arch Bender.

— Umalo si pogodio. Naš je Parker u Kansasu glasovit po svojim nedjelima gotovo isto kao i Jefferdson Davis. Ima ljudi koji će požuriti da Billa Quadea objese čim ga vide.

Pomoćnici šerifa se zгледаше.

— Ali Bill je poginuo u bici za Westport još za vrijeme rata — izusti napokon Long Jack.

— A tko nam to jamči? Neki su čak pričali da je ubijen u Kentuckyju, a neki kažu da živi i radi kao učitelj u Ohiju, u nekoj zabačenoj seoskoj školi.

— Ali general Prescott bi ga odmah prepoznao. Bill mu je natjerao grdan strah u kosti u Weberu, kad mu je pobio cijeli odred konjaništva.

— Prescott zapravo nikad nije vidio Billa, a i bježao je koliko su ga noge nosile samo da ga ne vidi — naceri se Massey.

— Ja poznajem čovjeka koji je bio u Billovu odredu. On mi, doduše, to nikada nije otvoreno priznao, ali gdje je dima tu je i vatre — reče Long Jack.

— Kako se zove? — upita Massey.
 — Santa Fe Shaw.
 — I ja sam za nj nešto čuo, čini mi se — reče Massey.
 — A zašto da ne upriličimo jedan mali sastanak između Santa Fe Shawa i Parkera, njegova nekadašnjeg kaptana? — upita Arch Bender.
 — Zašto ne? On sada živi u Dodgeu — dometne Long Jack.
 — Ako ga nisu protjerali — reče Bender.
 — A tko može protjerati Santa Fe Shawa iz grada, ako on sam ne želi da ode? — upita ih Massey.

* * *

Massey uđe u ured agencije Wells Fargo i zatvori za sobom vrata.

— Želim poslati brzopjav, Willarde.
 — Dobro, šerife — odgovori službenik i pruži obrazac za brzopjave.

Massey uze olovku, zašlini vršak jezikom i počeo pisati:

»Santa Fe Shaw
 Dodge City, Kansas

Plaćam dvije tisuće dolara ako odmah dođete u Lodge Pole.

Pike Massey, šerif»

Willard pročitao što je Massey napisao, a onda ga zaprepašteno pogleda.

— Pa to je onaj... onaj...

— Willarde — prijetećim će glasom Massey — čim pošalješ taj brzopjav, raspaj obrazac. I ako slučajno general sazna za nj, ja ću znati tko mu je rekao. Razumiješ?

— Razumijem, ali...

— Nikakav ali, jesi li me čuo?

I dok se Willard spremao da pošalje Masseyev brzopjav, aparat počeo otkucavati. On potvrdi prijem i počeo čitati poruku.

* * *

U sobi bijaše mračno, ali nije mu se dalo ustati i užgati svjetiljku. Kad je netko zakucao na vratima, okrene glavu ali osta mirno ležati.

— Ja sam, Eva. Znam da si unutra.

Parker tegobno prebaci noge s kreveta. Potražio je šibicu i, kad ju je našao, užga svjetiljku.

— Otvori, molim te. Moram svakako s tobom razgovarati — ponovo se oglasi Eva.

Povukao je kراčun i otvorio vrata. Djevojka uđe i zatvori za sobom vrata, pa se na njih nasloni.

— Čula sam što se dogodilo i znam kako se osjećaš, ali to neće ti baš ništa pomoći što sjediš u mračnoj sobi i ždereš se.

— A tko ti reče da se žderem?

— Oni bijahu tvoji ljudi i jamačno se osjećaš odgovoran za njih. Hajde, podimo zajedno na večeru, da se malo razvedriš.

— Ne vjerujem da ću biti ugodno društvo.

— Svi mi imamo briga. Tko ih, uostalom, nema? Popričat ćemo o njima. Bit će ti lakše. A donosim ti i vesele vijesti.

Kako je vidio da je se neće lako otarasiti, uze šešir i oni podoše.

Dok su silazili stubama, Eva reče:

— Imala sam dug razgovor s ocem. On je tvrdoglav čovjek, ali ja znam kako s njim valja postupati. Zamisli, pristao je da me pusti u St. Louis preko zime.

— Zar doista želiš otići?

— Zar bi ti volio ostati ovdje cijelu zimu? Još koji dan i stoka više neće stizati, pa će grad utonuti u mrtvilo, barem do proljeća. Ali to nije ono najvažnije što sam ti željela reći.

Zašutjela je i nisu razgovarali sve dok nisu ušli u gostionicu i naručili večeru. Tada se nadlakti na stol, sklopila ruke i nasmiješi mu se preko stola.

— Otac je pristao da ti plati šesnaest dolara za grlo — reče, pa brzo dodade: — I neće ti naplatiti ispašu.

— Zar ti je naredio da se ti sa mnom nagodiš?

Njezino se lice u tren uozbilji.

— Ne volim kad tako sa mnom razgovaraš.

— Oprostite. Opomenuo sam te da večeras nisam dobre volje i da neću biti ugodno društvo za razgovor.

— Mislila sam da će te razveseliti ako to čuješ od mene. Jer, ti i moj otac niste se baš... niste mogli naći zajednički jezik. — Nastavi ogorčenim glasom: — Valjalo bi da držim oči i uši zatvorene i da ne vidim i ne čujem što se događa Jer, ja sam najprije žena, a tek onda kći generala Prescottta. Kao žena ja ne smijem znati sve... ~~gđosti~~ što se događaju u Lodge Poleu, ali kako sam istodobno i kći generala Prescottta, ja moram znati što se

Biblioteka kriminalističkih romana

**Izlazi svakih 14 dana
(u ponedjeljak)
Cijena 7 dinara**

zapravo događa u ovom gradu. Znam da si se jutros potukao sa šerifom Masseyem i sad vidim... nosiš revolver. Kriviš Masseyu za smrt svojih goniča i spremaš se da s njim obračunaš... — Načas je ušutjela, onda doda: — Zar ne?

— Mislim da mi o tom ne bismo trebali razgovarati.

— A o čemu onda da razgovaramo? — Zagledala se u nj a da nije trepnula okom. — O tebi... i o meni?

Gledao ju je razrogačenih očiju.

— Dobro, razgovarajmo. Ti si muškarac, ja žena.

— Gospode bože! — prošapće Parker.

— Poznajemo se dva dana — nastavila je. — Nije baš dugo... — lice joj se zažarilo... ali moj ženski nagon mi govori da je to dosta. — Zašutjela je trenutak, a onda ga upita: — Reci, sviđam li ti se?

— Ali ti o meni ništa ne znaš — počeo se izmotavati.

— Znam više nego što i slutiš. Rekao si ocu da si prije rata bio učitelj. Pa što? Teško si se probijao poslije rata? Mnogi su južnjaci pretrpjeli mnoga poniženja i nedaće, pa su ipak ostali živi. Čovjek ne može cijeli život preživjeti u ogorčenju i mržnji. Stoga... stoga sam ti rekla da idem u St. Louis preko zime. Mislila sam... možda bi i ti došao sa mnom. Mogao bi tamo naći neki posao... manje opasan i manje naporan... i mislila sam... tad bismo se mogli bolje upoznati... prije nego se..... — Izgubila je dar govora kad je vidjela kako se njegovo lice zgrčilo.

Kad im je konobar donio jelo, Parker iskoristi taj kratak predah da bi se sabrao. Čim se konobar udaljio, primijeti da ga ona gleda puna iščekivanja što će odgovoriti na njezin prijedlog.

Počeo je govoriti tiho, mirno i polaganom:

— Danas poslijepodne u grad je stigao čovjek koji me sad zacijelo traži da... popričamo o starim vremenima. Čovjek, se zove Smith, a mi smo ga zvali Bucko Smith, dok je bio naduzničar u kažnjeničkom logoru u Lousiani — zašutio je trenutak da naglasi posljednje riječi — gdje sam bio na robiji.

— Ti... robijaš! — glasno uzviknu Eva.

— Nepopravljivi. Želiš li, možda, čuti koliko sam godina odsjedio na robiji?

Spustila je naposljetku pogled, uzela nož i vilicu, odrezala komadić odreska i stavila ga u usta. Žvakala ga je, gledajući u tanjur. Kad ga je progutala, ponovo ga je pogledala.

— Pokušavaš me sablazniti, je li? — upita.

— Jučer sam ti rekao da ne poznajem žene, jer na robiji o njima ništa nisam mogao naučiti — odgovorio je mirno.

Neko su vrijeme šutjeli, a onda djevojka odgurne stolicu. Ustala je i odlučnim korakom izašla iz gostionice.

Parker pričekao koju minutu, plati račun, pa i on ustane.

* * *

Stražnja vrata Prescottova ureda izlazila su na uski puteljak iza hotela. General je sjedio za stolom i sređivao poslovne knjige kad netko zakuca na ta vrata.

— Tko je?

— Willard — čuo se tih odgovor.

Ljutit, general ustane i povuče kračun.

— Zar ti ne možeš ući na prednja vrata kô i svi drugi ljudi?

— Nisam želio da me vide — odgovori Willard. — Donosim vam važne vijesti. Na brzofav koji je Parker poslao Jimu Dukeu nikad neće stići odgovor.

— Zašto?

— Duke više nije na svom ranču. Oputovao je, kažu, u Kansas.

— Ovamo! Oh da, naravno. Zna li Parker da Duke dolazi?

— Ja mu ništa nisam rekao. Mislilo sam da je najbolje ako najprije vas o tom obavijestim.

— Hvala, Willarde. Kako se Willard ne pomaže s mjesta, general ga strogo pogleda i nervozno upita: — Što će-kaš?

— Htio bih vam još nešto reći, ali ne znam kako da počnem, sir — odgovori Willard uplašeno.

— Hajde, kaži, da čujem!

— Ne bih smio. Zaprijetili su mi...

— Tko? — dreknu general.

Willard se trgne. U tom je trenutku požalio što je uopće došao.

— Massey je danas poslao brzogaz u Dodge City i zagrozio mi se. Rekao mi je da nikome ne smijem ništa reći.

— Što on sve sebi dopušta? Što zamišlja... da je nezamijenljiv? Prešao je svaku mjeru, naročito poslije onog što se danas s njim dogodilo. Da čujem, što mi imate reći, Willarde?

— Pozvao je Santa Fe Shawa u Lodge Pole.

— Santa Fe Shawa! Tog zločinca!

— Nije baš zločinac, generale. Revolveraš... i to najbolji u ovom kraju — usudio se reći Willard.

— Ili najgori. Nema dobrog revolveraša. Zar doista moramo i uvoziti revolveraše? Zar ih ovdje već nema dovoljno?

— Mislim da ga je pozvao da ubije Parkera. Ponudio mu je dvije tisuće dolara.

General se zaprepašteno zabulji u sugovornika.

* * *

Parker pođe u šetnju. Prošao je nekoliko puta gore-dolje glavnom ulicom. Saluni bijahu rasvijetljeni, pa je mogao raspoznati lica prolaznika. No, nije sreo ni šerifa, a ni jednog od njegovih pomoćnika.

Kad je nakon sata šetnje ušao u hotel, primijeti da su vrata generalova ureda otvorena.

— Parkeru! Udite, slobodno. Čekao sam vas — pozva ga general čim ga je ugledao.

Parker nije bio raspoložen za razgovor s generalom. Pogledao je čeznutljivim pogledom u stube što su vodile na kat u njegovu sobu, a onda sliježe ramenima i uđe u ured.

Na stolu je stajala boca viskija, a uz nju čaša, dopola ispit. Prescott je pušio debelu cigaru.

— Večerali ste s mojom kćerkom — počeo Prescott. — Navratila je ovamo k meni prije nego je pošla spavati. Rekla mi je da vas je obavijestila o mojoj posljednjoj ponudi, pa me zanima da li je prihvaćate?

— Još nemam nikakvih vijesti od Dukea — počeo se izmotavati Parker.

— Ni ja. Willard je nekoliko puta pokušao dobiti s njim vezu, ali nitko se nije javio. No, vi možete i bez nje-

ga sklopiti posao sa mnom. Moja je ponuda vrlo povoljna. Nitko vam neće ponuditi više. Valjalo bi da još noćas potpišemo kupoprodajni ugovor.

— Rekao sam vam da čekam upute od svog poslodavca.

— K vragu, čovječe! Ne možete više čekati! Već jedan sat smišljam kako da se s vama nagodim — ljutito reče Prescott. Iskapio je piće, obrisao usta zapešćem ruke i položio čašu natrag na stol. — Što prije napustite grad, to bolje za vas. Kad kažem **što prije**, onda mislim još noćas. Razumijete li me?

— Ne — mirno odvratil Parker.

— Onda čujte što ću vam reći. U ovom vas gradu neki ljudi ne vole. Jedan od njih ponudio je dvije tisuće dolara za vašu glavu. Jesam li dovoljno jasan?

— Pike Massey?

— Rekao sam vam više nego sam smio. Imate vremena da pobjegnute. Potpišite kupoprodajni ugovor i novac će vas čekati u St. Louisu kad tamo stignete.

— Generale, — danas sam imao vrlo naporan dan. Pošao bih na počinak.

— Kako se usuđujete... — poviče Prescott, odgurne stolicu i ustane.

— Laku noć, generale — reče Parker i iziđe iz sobe.

XX

Pike Massey je tu noć prespavao u svom uredu u tamnici. Oko šest sati ujutro, dok je još drijemao na stolcu, otvorila su se vrata i na njima se pojavio mršavi visok tridesetogodišnjak, preplanuo od sunca i vjetra. Bio je odjeven u kratak kaput koji nije pokrивao opasač i revolver o njegovu boku. Korice revolvera bijahu privezane uz bedro tankim remenčićem.

Massey se u hipu razbudio.

Umjesto pozdrava došljak mu je lagano kimnuo glavom.

— Stigao sam, Pike — reče brzo.

Massey mu pokaže rukom na stolac ispred stola.

— Ponudio sam vam dvije tisuće dolara i, naravno, za njih tražim protu-uslugu — počeo odmah Massey.

Santa Fe Shaw nehažno sliježe ramenima.

— Naravno. — Pogledao je stolac koji mu je Massey ponudio i sjedne.

— Želio bih vas nešto upitati. Jedno osobno pitanje — nastavi Massey — i nemojte se odmah rasrditi, jer to je za mene vrlo važno.

— Pitajte, a ja ne moram odgovoriti ako neću.

— Već sam nekoliko puta čuo od raznih ljudi da ste se za vrijeme rata borili u odredu Billa Quadea.

— Koje pseto hoće da ubiju, poviču: bijesno je — reče Santa Fe Shaw uz blag osmijeh.

— Obrnut ću pitanje. Kažite mi da li biste prepoznali Billa Quadea da ga vidite?

— Kako da ga prepoznam? Bill je mrtav.

— Recimo da je živ, da li biste ga prepoznali?

Santa Fe Shaw proučavao je jedan trenutak Masseyevo lice, zatim reče:

— Ne znam na što ciljate. Zar ću dobiti dvije tisuće dolara ako prepoznam Billa na slici?

— Dobit ćete ih ako ga ubijete — reče šerif glasno i jasno.

Santa Fe Shaw izvadi tanku cigaru iz unutarnjeg džepa kaputa, kresne šibicu i zapali cigaru.

— Pike, slušajte. Pozvali ste me brzojavno i cijelu sam noć jahao da što prije stignem, jer sam pretpostavljao da sam vam prijeko potreban. Ne volim da netko od mene pravi budalu. Mislim da vam je to dobro poznato.

— I predobro. Vi ste vrstan revolveraš. Ubili ste dosad već mnogo ljudi.

— Pazite da se to i vama ne dogodi! — upozori ga Santa Fe strogim glasom.

— Govorimo otvoreno. — Massey nervozno mahne rukom.

Postavio sam vam dva pitanja, a vi mi niste ni na jedno odgovorili.

— Ne odgovaram bez razloga na pitanja. A najbolji razlog jest novac.

— Dobro, da se pogodimo. Plaćam pet stotina dolara ako mi odgovorite na pitanje: da li biste prepoznali Billa Quadea da ga vidite?

— Ne vidim novac.

Massey otvori ladicu u stolu i iz nje izvadi četiri svežnja novčanica... svaki

je svežanj bio zavezan vrpcom...! bacil jedan pred Fe Shawa.

Santa Fe Shaw uze svežanj i zagleda se u ostala tri na stolu.

— Da, prepoznao bih ga... da je živ — reče nakon kraće stanke.

— Premda ga niste vidjeli deset godina?

— Premda ga nisam vidio deset godina.

— Želite li zaraditi i ostala tri svežnja? — upita ga Massey i pogleda iskoša.

Santa Fe Shaw gledao je dugo u tri svežnja novčanica.

— Posljednje vrijeme nisam baš pri novcu. Ostavila me sreća u kartama i dobro bi mi došlo dvije tisuće dolara. Štoviše, silno su mi potrebne. — Zašutio je i nije skidao pogleda s novčanica. — Koliko je onaj Juda iz Biblije dobio kad je prodao prijatelja?

— Trideset srebrnjaka.

— Ali on ga je samo pokazao, nije ga morao i ubiti.

— Znači, Quade je vaš prijatelj?

Santa Fe Shaw sliježe ramenima.

— Već ste platili odgovor na to pitanje. Sada je već sve svejedno.

— Jeste li i vi sudjelovali u pokolju u Weberu?

— Pokolji! — ponovi Santa Fe Shaw.

— To je prava riječ za ono što se dogodilo u Weberu, ali nije bilo onako kako sad pričaju. — Zašutio je, a kad je nastavio glas mu bijaše puniji, dublji. — Mister Massey, naučio sam čitati i pisati kad sam još bio dječak i držim svoje oči i uši otvorene, pa sam, vjerojatno, zato još živ. Dobro znam čiji je ovo grad i došao sam ovdje jer se prije deset godina nisam zvao Santa Fe Shaw i siguran sam da danas više nitko ne može ništa protiv mene dokazati. Vi se nećete, nadam se, poslužiti podlim smicalicama, mister Massey?

— Ne, neću. I ja sam služio vojsku u gerilskom odredu Sjedinjenih Država za vrijeme rata i možda smo čak gdje-kad i pucali jedan u drugog. Bilo pa prošlo! No, pozvao sam vas ovdje jer znam da ste vrstan revolveraš. Čovjek koji sebe naziva Sam Parker, ali za kog, ne bez razloga, sumnjam da je Bill Quade, zadaje mi glavobolje. Iz određenih razloga ne mogu se osobno

**Moda, kozmetika,
domaćinstvo**

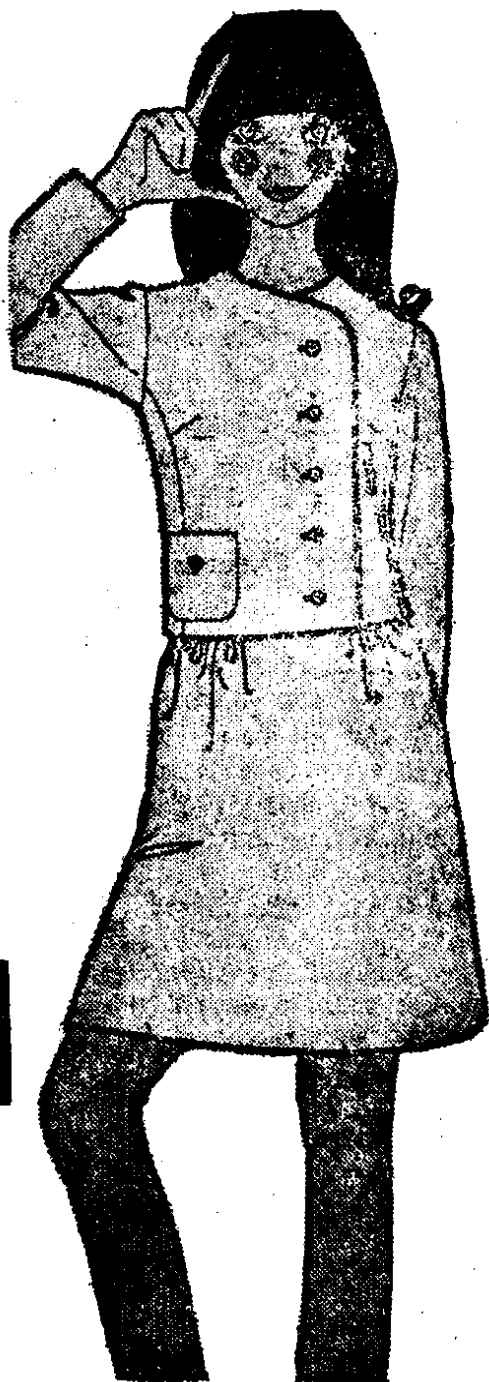
**Savjeti
liječnika i
psihologa**

**Novela, roman,
zanimljivo štivo**

**ukratko: SVE
ŠTO ZANIMA
SUVREMENU
ZENU**

Svijet

**jugoslaven-
ska ženska
revija**

s njim razračunati, pa sam odlučio platiti vam dvije tisuće dolara da ga se otarasim.

— Prespavat ću vašu ponudu, šerife. Santa Fe Shaw ustane.

— Hotel je redovito pun i nemaju praznih soba, ali možete prespavati na ležaju u mojoj sobi iza saluna »Kansasa«.

Blag osmijeh zatitra oko usana revolveraša.

— Želite me sakriti da me nitko ne vidi, zar ne?

XXI

Više od pedesetak goniča iz pratnje stada Jima Dukea osjećalo se obezglavljeno i bili su potišteni i zbunjeni događajima prošlih dana. Jedino ih je Parker mogao uspokojiti, jer ih je na okupu držala još samo privrženost Dukeu, a Parker bijaše njegov zastupnik. Stoga je Sam u ranu zoru odjahao do stada i nije bio u Lodge Poleu kad je stigao vlak iz St. Louisa.

Među putnicima koji su stigli u Lodge Pole bijahu Jim Duke i njegova kći Cathy. Parker zacijelo ne bi prepoznao djevojku. Bila je odjevena po posljednjoj modi, u zelen kostim ispupčene stražnjice i stegnuta struka, što je isticalo punoću njezinih dojki. Glavu je pokrila šeširom koji je kupila u New Orleansu za četrdeset dolara. Premda se neugodno osjećala u kostimu, a otac ju je natjerao da ga odjene, ipak se nadala da će Parker zamijetiti koliko u njem ženstvenija nego u trapericama.

— Koji je najbolji hotel u gradu? — upitao je Jim Duke nosača.

— Jedini i najbolji je odmah tu iza ugla u glavnoj i jednoj ulici — odvratio nosač.

Pošli su niz ulicu. Duke se u hodu oslanjao na debeat štap i jedva primjetno šepesao.

Kad su ugledali zgradu tamnice i šerifova ureda, Duke se nasmijulji te reče:

— Grad je uredan i čist, a imaju i dobar zatvor. Nadam se da ovdje grad ne teroriziraju goropadni šerifi kao Dodge prošle godine.

— Čula sam za njih od goniča, ali ja u te priče puno ne vjerujem — izjavila je važno Cathy. — Nema velike razlike između gradova u Teksasu i ovdje, osim što su kuće u Teksasu sagrađene od brvana, a ovdje od opeke. No meni su brvnare mnogo ljepše.

Na recepciji u hotelu zatekli su Evu Prescott. Zamjenjivala je službenika koji je otišao kući na ručak.

— Moram vam, na žalost, reći da nemamo slobodnih soba — obavijestila ih je Eva čim su ušli u predvorje.

— Ne budite smiješni, gospodice! Moja kći i ja doputovasmo iz daleka Teksasa — reče Jim Duke povišenim glasom.

— Oh! — kriknula je Eva od iznenađenja i pokrila usta rukom. — Jeste li vi, možda, Jim Duke?

— U to nema sumnje, gospodice.

Tad Eva pogleda Cathy.

— A vi ste, zacijelo, Cathy. Ali, meni su rekli da se odjevate i vladate kao...

— Tko vam je to rekao? — prekine Cathy Evu u pola rečenice.

— George Lam i ponešto Sam Parker.

— Zar je Parker ovdje? — upadne Jim Duke.

— Da.

— A gdje je sada?

— Izišao je. Ključ od njegove sobe je ovdje. — Eva kradomice pogleda prema vratima očeva ureda. — Nadam se da ćemo vam naći neku sobu. Malo se strpite, molim vas.

— Dvije jednokrevetne, ne zaboravite — upozori je Duke.

Utrčala je sva zadihana u očev ured.

— Oče, stigao je Jim Duke i njegova kći.

— Do vraga! — uzviknu general i ustane.

— Traži dvije jednokrevetne sobe. A Cathy je prava mlada dama i vrlo je lijepa.

— Izvrsno! Možda se sprijatelžite. Budi s njom vrlo ljubazna, Evo! — upozori otac kćerku, pa pođe u predvorje hotela korakom konjaničkog generala koji ide u susret drugom generalu.

— Gospodin Duke, dobro došli u Kansas! Ja sam general Joe Prescott — uzviknu još s vrata ureda.

* * *

Kad se Parker u pola jedanaest vratio u Lodge Pole, Jim Duke i Cathy već su bili u svojim sobama. General je iz soba izbacio njihove dotadanje stanare i sobe iznajmio Dukeovima.

Čim je sjahao, Parker se nije mogao odlučiti bi li prvo zajutarkovao ili pošao u brijačnicu da se obrije. No, osjećaj gladi prevlada osjećaj urednosti i on krene prema gostionici. Čim ga je spazio, recepcionar iz hotela istrča za njim.

— Mr. Parker, general vas moli da odmah dodete k njemu u ured. Želio bi hitno s vama razgovarati.

— Recite mu da ću doći čim zajutarkujem — reče Parker i okrene se da pođe u gostionicu na doručak.

— Hitno je! Mr. Duke je ovdje... stigao je jutros — nastavi recepcionar.

— Jim Duke?

— Da. Čeka vas u generalovu uredu.

Parker uđe u hotel brzim koracima i pođe ravno u generalovu sobu. Čim ga je ugledao rančer ustane, ali se trgne kad je stao na bolesnu nogu.

— Sam! Kako sam sretan što te vidim! — pozdravi ga Duke srdačno i stade ga tapšati po ramenu dok se s njime rukovao. — Sjedi. Upravo smo o tebi razgovarali.

— I ja sam sretan da vas vidim ovdje, živa i zdrava, mister Duke.

— Mister Duke! Pobogu čovječe, tek što si otišao od kuće, a ja odmah postadoh neki mister. Jim, momče, Jim za tebe, ne zaboravi! Hajde, sjedni već jednom i popij jednu s nama.

— Ja ne pijem, ne prijepodne i ne žestoka pića — reče Parker kao da se ispričava — ali želio bih s vama porazgovarati čim budete slobodni.

— Naravno, čovječe. A ja bih želio s tobom odjahati do stada, da se pozdravim s ljudima. Jamačno si već čuo da sam otpustio onu budalu Georgea Lama.

— George je mrtav. Wes Conger i Porfirio Pablos, također — tihim će glasom Parker.

Duke razrogači oči, osupnut.

— Što se to ovdje događa? Zar nam je Sjever opet navijestio rat? — upita

i pogleda u generala Prescottta, podignuvši obrve.

No, general se brzo snašao.

— Nemojte tako rasuđivati, gospodine Duke. Ta, makar ste vi iskusan stočar. Bili ste s vašim stadima u Abilleu, i u Wichita, i u Dodgeu, pa znate što znači kad se susretnu usijane teškaške glave i hladnokrvni Jenkiji. Na naše poslove to nema nikakva utjecaja. I to neka vas ne brine. Što se pojedini ljudi zakvače ne smije pokvariti naše prijateljstvo. Mi smo poslovni ljudi. Vi prodajete, ja kupujem, i moramo, i možemo, prijateljski poslovati uz čašicu viskija, zar ne?

Duke najprije pogleda u ozbiljno i napeto Parkerovo lice, a potom u generala.

— Oprostite, ovog trenutka nisam sposoban razgovarati o poslovima. Preduboko sam potresen vijestima koje sam čuo od Parkera da bih mogao logički rasuđivati. Stoga, molim vas, nemojte mi zamjeriti, naše ćemo poslovne razgovore nastaviti poslije... Sad bih radije pošao s mojim prijateljem — reče Duke, naglašujući svaku riječ.

— Pa, naravno, izvolite — učtivo reče Prescott. — nemojte, molim vas, misliti... ma što vam Parker rekao... da mi ne možemo prijateljski poslovati.

— Da, svakako, generale, neću to zaboraviti — odgovori rastreseno Duke i uhvati Parkera ispod ruke. Čim su izašli iz hotela, upita: — Gdje bismo mogli na miru razgovarati?

— Idemo preko, u gostionicu.

— Lam, Conger, Pablos... Bože, kako da to kažem njegovoj ženi. Ima četvero djece. Jasno, ja ću se za njih brinuti da stanu na noge. Porfirio Pablos odrastao je na mom ranču. Njegov je otac radio za mog oca.

— Pogriješili ste kad ste mene poslali sa stadom u Kansas.

— Ne brbljaj gluposti! To je najbolje što sam mogao učiniti. Ni sam ne bih nikada to bolje izveo — pohvali ga Duke i zaustavi se nasred ulice. — Prestani se potcjenjivati — ukori ga stroгим glasom.

— Nesreća je u tome što se ja ne zovem Parker. Da sam vam još u St. Louisu, čim smo se upoznali, rekao svoje pravo ime, vi biste me pustili

da odem i ovo se sve ne bi nikada dogodilo.

— Pobogu, zar opet počinješ! — Pa, dobro, hajde, da me s time više ne gnjaviš, otkrij mi tu tajnu što skriva tvoje ime.

— Moje je pravo ime Bill Quade — liho će Parker.

Trenutak nastaje tajac. Duke kao da nije shvatio što mu je rekao a onda zinu:

— Krvavi Bill Quade! Vođa gerile!

— Najkrvoločniji čovjek prošlog rata. Čovjek koji je opustošio i spalio Weber u Kansasu i pobio stotinu i dvadeset nemoćnih ljudi — počeo Parker navoditi naslove iz novina.

— U ratu i ljubavi sve je dopušteno. Al', svejedno, reci mi zar se to doista tako i dogodilo?

— Dogodilo se, ali obratno od onog što pišu novine o tom događaju. Naletio sam na konjaništvo Sjedinjenih Država i porazio ga do nogu, kako se to lijepo kaže. Zapovjednik konjaništva bijaše major Prescott, danas general i naš dobar znanac.

— Zna li on da si ti Bill Quade?

— Ne brinite, prije ili kasnije netko će me prokazati. Sada znate zašto sam se opirao da pođem sa stadom u Kansas.

— Same! — pozva ga u tom trenu milozvučan ženski glas.

— Dolazi Cathy! — zaprepašteno će rančer. — Ni riječi pred njom, molim te!

Parker je jedva prepoznao djevojku. Doimala se vrlo dražesno i vrlo ženstveno u svom zelenom kostimu, a iznenadila ga je njezina srdačnost kojim mu se obratila kad ga je ugledala. Dotrčala je i zagrlila ga, pa poljubila u usta.

— Same, oh, Same — tepala mu je — ti si najljepše biće koje sam vidjela otkad sam otišla iz Teksasa!

— Cathy! — opomenu je otac. — Kako se to vladaš... na ulici!

Povukla se malčice.

— Reci mi, reci mi iskreno, kako ti se sviđam u mom novom kostimu — upita ga i zavrtil se pred njim kao da će zaplesati.

Parkeru bi neugodno pred Dukeom i ostalim svijetom koji je prolazio ulicom.

— Izvrsno... pristaje vam... vrlo ste zgodni... zapravo lijepi — mucao je.

— Svejedno ću se presvući. Ponijela sam traperice i čizme. Odjahat ću s tobom do stada.

— Upravo sam se odande vratio. Tamo je sve u redu. Vaš otac i ja... vidite, morali bismo nešto važno napraviti, pa... Parker skrušeno pogleda u Dukea, tražeći da mu pomogne.

— Oh, vi i vaši poslovi! — prijezirno će Cathy. — Zar baš sada morate razgovarati? Uostalom, očevi poslovi nisu za me tajna. Zar ga ja nisam nagovorila da otpusti Georgea Lama... E, taj će me čuti kad ga sretnem! — Odjednom primijeti kako se Parkerovo lice zgrčilo. — Što mi skrivate? Što se dogodilo Georgeu?

— O tom ćemo kasnije. Sada budi dobra i vrati se u svoju sobu — reče joj otac.

— Ti si ga ubio

Zašto nosiš revolver? — Ti si ga ubio! — poviče Cathy, gledajući Samu u oči.

— Ne, nisam ga ja ubio.

— Nego tko

— Prestani, Cathy! Ne možemo cijeli dan stajati na ulici i razpravljati o našim...

— O čemu? — poviče djevojka.

— Cathy, u gadnom smo škripcu. Lam je mrtav. Conger je mrtav. Porfirio Pablos...

— Prestani — zavriska Cathy, a suze joj kanuše niz lice. — Bila sam tako sretna kad sam te... — Okrenula se, pokrila rukama lice i ridajući otrčala prema hotelu.

— Zar ovdje doista nema mjesta gdje bismo mogli na miru porazgovarati? — upita rančer.

Parker mu pokaza kuću na kraju ulice, gdje se tukao s Masseyem.

— Dođite, vrijeme je da čujete što se ovdje događa, da biste mogli odlučiti što vam je raditi.

XXII

Santa Fe Shaw spavao je do jedanaest sati, kad ga je probudila buka iz saluna. Ustao je, ušao u salun i iska-

DJEVOJKE!

tina

JE REVIJA ZA NAS

tina

JE REVIJA SA STRIPOVIMA

tina

PIŠE O NAŠIM RADOSTIMA

tina

PIŠE O NAŠIM BRIGAMA

tina

PIŠE O NAŠIM TAJNAMA

u TINI ćeš naći sebe

u sebi ćeš naći TINU

pio čašu viskija. Kad je htio platiti, konobar odbi da primi novce.

— Za vas je ovdje sve besplatno — reče.

Santa Fe Shaw nehaljno kimnu glavom i izađe iz saluna, pa ode u gostionicu. Tu naruči obilan zajutrak. Polagano je jeo. Kad je izašao, zastao je načas pred gostionicom, čačkajući zube. Pogledao je u tamnicu, ali još nije bio spreman za razgovor s Masseyem.

Pogled mu se zaustavi na dvojici muškaraca koji su dolazili nogostupom prema njemu. Bijahu to Duke i Parker. Pogled Santa Fe Shaw dugo je počivao na Samu.

Parker ga nije zamijetio sve dok ga nisu prošli nekoliko koraka. Tada zastane i okrene se.

Gledajući netremice u Santa Fe Shawa, Parker reče Dukeu:

— Vidjet ćemo se u hotelu, Jime.

— Tko je to? — upita rančer, pa i on pogleda u Santa Fe Shawa. — Poznaš ga?

— Poznajem. — Odavno ga nisam vidio. Oprostite, želio bih ga pozdraviti.

Pošao je prema Shawu.

Santa Fe je pažljivo promatrao kako mu se Parker približava. Kad mu je Sam prišao, reče:

— Zdravo, kap'tane. Odavno se nisam vidjeli.

— Proksmire, kako si? — upita Parker, začuđen što ga tu vidi.

Santa Fe Shaw se nasmijulji.

— Proksmir! Već sam zaboravio to ime. Ja se sada zovem Shaw... Santa Fe Shaw i kažem da odande potječem, a zapravo nikad nisam vidio to prokletost mjesto. — Potresao je glavom, i dalje se smiješeci. — Cini mi se da su malčice pretjerali u onim izvještajima o vašoj smrti. Ne doimate se baš ni najmanje mrtav.

— Možda bi bilo bolje da sam mrtav. A ti? Što si radio sve te godine otkad se nismo vidjeli?

Santa Fe Shaw kao da se razočarao što to kapetan ne zna.

— Zar doista nikad niste čuli za Santa Fe Shawa? — upita, naglašujući svoje ime.

— Ne, nisam.

— Pa gdje vi živite, kap'tane? Ja sam postao glasovit... glasovit revolveraš — ponosno izjavi Shaw i pogleda Parkera u oči da vidi kakav je to dojam ostavilo na sugovornika.

Parker se zaprepašteno zagleda u Santa Fe Shawa, svog nekadašnjeg narednika.

— Plaćeni ubojica? — upita ispod glasa.

— Zato sam i doputovao u Lodge Pole.

I dok su se netremice promatrali, Santa Fe Shaw u Parkerovim očima pročitao pitanje i kimnu mu glavom u znak potvrde.

Sam se gorko nasmiješi i reče:

— Onda moraš stati u rep, jer nisi jedini u ovom gradu koji me želi ubiti.

— Zato su me pozvali da dođem, jer ću ići preko reda.

— Tko?

— Pike Massey. Platilo mi je pet stotina dolara da vas prepoznam i platit će mi još tisuću i pet stotina ako vas ubijem.

— I, ubit ćeš me?

— A što biste vi učinili na mojem mjestu, kap'tane?

— Više nisam tvoj zapovjednik i ne mogu ti zapovijedati, pa moraš sam odlučiti što ćeš. I, molim te, javi mi što si odlučio.

— Neću vam pucati u leđa, u to budete sigurni. Nikad još nikoga nisam ubio s leđa, kap'tane, osim pokojeg prokletog Jenkija dok je brisao pred nama... kao nekad u Weberu. Grdno smo ih prestrašili!

— Imali su lošeg zapovjednika, naredniče. Majora Prescottta, koga su poslije promaknuli u generala. — Parker palcem pokaže prema hotelu.

Shaw kimnu glavom i počeo se grohotom smijati.

— Što bi se taj iznenadio da mu dođemo u posjetu i podsjetimo ga na stara dobra vremena. — Nastavio se smijati i kad se Parker okrenuo i pošao natrag prema hotelu.

Dok se primicao hotelu, iz njega izjuri general, mrka lica i s cigarom u zubima. Projurio je pokraj Parkera a da ga nije ni pogledao.

Jim Duke vratio se već u hotel i nije ga bilo više na ulici kad se Parker počeo ogledavati ne bi li ga gdje ugledao. Kad je stigao do ulaza u hotel ponovo se osvrnuo i vidio da je general ušao u šerifov ured.

Pike Massey stajao je uz prozor, Long Jack uz stalak za puške. Čistio je svoju vinčesterku opetušu. Massey se nije mahnuo od prozora cijelo vrijeme dok su Parker i Santa Fe Shaw razgovarali. Nije mu se dopadalo držanje Santa Fe Shawa dok je razgovarao sa svojim nekadašnjim zapovjednikom.

General otvori naglo vrata i upadne u šerifov ured kô vjetar.

— Slušaj, Massery! — bilo je prvo što je rekao — došlo je vrijeme da ti i ja ozbiljno porazgovaramo!

— U pravu ste, generale.

Prescott se nije obazirao na nazočnost dugonogog pomoćnika ni na zatvorenika iza rešetaka.

— Znam da si brzojavio po poznatog revolveraša, da dođe u Lodge Pole i ubije Parkera. Želim da odmah pođeš u telegrafski ured i pošalješ mu brzojav neka ne dolazi.

— Nemoguće, generale. — Massey pogleda kroz prozor, na Santa Fe Shawa koji je još stajao ispred gostionice. — Prekasno ste se sjetili. Čovjek je jutros stigao.

— Onda ga odmah protjeraj iz grada... ili strpaj iza rešetaka. Dosta mi je ubijanja i kažem vam da će nasilje u ovom gradu prestati, pa makar vas sve morao otpustiti i raseliti grad da bih to postigao. Razumiješ?

— Zašto se uzrujavate, generale? — upita Massey mirnim i podrugljivim glasom. — Pa ja vama činim samo uslugu, jer i vi želite da se riješite Parkera, zar ne?

— Ne trebaju meni takve usluge! Zapamti to, Massey!

— Nadam se da ćete promijeniti mišljenje čim čujete tko je, zapravo, Parker. Njegovo je pravo ime Bill Quade!

General Prescott zažmirkao nekoliko puta očima kao da mu je netko odalazio pljusku, a tad se zaprepasti. Oči mu se razrogačiše, usta razjapiše.

Snažno je zadržtao, kao da ga je prešla zimica smrti.

— Quade je mrtav — izusti naposljetku.

Massey mu pokaže prstom kroz prozor.

— Onaj čovjek tamo zove se Santa Fe Shaw. Ja sam ga pozvao da dođe u Lodge Pole. Ne znam njegovo pravo ime, ali znam zasigurno da je za vrijeme rata bio u Quadeovu gerilskom odredu. — Zašutio je trenutak, a zatim nastavio povišenim glasom, naglašujući svaku riječ: — Zajedno su bili u Weberu.

General priđe nesigurnim korakom, gotovo posrćući, prozoru i zagleda se kroz neoprano okno. Dugo je promatrao Shawa. Nije ga prepoznao, ali Masseyev je glas bio tako uvjerljiv da je znao da šerif govori istinu.

Polako se okrenuo od prozora i zagledao Masseyu u oči.

— Parker je krvoločni Bill Quade — nastavi šerif, uživajući u generalovim mukama. — Shaw ga je prepoznao. Sada mi recite, generale, želite li ili ne da Shaw obavi posao za koji ja plaćam? Ili, možda, želite sami ubiti Quadea, iz osobnog zadovoljstva.

General se odjednom doimao deset godina stariji. Rameha su mu se opustila, mišići lica omlitavili. Slina mu se skupila u kutovima oko usana, a oči mu se zamutiše. Ukočeno je piljio u Masseyu, nijem.

Šerif nemilosrdno nastavi:

— Moramo ga ubiti, generale, zar ne? Jer, ne ubijemo li ga, mogao bi razglasiti istinu o događajima u Weberu!

Bez riječi, general Prescott okrenu leđa šerifu i sporim koracima pođe prema vratima, koja tiho zatvori za sobom. Massey ga je neko vrijeme promatrao kroz prozor, sve dok nije ušao u hotel, a potom duboko uzdahne i izađe na ulicu.

Oprezno je prišao Shawu.

— Starac koji je upravo izašao iz mog ureda bio je general Prescott. Jeste li ga prepoznali?

Santa Fe Shaw sliježe ramenima.

— S leđa mi se učinio vrlo poznat. To je bilo sve što sam vidio od tog čovjeka za vrijeme bitke za Weber. Bježao je li zec.

— Razgovarali ste s Billom Quadrom — bocne ga Massey — a i prespavali ste moju ponudu?

Bucko Smith spriječio je Santa Fe Shawa da odgovori Masseyu na pitanje. Ispao je iz saluna mašući i pucajući iz puške opetuše koju je negdje dograbio. Bio je pijan ka čep i nastojao je svim silama da to sazna cijeli Lodge Pole.

— Jiip... pii! — derao se koliko ga je grlo nosilo. Zatim uza pucati. Pucanj zagrmi i zрно probije staklo na prozoru gostionice ispred koje su stajali Pike Massey i Santa Fe Shaw.

Massey je predugo bio čuvar reda i zakona da bi dopustio da takav prekršaj prođe nekažnjen. Hitro se okrenuo i pošao prema Smithu.

— Baci tu pušku! — poviče. — Čuješ li? Baci tu pušku ili ću te, bogami, odalapati koltom po glavi! — zaprijetio mu je.

— Ti? A tko će ti pomoći? — posprdno ga upita Smith. I tad prepozna Masseyu. — Hej... pa to je naš šerif... čovjek kome sam pokazao Billa Quadu! — Zmirkao je očima ka sova i pogledavao oprezno prema tamnici iz koje je upravo izašao Long Jack. — Gdje je? — zaurla ponovo. — Gdje se skriva taj krvavi gerilac koji je utjerao strah u kosti Jenkijima? Hej, krvoločni Bille! Iziđi da pokažem ovim ušljivim Jenkijima kako mi u Louisiani postupamo s nepopravljivima kao što si ti! Dodji, krvavi Bille! Pokaži se!

— Idi do vraga! zareža Pike Massey pa nasrnu na bivšeg naduzničara kaženjeničkog logora.

Zamahnuo je revolverom da udari Smitha po glavi, ali ovoga je spasila njegova puška. Upravo ju je bio ponovo napunio i s njom zamahnuo kad ga je Massey udario. Šerifov kolt udari zvečeći po cijevi puške, a snaga udarca trgnu Smithov prst i on potegne okidač.

Zrno prozviđa preko ulice i uleti kroz prozor u Prescottov hotel. Promašilo je za pedalj Parkera i pogodilo službenika na recepciji ravno u lice. Čovjek bolno kriknu i izvali se preko stola.

Bucko Smith se toliko derao da ga se čulo i u hotelu.

— Hej... Bille, iziđi! Same Parkeru, iziđi da pokažem ovim Jenkijima kako sam te bičevao u Louisiani, u kaženjeničkom logoru!

Masseyev kolt planu i prekinu Smithov izazov.

Bucko Smith se još neko vrijeme njihao na nogama, nevjerujući sam sebi da ga je Massey ustrijelio, a onda ga pogleda razrogačenih očiju i prošapta:

— Proklet bio! Proklet bio!

Sroza se na koljena, a potom udario licem u zemlju.

Parker iziđe iz hotela i polako pođe preko ulice. Prvi ga je opazio Long Jack. Postavio se nekih pet metara iz Masseyu i zabuljio u Parkera, koji im se polagano približavao. Kad se šerif, s revolverom u ruci, okrenuo, i on ugleda Parkera. Hitro uperi u nj svoj kolt.

Iza njega, na vratima gostionice, pojavio se Arch Bender.

I, dok im je Parker prilazio sporim i opreznim korakom, Massey ga izazva na borbu.

— Čuo si ga, je li? Zvao te je. Zvao te je tvojim pravim imenom... Bille Quade! Krvoločni Bille Quade!

Parker stane. Bio je manje od deset metara udaljen od Masseyu i Jacka. Arch Bender stajao je još uvijek iza šerifa. A nekoliko metara od Masseyu bijaše Santa Fe Shaw.

Parker pogleda najprije Masseyu, zatim dugonogog Jacka pa Bendera. Na kraju oči mu se zaustaviše na Santa Fe Shawu.

— Je li, naredniče, što si odlučio? — upita ga Parker.

— Zaradi svoju plaću! — zareža Massey, domahnuvši rukom Santa Fe Shawu.

Shaw zavuče ruku u unutarnji džep kaputa i izvuče iz njega svežanj zelenkastih novčanica.

— Ovaj novac za me ne vrijedi ništa. Valjalo je da me platiš u srebru... trideset srebrnjaka. — Bučno se nasmijao kad je to izrekao. — Naprijed, kap'tane! — poviče i baci novac.

Prvi metak ispalio je Bender. Stao se na prag gostionice iza Masseyja i tako preko njegove glave vidio sve što se pred njim događa. Ruka mu je sunula kô strijela do boka, a kad je povukao i opalio, zrno probije debelo meso Parkerova bedra.

Sam se baci na zemlju i potegne istodobno revolver. Ali, bio je prespor, nedostajala mu je vježba. Već se dugo vremena nije borio revolverom.

Zrno iz Masseyeva kolta propara mu leđa, uz samu kralježnicu. No, šerif je izdahnuo trenutak nakon što je povukao okidač; zrno iz Santa Feova revolvera raznijelo mu je mozak. Shaw nije čekao da vidi da li je Massey mrtav ili ne, već se okrenuo kao zvrk i zapucao na Bendera.

Ranjen, pomoćnik šerifa zavriskao i zastenja, pa padne na koljena. Drugo zrno iz Shawova revolvera raznese mu grkljan i utiša ga.

Premda je bio teško ranjen, Parker ipak s mukom podiže revolver. I dok je ciljao, zrno iz revolvera dugonogog Jacka pogodi ga u rame... i on u bolnom grču potegne okidač. Šerifov pomoćnik se stropošta mrtav na zemlju.

Borba bijaše završena. Tri šerifa ležala su mrtva. Parker bijaše teško ranjen. A Santa Fe? On je prošao bez ogrebotine, premda je baš on od trojice šerifa, ustrijelio dvojicu.

XXIII

Parker, nekad čuven kao Bill Quade, ležao je bez svijesti gotovo dvadeset i četiri sata, a iduća dva dana lebdio je između života i smrti.

Jedini, pa zato i najbolji liječnik u Lodge Poleu, izvadio je tri revolverska zrna iz njegova tijela, tresući neprestance glavom kad je vidio njegovo tijelo išarano ožiljcima.

— Izdržljiv je kô mazga — rekao je Dukeu. — Svaki drugi čovjek to ne bi mogao izdržati, ali ovaj će se jamačno izvući.

Treći dan Quade otvorio oči. Vrućica je prošla i oči mu opet bijahu bistre. Cathy Duke, koja je neprekidno sjedila uz njegovo uzglavlje u hotelskoj sobi, skočila je na noge od radosti, otrčala do vrata i širom ih otvorila.

— Jim! — povikala je niz hotelski hodnik. — Osvijestio se! Požuri! — Tada se žurno vratila Samu. Stala je uz krevet i gledala ga, nasmiješena od dragosti. — Eto, Bille Quade — reče tiho — čini mi se da ćeš se ipak izvući.

— A zašto ne? I prije mi je uvijek to uspjelo.

Iz hodnika su se začuli teški koraci Jima Dukea. Prišao je krevetu i uhvatio Parkera za ruku, pa je čvrsto stisnuo.

— Sve će biti dobro, momče — zagrmio je dubokim glasom. — Zacijelo, u Kansasu, nisi baš obljubljen, ali došlo je vrijeme da se kupimo odavde i vratimo kući, u Teksas.

— On ne smije na put još nekoliko tjedana — upozori djevojka oca. — A i nema potrebe sada, kad je general...

Zašutjela je. Duke se grohotom nasmije, pa završi rečenicu svoje kćeri:

—... otišao. On i svi njegovi. — Predat će Lodge Pole natrag Indijancima.

— Je li kupio stado? — upita Sam.

— O ne! — uzviknu Jim. — Ne bih ga njemu ni prodao, ni za živu glavu! Radije bih pustio da stoka skapa od gladi, nego da je prodam takvu čovjeku kakav je general Prescott.

— Prodao je stado — upadne Cathy. — Jedva čeka da se pohvali. Dobio je dvadeset dolara za grlo.

— Nije loše — nasmijuli se rančer. — kad pomisliš da je već zima na vratima. — Duke namigne Parkeru. — Čim je Prescott otišao, nakupci su se sjedinili i pokupovali svu stoku, više od trinaest tisuća grla! Zaradio sam golemu svotu, Parkere! I ne slušaj Cathy... ustaj iz tog kreveta, da mi pomogneš taj golem novac prenijeti u Teksas. Primijetio je da ga je kćerka strogo pogledala. Oklijevao je trenutak, a zatim reče: — Vrijeme je da popiješ svoje mlijeko. — Namignuo mu je, izišao iz sobe i tiho zatvorio za sobom vrata.

— A ti, Same — reče strogo Cathy — sada malo odspavaj. Moraš se odmarati.

— Osjećam se malčice umoran — prizna Parker. — A prije nego odeš, reci mi još nešto. Je li... Eva Prescott otputovala s ocem?

— Naravno. Moja suparnica me nije mogla nadmašiti... — Cathy se nagnula nad krevet i poljubila Parkera u usta dugim i vatrenim cjelovom. Zatim je malo podigla glavu i dodala — ... u ljubavi koju osjećam za tebe.

KRAJ

ZA SVAKU ŽENU

Ako se odlučite:

- da se odijevate onako kako sami želite
- da uštedite novac
- da budete elegantni

sve to, bez ikakve pomoći i bez ikakvog predznanja omogućit će vam do sada najbolja i u Evropi najizraženija knjiga

KROJENJE I ŠIVANJE

knjigu su napisali najpoznatiji njemački stručnjaci a izdala je poznata ženska revija »NEUE MODE« iz Hamburga i prvi put je prevedena na naš jezik

KUPON NARUDŽBE ZA KNJIGU

»KROJENJE I ŠIVANJE«

Naručujem pouzecom — poštom knjigu »Krojenje i šivanje« po cijeni od 70,00 dinara i troškovima poštarine.

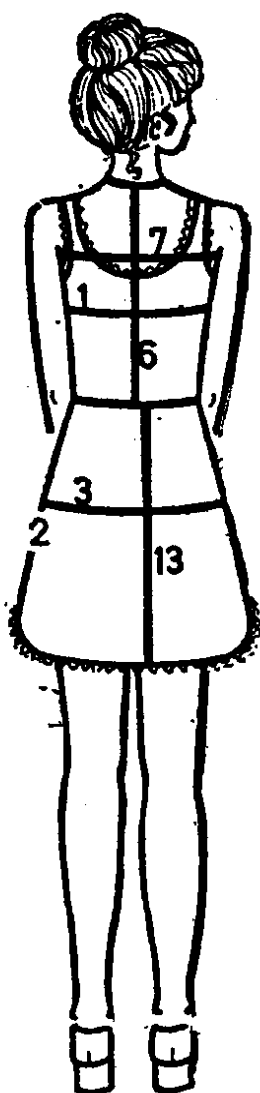
Ime i prezime naručioca:

Mjesto stanovanja (poštanski broj):

.....

Ulica i broj

Kupon narudžbe slati na adresu: Vjesnikova Press Agencija, 41000 Zagreb, Ljubice Gerovac 1.

DOSAD IZAŠLI ROMANI NOVE SERIJE »LASO«

90. H. S. Sharon: DAVOLJI RANČ
91. Clay Hunter: USAMLJENIK S RIO BRAVA
92. Robert Ullman: MOHIKANINA DRUŽBA
93. H. S. Sharon: LOV NA DOLAR
94. Robert Ullman: ŠANSA ZA BENA
95. Shepard Rifkin: PUT KINGA FISHERA
96. L. L'Amour: DOLINA MIRA
97. H. Haton: KONJANICI IZ PAKLA
98. B. Arthur: DVA REVOLVERA
99. Dudley Deane: TVRD ORAH
100. D. B. Newton: POVRATAK OSVETNIKA
101. H. S. Sharon: OSVETA BUNTOVNIKA
102. H. S. Sharon: PLJACKA U LOS ALAMOSU
103. J. T. Edson: ČOVJEK KALIBRA 44
104. Matt Chisholm: POBJEDA MCALLISTEROVIH
105. Lee Martin: ZLODUH SANTA RITA
106. Robert Ullman: KOLORADO KID
107. Bill Fargo: OTMJENI PLJACKAŠI
108. Matt Chisholm: CRNI KAUBOI
109. Frederick H. Christian: DOUSNIK
110. U. H. Wilken: GROBAR JOE
111. Louis L'Amour: OPASAN PUT
112. G. F. Unger: UNAJMLJENI REVOLVERAŠ
113. Frederick H. Christian: SUDDEN U ŠKRIPCU
114. Lee Floren: REVOLVERI IMAJU RIJEČ
115. F. G. Unger: UMRIJETI ZA VIRGINIJU
116. Matt Chisholm: KRVAVA OKLADA
117. Marshall Grover: TREĆA PLJACKA
118. J. T. Edson: VRIJEME OBRAČUNA
119. U. H. Wilken: NA ZMIJSKOJ RIJECI
120. J. H. Edson: U SUSRET BORBI
121. Matt Chisholm: TRAGOVI BARUTA
122. Scott F. Scott: NESTALA KOČIJA
123. Louis L'Amour: NEUSTRAŠIVI BORAC
124. H. S. Sharon: TVRDOGLAVI ŠERIF
125. Jonny Pegg: BEZIMENI BORAC
126. L. L. Foreman: GRINGO
127. G. F. Unger: KILRAINOVA BORBA
128. Frederick H. Christian: SUDDEN ISTRAŽITELJ
129. Matt Chisholm: MCALLISTER U POGIBELJI
130. Louis L'Amour: OBRAČUN KOD ŽUTOG BRDA
131. G. F. Unger: TRAG VODI U PAKAO
133. Louis L'Amour: USAMLJENI
134. G. F. Unger: BIJEG IZ STUPICE
135. Thorne Douglas: TKO DA VIŠE
136. Louis L'Amour: SREBRNI KANJON
137. Frank Gruber: JAHAAČI ZORE

U PRIPREMI:

138. Louis L'Amour: Conagher

Tražite za svoj odmor

1
Nedjelja

2
Ponedjeljak

TRAG GORDANA Zagorka
DOKTOR - ljubavno liječnički
ŽIVOT - ljubavni roman

3
Utorak

4
Srijeda

ALAN FORD TOM I JERRY
BIS CRITANI

5
Četvrtak

6
Petak

LASO - western roman

7
Subota

Timothy Tatcher 25. ^u mjesec

kod prodavača novina